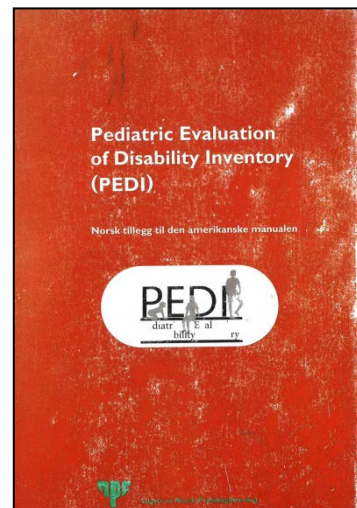
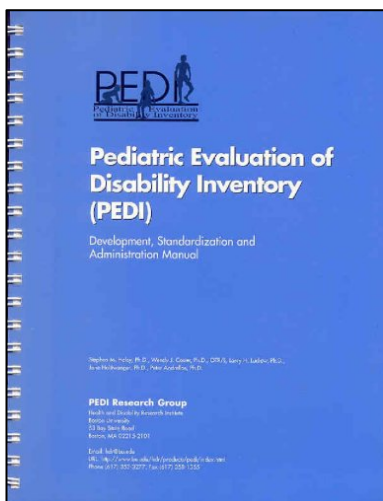

Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI)

Norsk manual 2020

Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI)

Norsk versjon

I dette dokumentet finner du alt du trenger for å gjennomføre og skåre et PEDI intervju på norsk.

PEDI ble i 2000 publisert på norsk, med «Norsk tillegg til den amerikanske manualen». I påvente av den nye elektroniske versjonen PEDI-CAT er imidlertid ikke lenger det norske manualtillegget for salg. Manualtillegget er helt nødvendig for å gjennomføre et PEDI-intervju på norsk.

Det er gjort et omfattende arbeid med kulturell validering av PEDI til norske forhold, og det ble i 2013 publisert norske normverdier slik at norske barn som blir undersøkt med PEDI skal kunne vurderes i forhold til hva som er gyldig og typisk for barn i vår kultur.

I dette dokumentet finner du:

- **Del 1: «PEDI - Norsk tillegg til den amerikanske manualen»**

Denne inneholder beskrivelser til hvert enkelt spørsmål som inngår i PEDI, og er helt nødvendig for å kunne gjennomføre et PEDI-intervju.

- **Del 2: «PEDI – Manual til norsk PEDI-versjon»**

Denne inneholder tabeller for skåring av PEDI, med aldersnormerte standard scores og skalerte scores basert på norske barn med typisk utvikling. Denne delen er helt nødvendig for å kunne skåre ut PEDI.

- **Del 3: «PEDI – skåringsskjema»**

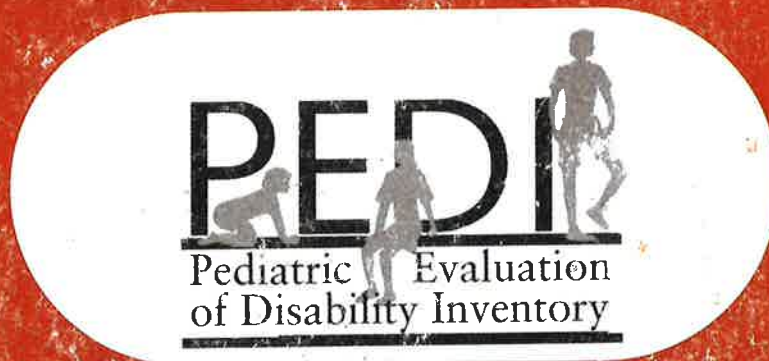
Dette er selve skjemaet du bruker (sammen med «Norsk tillegg til den amerikanske manualen») når du gjennomfører et PEDI-intervju.

*Til minne om Marie Berg (1957 – 2018)
som bidro stort i arbeidet med å oversette og tilpasse PEDI til norske forhold.*

Del 1

Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI)

Norsk tillegg til den amerikanske manualen

Utgitt av Norsk Psykologforening

Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI)

Norsk tillegg til den amerikanske manualen som ble utgitt i oktober 1992

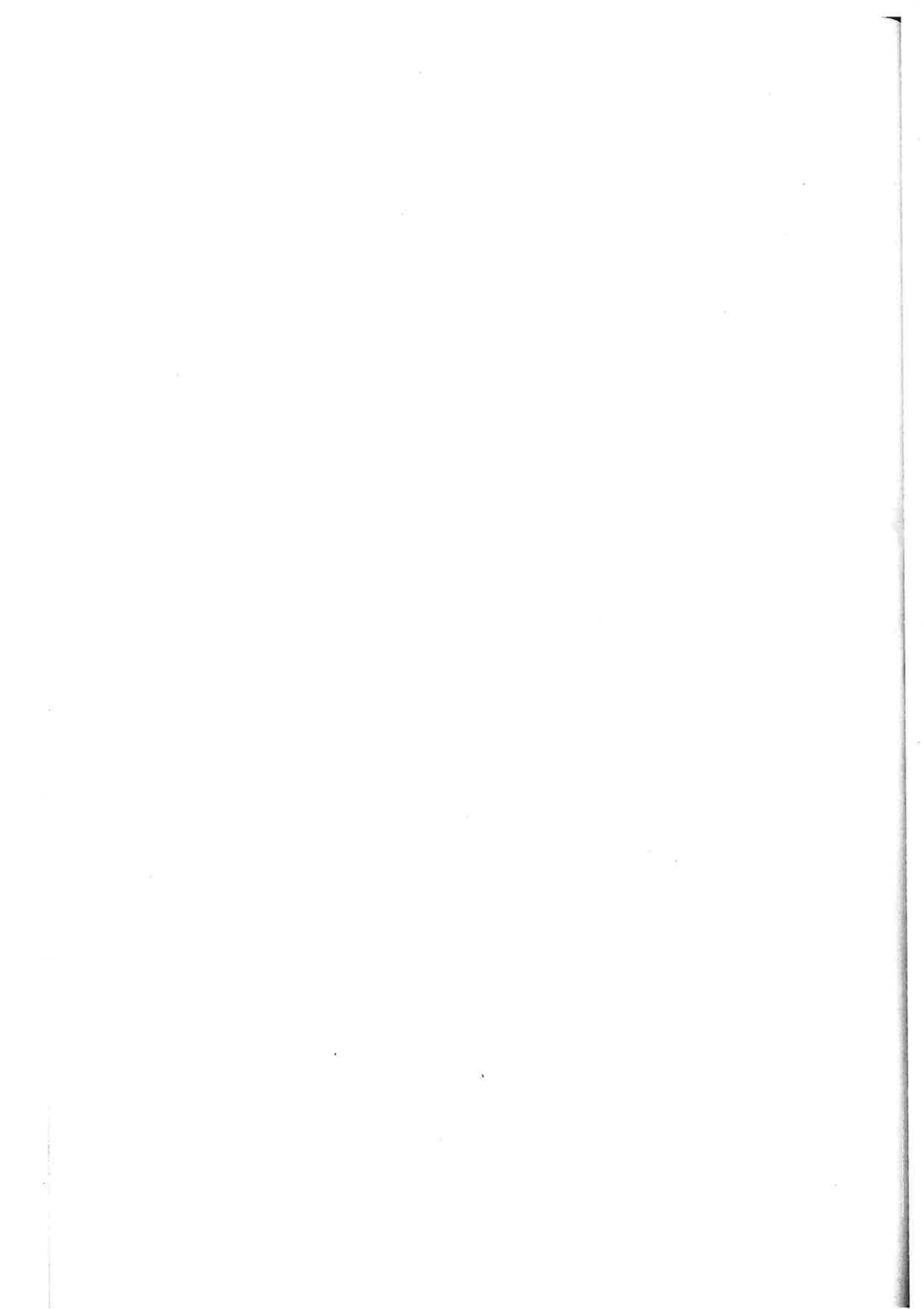
Amerikanske forfattere:

Stephen M. Haley, Ph.D., P.T.
Wendy J. Coster, Ph.D., OTR/L
Larry H. Ludlow, Ph.D.
Jane T. Haltiwanger, MA, Ed.M.
Peter J. Andrellos, Ph.D.

Oversetting og bearbeiding er gjort av

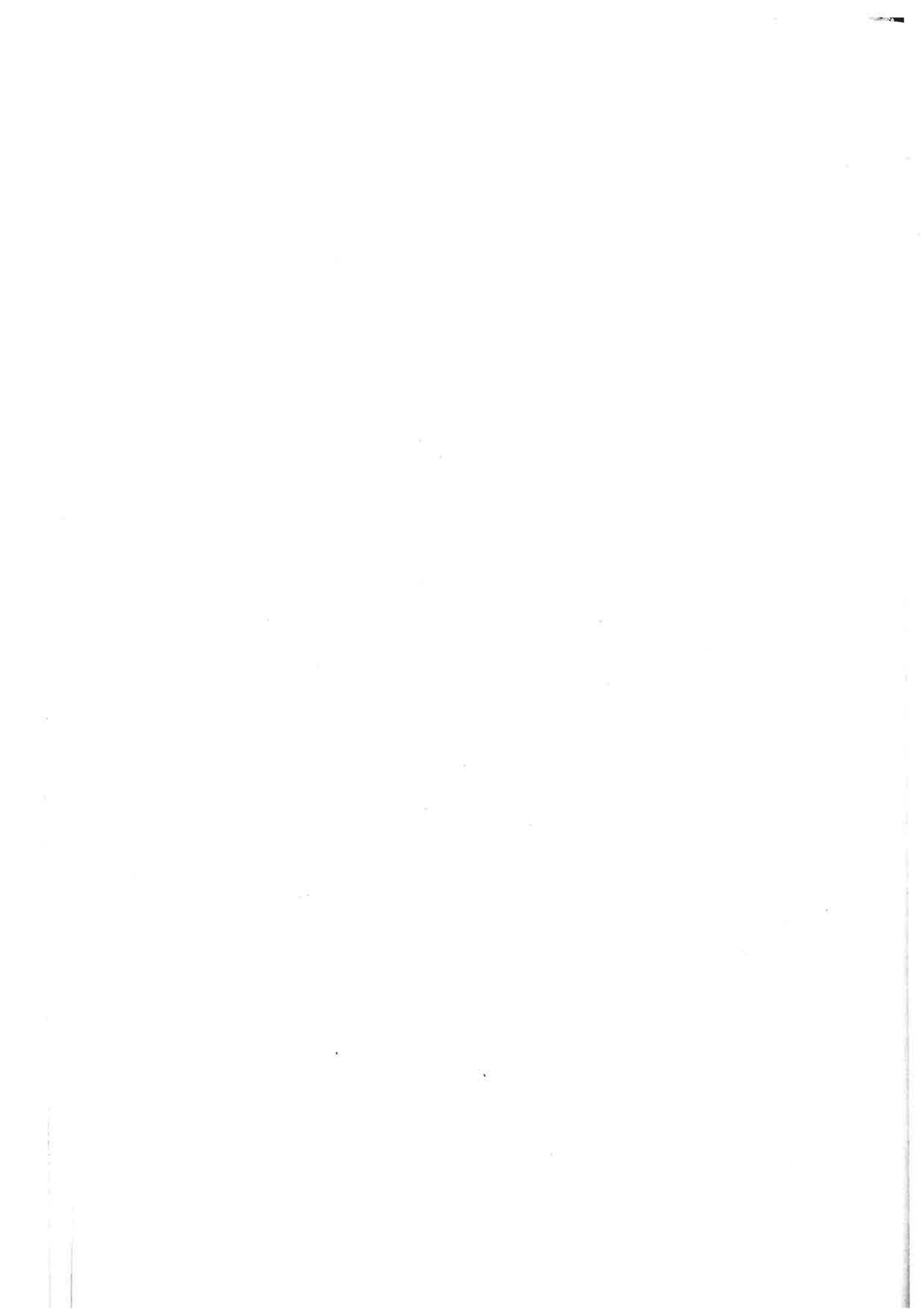
Reidun Jahnsen
Marie Berg
Anne-Stine Dolva
Randi Høyem

Copyright © 1992 Center for Rehabilitation Effectiveness, Sargent College of Health and Rehabilitation Sciences, 635 Commonwealth Avenue, Boston University, Boston, MA 02215-1605 USA. Oversatt og bearbeidet etter tillatelse. Norsk tillegg til den amerikanske manualen
Copyright © 2000 Norsk Psykologforening, Postboks 8733 Yuongstorget, 0028 Oslo.
All kopiering av PEDI materiell er forbudt.

Innholdsfortegnelse

Forord	1
KAPITTEL 1	
Introduksjon av PEDI	3
Beskrivelse og bruksområde	3
Innhold og oppbygging	4
Om skåringskriteriene	6
Overføring av råskår til aldersnormerte skår	7
Psykometrisk informasjon	8
En ansvarsfull oppgave	9
KAPITTEL 2	
Skåringskriterier for Del I – Funksjonelle ferdigheter	11
Generelle retningslinjer	11
Område for egenomsorg	12
Område for forflytning	21
Område for sosial fungering	28
KAPITTEL 3	
Skåringskriterier for Del II Hjelpebehov og Del III Kategorier for tilrettelegging	41
Generelle retningslinjer	41
Område for egenomsorg	42
Område for forflytning	58
Område for sosial fungering	72
KAPITTEL 4	
Tolkning og analyse	82
Maren 7 år	82
Referanser	94
Definisjoner og sentrale begreper	95

FORORD

Det har lenge vært behov for standardiserte instrumenter som kartlegger barns funksjon i hverdagen. Kvalitetssikring og kostnadseffektivitet stiller stadig økende krav til dokumentasjon og evaluering av våre virksomhetsområder i helse- og sosialtjenesten til brukernes beste. Innen habiliteringstjenesten for barn og unge er kartlegging av behov, planlegging, prioritering, dokumentasjon og evaluering av tiltak lovpålagte arbeidsoppgaver for alt fagpersonell. Dette forutsetter tverrfaglige arbeidsredskap som kartlegger barnets og familiens egne behov og ønsker, og som gjør dem aktive og delaktige i hele prosessen.

Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI) er derfor et kjærkomment bidrag i forhold til dette. PEDI er nettopp et tverrfaglig standardisert kartleggingsinstrument som måler barns funksjon i dagliglivet. Det er utviklet av PEDI Research Group under ledelse av Dr Stephen Haley, PhD i psykologi og fysioterapi, og Dr Wendy Coster, PhD i psykologi og ergoterapi, Department of Rehabilitation Medicine, New England Medical Center Hospital, Boston, USA (Haley et al 1992).

For å sikre gyldige og pålitelige resultater bør hver ny kultur som tar i bruk et standardisert instrument ha sin egen standardiserte oversettelse som alle benytter. Direkte oversettelse fra engelsk i intervju situasjonen kan gi både spørsmål og instruksjoner en helt annen og utilsikket betydning. Det er også stor sannsynlighet for at ulike intervjuere oversetter litt forskjellig, både fra gang til gang og i forhold til hverandre. Dermed finnes det ingen garanti for at vi undersøker det samme, selv om vi alle bruker PEDI. Derfor foreligger det nå både et svensk (Nordmark og Orban 1999) og et norsk manualtillegg til PEDI.

Det norske manualtillegget omfatter en beskrivelse av PEDI, skåringskriterier, intervjuguide, tolkningsguide og en kasusbeskrivelse. Innledningen og kasusbeskrivelsen bygger i stor grad på det svenske manualtillegget, og vi har forsøkt å harmonisere den svenske og norske versjonen i den grad det har vært mulig. Hensikten med oversettelsen er å supplere den omfattende amerikanske manualen (Haley et al 1992), og tillegget må brukes sammen med den amerikanske manualen for å kunne gjennomføre analyse og tolkning av PEDI-intervjuene. Vårt håp er at det norske tillegget skal gjøre det lettere å bruke PEDI på en gyldig og pålitelig måte, slik at det blir et nyttig bidrag i arbeidet med barn med funksjonshemming.

Takk til alle kolleger på Barnenevrologisk seksjon ved Rikshospitalet, spesielt spesialpsykolog Sissel Krabbe, som har bidratt i oversettelsesarbeidet. Spesiell takk til Stephen Haley og Wendy Coster som betrodde oss oppgaven å oversette PEDI til norsk. Stor takk også til Eva Nordmark og Kristina Orban som har gått noen skritt foran oss hele tiden og ryddet mye av veien for oss. Uten dem ville dette arbeidet tatt mye lenger tid. Vi takker også translatør Harry Cleven for godt samarbeide. Sist, men ikke minst, vil vi takke Barnenevrologisk seksjon Rikshospitalet og Habiliteringstjenesten for barn i Oppland for at vi fikk bruke av vår felles arbeidstid til prosjektet, samt Norsk Ergoterapeut Forbund's Fagutviklingsfond og Norske Fysioterapeuters Forbund's Fond til etter- og videreutdanning av fysioterapeuter for økonomisk støtte til arbeidet.

Januar 2000

Reidun Jahnsen, Marie Berg, Anne-Stine Dolva og Randi Høyem

INTRODUKSJON TIL PEDI

BESKRIVELSE OG BRUKSOMRÅDE

Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI) er et standardisert kartleggingsinstrument utviklet for barn med medfødte eller ervervede sykdommer/skader som har konsekvenser for deres funksjon i dagliglivet. Instrumentet kartlegger barns funksjon og hjelpebehov i forhold til funksjonelle ferdigheter innen disse tre områdene: Egenomsorg, Forflytning og Sosial fungering. PEDI er standardisert for barn mellom 6 mndr. og 7,5 år, men kan også brukes i forhold til eldre barn, hvis deres funksjonsnivå faller innenfor nevnte aldersspenn (Haley, Coster et al 1992).

PEDI er et tverrfaglig kartleggingsverktøy for personell på alle nivåer innen habiliteringstjenesten som ønsker å gjennomføre en standardisert vurdering av funksjonelle ferdigheter og hjelpebehov hos barn med funksjonshemming. Kartleggingen gjennomføres primært som et strukturert intervju av barnets foreldre, eller som en profesjonell vurdering ut fra god kjennskap til barnets funksjon i dagliglivet. Et PEDI-intervju tar gjennomsnittlig ca 1 time (Haley, Coster et al. 1992).

Instrumentet er et godt egnet kommunikasjons- og arbeidsredskap i samarbeidet mellom ulike fagpersoner i et team og mellom ulike nivåer i habiliteringstjenesten. Det finnes ingen andre instrumenter i Norge som på denne måten gir foreldre og ulike fagpersoner rundt et barn med funksjonshemming et felles utgangspunkt for vurdering av barnets ressurser og funksjon. Dermed foreligger det ofte ikke noe felles tverrfaglig grunnlag for valg, prioritering og organisering av tiltak, og de koordineres ofte ikke godt nok. PEDI kan være et viktig bidrag i forhold til dette. På samme måten kan PEDI bidra til å kvalitets-sikre virksomheten ved at instrumentet anvendes om igjen etter gjennomføringen av tiltak for å evaluere om målet ble nådd.

Det er i dag et økende krav fra samfunnet at helseprofesjonene dokumenterer effekten av sin virksomhet. PEDI har følgende anvendelsesområder: (Reid et al 1993, Haley 1997).

- kartlegging av funksjon
- utvikling av konkrete funksjonsbeskrivelser som kan bidra til bedre målsetting for intervensjon
- evaluering av funksjonsforandringer over tid og effekt av tiltak.

Den originale engelskspråklige utgaven av PEDI benyttes i dag av de fleste habiliteringsteamene i Norge. Resultatene gir informasjon om barnets funksjon og hjelpebehov i dagliglivet sammenlignet med barn uten funksjonshemming. Dette gir blant annet standardiserte data om merarbeidet ved å ha et barn med funksjonshemming, noe som i sin tur kan danne grunnlag for f.eks. søknad om hjelpetønad eller omsorgslønn. Erfaringer så langt viser at PEDI er et svært godt arbeidsredskap i forhold til å få en god dialog med foreldre til barn med funksjonshemming (Berg og Dolva 1998).

En rekke standardiserte tester for barn er i bruk i Norge i dag, men de fleste fokuserer bare på ferdigheter utført i testsituasjonen. De er ikke standardisert for å kartlegge hva barnet faktisk utfører i hverdagen utenom testsituasjonen. Det eksisterer bare to instrumenter som spesifikt måler funksjon hos barn; PEDI og WeeFIM (Uniform Data 1991). De aller fleste instrumenter som er tilpasset barn med funksjonshemming er designet for å vurdere eventuelle utviklingsavvik, og ikke for å måle endring av funksjon før og etter intervensjon (Ottensbacher et. al 1999). Flere tester tar utgangspunkt i fagpersoners forståelse av barnets problemer, men ikke i foreldrenes opplevelse av barnets funksjon over tid.

En av de mest brukte definisjonene av funksjon i rehabiliteringslitteraturen er WHO's internasjonale klassifikasjon av Impairments, Disabilities og Handicaps (ICIDH, WHO 1980). PEDI er spesielt utviklet for å gi et standardisert mål på barnets funksjon i forhold til Disability-nivået, som beskriver funksjon i dagliglivet. Tester på Impairmentnivå gir ofte god informasjon om

årsaker til barnets funksjonsproblemer, men fokuserer lite på barnets utførelse av ferdigheter i hverdagen, og på endring av funksjon der.

PEDI skiller mellom

- *Kan*: her har barnet evne til å utføre en oppgave, men ofte i en tilrettelagt eller ideell situasjon.
- *Gjør*: barnet utfører oppgaven i mer en 50% av tilfellene og i de fleste sammenhenger.

PEDI kartlegger ikke bare hva barnet KAN, men hva det faktisk GJØR til vanlig, og det er ikke alltid det samme. Hensikten er å måle barnets utførelse av aktiviteter i dagliglivet, med vekt på hva barnet vanligvis gjør i hverdagen. Et eksempel kan være vurderingen av hvordan barnet forflytter seg fra rullestol til benk. Hvis dette utføres på en fysioterapiavdeling med forflytning til og fra en hev/senkbar benk kan barnet kanskje mestre dette. Hjemme har barnet kanskje en lav og myk seng, og klarer ikke forflytningen mel-

lom rullestol og egen seng der. PEDI's definisjon av funksjon er å utføre aktiviteten i dagliglivet, i forskjellige sammenhenger og i de fleste situasjoner. Dette harmonerer også med WHO's nye forslag til internasjonal klassifisering av «Impairment», «Activity» og «Participation» (ICIDH 2, WHO 1999), der fokus er enkeltindivids daglige aktiviteter og deltakelse i og samspill med sitt eget nærmiljø.

Barns funksjon avhenger både av egen mestring, hvor mye hjelp det trenger fra omsorgspersonen og hvor godt tilrettelagt omgivelsene er. Barn med funksjonshemminger og yngre barn er ofte avhengige av en del hjelp og tilrettelegging for å mestre ulike oppgaver. Barns hjelpebehov avhenger også av andre faktorer som motivasjon, konsentrasjon, tålmodighet og fysiske forutsetninger. Derfor er det viktig at barns funksjon måles ut fra deres funksjon i dagliglivet og ikke bare i en testsituasjon.

INNHold OG OPPBYGGING

PEDI-materialet omfatter den amerikanske originalversjonen der testkonstruksjon, standardisering, skåringskriterier og skåringstabeller er beskrevet og det norske manualtillegget. Den norske utgaven beskriver PEDI, og inneholder skåringskriteriene, intervju- og tolkningsguide og skåringsskjema.

PEDI er organisert i tre deler: Del I Funksjonelle ferdigheter, Del II Hjelpebehov og Del III: Kategorier for tilrettelegging. Hver del omfatter de tre områdene: Egenomsorg, Forflytning og Sosial fungering. Disse områdene er inndelt i ulike funksjonsområder. I Tabell 1 vises en oversikt over PEDIs oppbygging.

TABELL 1 PEDIs OPPBYGGING

Del I: Funksjonelle ferdigheter: 197 spørsmål

Del II: Hjelpebehov: 20 spørsmål om sammensatte funksjonelle aktiviteter som bedømmer hjelpebehovet

Del III: Kategorier for tilrettelegging: 20 spørsmål om omfanget av tilrettelegging og hjelpemidler

Del I Funksjonelle ferdigheter består av 197 spørsmål som kartlegger mestring av funksjonelle ferdigheter i dagliglivet. Spørsmålene er fordelt på de tre områdene med 73 spørsmål innen Egenomsorg, 59 innen Forflytning og 65 innen Sosial fungering. Innenfor hvert område er ferdighetene gruppert i funksjonsområder, se Tabell 2.

Tabell 2 Funksjonsområder innenfor Del I Funksjonelle ferdigheter

Område	Funksjonsområde
EGENOMSORG	A. Konsistens på mat
	B. Bruk av bestikk
	C. Bruk av kopper og glass
	D. Pusse tenner
	E. Børste håret
	F. Pusse nesen
	E. Vaske hender
	H. Vaske kropp og ansikt
	I. Genser og jakke
	J. Knapper og glidelåser
	K. Bukser
	L. Sko og sokker
	M. Toalettbesøk
	N. Blærekontroll
	O. Tarmkontroll
FORFLYTNING	A. Forflytning - toalett
	B. Forflytning - stol/rullestol
	C. Forflytning - bil
	D. Forflytning - egen seng
	E. Forflytning - badekar/dusj
	F. Forflytningsmetoder innendørs
	G. Forflytning innendørs - avstand/tempo
	H. Forflytning innendørs - dra/bære gjenstander
	I. Forflytningsmetoder utendørs
	J. Forflytning utendørs - avstand/tempo
	K. Forflytning utendørs - underlag
	L. Forflytning opp trapper
	M. Forflytning ned trapper
SOSIAL FUNGERING	A. Begrepsforståelse
	B. Setningsforståelse
	C. Kommunikasjon
	D. Uttrykke seg
	E. Problemløsning
	F. Samhandling i lek med voksne
	G. Samhandling med jevnaldrende
	H. Lek med gjenstander
	I. Informasjon om seg selv
	J. Tidsorientering
	K. Oppgaver i hjemmet
	L. Egen sikkerhet
	M. Fungereing i nærmiljøet

Del II Hjelpebehov består av 20 sammensatte funksjonelle aktiviteter innen de tre områdene: Egenomsorg, Forflytning og Sosial fungering, se Tabell 3.

Tabell 3 Sammensatte funksjonelle aktiviteter innen Del II Hjelpebehov.

Område	Sammensatte funksjonelle aktiviteter
EGENOMSORG	A. Spise og drikke B. Personlig stell C. Bading/dusjing D. Av- og påkledning - overkropp E. Av- og påkledning - nedre del av kroppen F. Toalettbesøk G. Blærekontroll H. Tarmkontroll
FORFLYTNING	A. Forflytning - stol/toalett/rullestol B. Forflytning - bil C. Forflytning - egen seng D. Forflytning - badekar/dusj E. Forflytning innendørs F. Forflytning utendørs G. Forflytning - trapper
SOSIAL FUNGERING	A. Språkforståelse B. Uttrykke seg C. Problemløsning D. Lek med jevnaldrende E. Egen sikkerhet

Del III Kategorier for tilrettelegging består av 20 spørsmål som bedømmer tilrettelegging av omgivelsene og behovet for hjelpemidler. Dette gir en

oversikt over hvilke hjelpemidler som er i bruk og hvilken tilrettelegging av barnets miljø det er behov for, for å optimalisere barnets funksjon.

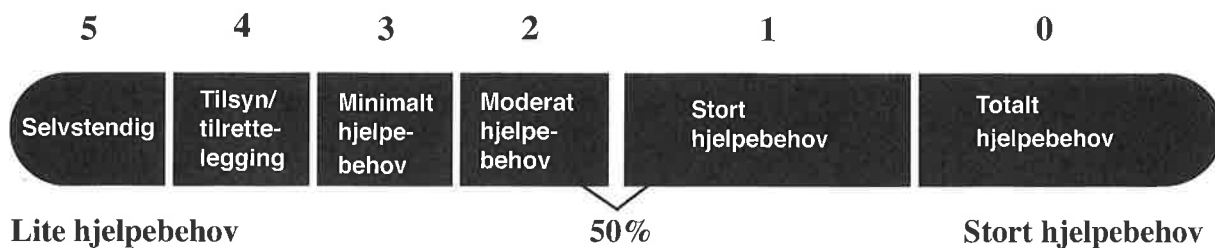
OM SKÅRINGSKRITERIENE

Hver enkelt aktivitet må skåres med 1 eller 0. For å skåre 1 må barnet vanligvis (i mer enn 50% av tilfellene) utføre aktiviteten i de fleste sammenhengene. Hvis barnet har mestret en ferdighet tidligere, men nå er på et høyere ferdighetsnivå (f.eks. drakk av tåteflaske selv tidligere, men drikker av kopp nå) skåres 1 på begge aktivitetene. Hvis barnet derimot har mistet tidligere ferdigheter, skal det skåres for ferdigheter det utfører nå. Dette innebærer at alle 197 aktivitetene i Del I Funksjonelle ferdigheter må skåres, for at en totalskåre skal kunne beregnes. Det skåres 0 når barnet ikke utfører eller bare utfører ferdigheten i mindre enn 50% av tilfellene.

Kapittel 2 omfatter skåringskriteriene for Funksjonelle ferdigheter. De fagpersonene som bruker PEDI oppfordres til å sette seg nøye inn i skåringskriteriene og

bruke dem som støtte under gjennomføringen av et PEDI-intervju for å sikre en pålitelig og gyldig skåring.

Kapittel 3 omfatter skåringskriteriene og den standardiserte strategien for spørsmålsstilling i Del II Hjelpebehov og Del III Kategorier for tilrettelegging. Det anbefales også at skåringskriteriene for Del II og Del III brukes under gjennomføring av PEDI-intervjuet. Del II Hjelpebehov skåres ved hjelp av en seksdelt skala (0-5 skala). Dersom barnet er helt selvstendig når det gjennomfører en aktivitet skåres nivå 5. Deretter vurderes det om omsorgspersonen hjelper til med mer eller mindre enn halvparten av aktiviteten. Figur 1 viser om barnet ligger til høyre eller venstre for 50%-grensen i forhold til gradering av hjelpebehov. 50%-grensen ligger mellom 1 og 2.

Figur 1 Gradering av hjelpebehov

Hvis omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av aktiviteten, men barnet medvirker på en meningsfull måte, skåres nivå 1 = Stort hjelpebehov. Om barnet ikke medvirker på en meningsfull måte, og omsorgspersonen utfører nesten hele aktiviteten, skåres nivå 0 = Totalt hjelpebehov. Hvis barnets hjelpebehov ligger til venstre for 50%-grensen og barnet utfører mer enn halvparten av aktiviteten selv, skåres 2 = Moderat hjelpebehov. 3 = Minimalt hjelpebehov innebærer at omsorgspersonen gir litt fysisk hjelp av og til. 4 = Tilsyn/

tilrettelegging innebærer at omsorgspersonen er tilstede for å ha tilsyn, gi rettledning eller tilrettelegge for bruk av hjelpemidler, men gir ingen fysisk hjelp. Del III Kategorier for tilrettelegging har ikke aldersnormerte skår. Følgende kategorisering brukes: I = Ingen tilrettelegging, B = Barneutstyr, T = Tekniske hjelpemidler, O = Omfattende tilrettelegging. Antall og type hjelpemidler registreres for hver sammensatte funksjonelle aktivitet. Hvilke hjelpemidler barnet bruker noteres som kommentarer på skåringsskjemaet.

OVERFØRING AV RÅSKÅR TIL ALDERSNORMERTE SKÅR

For å kunne tolke og analysere resultatene av Del I Funksjonelle ferdigheter og Del II Hjelpebehov, må totalskårene for hvert område overføres til aldersnormerte skår. PEDI har to standardiserte skalaer som bygger på en amerikansk normalpopulasjon, og en populasjon av barn med funksjonshemming. Den ene skalaen er aldersnormert og måler et barns funksjon i forhold til barn på samme alder uten funksjonshemming. Gjennomsnittsverdien er på 50, og 95% av de amerikanske barna uten funksjonshemming på hvert alderstrinn lå innenfor 2 standardavvik fra denne verdien, altså mellom 30 og 70. Dette normalområdet er skravert grått på skåringsskjemaet. Den andre skalaen er skalert fra 0 til 100 ut fra aktivitetenes vanskelighetsgrad uavhengig av alder. Her beregnes hvor mange av aktivitetene barnet utfører, og det blir bare sammenlignet med seg selv. Denne skalaen brukes for å måle forandring over tid. Både for aldersnormerte skår og for skalerte skår noteres Standardfeil (STD Error). Alle målinger kan ha tilfeldige feil, og standardfeilen hjelper oss til å kunne beregne det intervallet som barnets «sanne» skår med 95% sikkerhet befinner seg innenfor.

Appendix IV (s 253) i den amerikanske manualen (Haley et al 1992) inneholder aldersnormerte standardskår for Del I Funksjonelle ferdigheter, og Appendix V (s 275) inneholder tilsvarende for Del II Hjelpebehov. Tabellene er inndelt i 6 måneders intervaller. Appendix VI (s 291) inneholder de skalerte standardskårene for Del I Funksjonelle ferdigheter, og Appendix VII (s 295) inneholder tilsvarende for Del II Hjelpebehov. Appendix III (s 249) inneholder aktivitetskart for de tre områdene i Del I Funksjonelle ferdigheter og Del II Hjelpebehov. På disse kartene er aktivitetene rangert etter vanskelighetsgrad. De kan brukes til å finne ut hvilke ferdigheter barnet er på vei til å mestre, og som derfor burde prioriteres i forhold til valg av tiltak.

PEDI har også et Soft Ware Program (Version 1.0 i WP 5.1). Med dette programmet fås også en såkalt Fit Score. Ferdighetene er rangert innbyrdes i stigende vanskelighetsgrad med Raschanalyse (Haley et al 1992). Fit Score sammenligner barnets forventede skår for alderstrinnet med faktisk oppnådd skår for hver enkelt ferdighet. Høy Fit Score tyder på avvik fra normeringsutvalget og krever nærmere analyse.

PSYKOMETRISK INFORMASJON

PEDI er standardisert i forhold til N=412 amerikanske barn uten funksjonshemming og N=102 barn med funksjonshemming. Det er gjort flere studier av PEDI's reliabilitet og validitet. I kapittel 3 i den amerikanske manualen beskrives reliabilitets- og validitetsstudier som er gjennomført under utviklingen av instrumentet og de viser gode resultater. PEDI er reliabilitets- og validitetstestet for barn med cerebral parese, juvenil reumatoid artritt, myelomeningocele og traumatisk hjerneskade (Haley et al, 1992; Schulz 1992; Nichols og Case Smith 1996; og Coster et al. 1994).

PEDI er sammenlignet med flere andre tester med lignende innhold, og viste god korrelasjon både med Batelle Developmental Inventory, Wee-Functional Independence Measure for Children (WeeFIM) og Gross Motor Function Measure (GMFM) (Nichols og Case-Smith 1996, Haley et al 1991, Newborg 1984, Uniform Data 1991, Feldman 1990). Diskriminerende og predikerende egenskaper er også gode, både i det normative utvalget og blant barn med funksjonshemming (Haley 1997). Flere inter-rater, intra-rater og inter-respondent reliabilitetsstudier viser god korrelasjon (Sundberg 1992, Haley et al 1992, Nichols og Case-Smith 1996).

PEDI er også vurdert i forhold til hvordan instrumentet fanger opp funksjonsendring hos barn over tid. Resultatene viser at PEDI er sensitiv i forhold til å måle forandring og at den aldersnormerte og skalerte skalaen gir ulik informasjon om endring av funksjon (Haley et al, 1992; Nichols og Case Smith 1996). I en litteraturstudie av 17 instrumenter som brukes for å vurdere funksjonell motorikk hos barn med CP, konkluderer Ketelaar og Vermeer (1998) at det bare er PEDI og GMFM som har tilfredsstillende evne til å evaluere funksjonsendring over tid hos denne gruppen. PEDI er blitt brukt som en del av oppfølgingsstudier av barn som har gjennomgått selektiv dorsal rhizotomi (Dudgeon et al, 1994; Bloom og Nazar 1996; Nordmark et al 2000); og for å evaluere effekten av PETØ-behandling i Sverige (Eliasson 1999).

Oversettelse av PEDI fra amerikansk til norsk:

For at et spørreskjema skal kunne brukes og oppnå innholdsekvivalens i andre land og kulturer, må spørreskjemaet oversettes og valideres i hver nye kultur (Kvamme et al 1998). Det kan oppstå problemer både i forhold til validitet og reliabilitet når et spørreskjema oversettes direkte fra kildepråket til et sekundært språk i intervju situasjonen. Direkte oversettelse kan gi både spørsmål og instruksjoner en helt annen og utilsiktet betydning. Det er også

stor sannsynlighet for at ulike intervjuere oversetter litt forskjellig, både fra gang til gang og i forhold til hverandre. Dermed finnes det ingen garanti for at vi undersøker det samme, selv om vi alle bruker PEDI. Hvert nytt språk bør ha en egen standardisert oversettelse som alle benytter. Dette for å sikre gyldige og pålitelige resultater.

Bruk av standardiserte prosedyrer for oversettelse er en del av denne prosessen. Kvamme et al. (1998) har anbefalt internasjonale retningslinjer for oversettelse av spørreskjemaer og andre evalueringsinstrumenter for å sikre at de er sammenlignbare med originalversjonen. Retningslinjene anbefaler at flere personer oversetter originalversjonen uavhengig av hverandre (forward translation), etterfulgt av en uavhengig tilbakeoversettelse (backward translation) til originalspråket. Deretter møtes gruppen og kommer fram til konsensus om en endelig oversettelse. Disse retningslinjene er fulgt i oversettelsen av PEDI til norsk.

Pretesting av spørreskjemaet

Et oversatt spørreskjema må valideres i hver ny kontekst det skal brukes i. Nordmark et al. (1999) har gjennomført pretesting av 154 svenske barn uten funksjonshemming og funnet god korrelasjon med den amerikanske normeringen. En tilsvarende studie av et norsk referansemateriale er under gjennomføring, og vil gi mer kunnskap om hvorvidt de amerikanske og svenske normene samsvarer med en norsk populasjon av barn uten funksjonshemming.

Kulturelle forskjeller mellom USA og Norge innebærer ulike forventninger til barns ferdigheter. Spesielt oppgaver innenfor egenomsorg og sosial fungering kan gi kulturelt betingede forskjeller. Eksempler på dette er at amerikanske barn forventes å pusse tennene selvstendig ved 5 års alder, mens norske tannleger anbefaler foreldre å pusse «etter» fram til 10 års alder. Det er ofte mer fokus på personlig hygiene i amerikansk kultur. Amerikanske barn «drilles» i å pusse nesen og vaske hele kroppen grundig, mens norske barn ofte blir satt i badekaret og det er omsorgspersonen som tar ansvar for kroppsvask. Amerikanske barn har ofte faste oppgaver i hjemmet, og forventes å ta et selvstendig ansvar for dette fra 5 års alder, noe som kan være forskjellig fra norsk barneoppdragelse. Svenske studier viser imidlertid god overensstemmelse mellom det amerikanske normeringsutvalget og det svenske referansematerialet, slik at normene også er gyldige der (Nordmark og Orban et al 1999). De brukes derfor også i Norge inntil en norsk normeringsstudie er gjennomført.

EN ANSVARSFULL OPPGAVE

Det er en ansvarsfull oppgave å bruke standardiserte måleinstrumenter. Både valg av egnet instrument, kompetent bruk av dette og varsom tolkning av resultatene er helt og fullt intervjuerens ansvar. Det er derfor svært viktig å sette seg godt inn i instrumentenes teoretiske bakgrunn, deres hensikt, reliabilitet, validitet og hvordan de enkelte resultatene skal tolkes. Det er også svært viktig å tenke gjennom hvem som skal ha tilgang til resultatene, og hva de skal brukes til.

Før hvert intervju er det noen grunnleggende spørsmål som det er vel verd å stille seg:

- Hva er hensikten med kartleggingen, hva skal den brukes til?
- Hvorfor er akkurat PEDI valgt for dette barnet og denne familien i denne situasjonen?
- Hvem skal gjennomføre intervjuet, og hvorfor er akkurat denne personen best egnet?
- Når og hvor skal intervjuet gjennomføres og hvorfor?

- Hvem skal bearbeide skårene, vurdere og tolke resultatene, og hvorfor er akkurat denne personen best egnet?
- Hvem skal ha tilgang til resultatene og hvorfor?
- Hvordan skal resultatene formidles på best mulig måte?
- Hvordan sikres taushetsplikten?

I et standardisert instrument som PEDI blir barns atferd, egenskaper, funksjon og følelser uttrykt gjennom absolutte tall og fastsatte begreper. Uten kompetent og varsom bruk kan resultatene forenkles, forvrenges og gi feilaktig og krenkende informasjon om det enkelte barn. Etisk forsvarlig bruk hviler først og fremst på dem som anvender PEDI. Riktig brukt kan derimot kartlegging med PEDI bidra til å bedre grunnlaget for valg og beslutninger. Dette vil kunne bedre utviklingsmulighetene for barnet, og bidra til at barnet og dets familie får den hjelpen de har behov for.

SKÅRINGSKRITERIER FOR DEL I FUNKSJONELLE FERDIGHETER

GENERELLE RETNINGSLINJER

Oversikt

Dette kapitlet gir detaljert informasjon om Del I Funksjonelle Ferdigheter, og presiserer grunnleggende hensikt og fokus i aktivitetene. Intervjueren oppfordres til å gjøre seg kjent med skåringskriteriene som er beskrevet nedenfor, og bruke kapitlet som referanse ved behov for hjelp til å ta avgjørelser under skåringen. Viktige overveielser er beskrevet for hver ferdighet, sammen med eksempler på atferd som viser barnets utførelse av ferdighetene.

Del I Funksjonelle Ferdigheter måler barnets utførelse av spesifikke funksjonelle ferdigheter. Følgende generelle retningslinjer gjelder alle tre områder; Egenomsorg, Forflytning og Sosial fungering.

- Barnets ferdigheter skåres enten med 1 (gjør vanligvis) eller 0 (gjør ennå ikke/er ikke i stand til å utføre) for hver aktivitet. Alle aktivitetene må skåres for at en totalskåre skal kunne beregnes.
- Innenfor hvert funksjonsområde er aktivitetene rangert etter vanskelighetsgrad. Barnet skal få 1 for ferdigheter det mestret på tidligere alderstrinn, men som nå er et tilbakelagt stadium (f.eks: holde tåteflaske). Hvis barnet derimot har mistet tidligere ferdigheter, skal det skåres for ferdigheter det utfører nå. Et fire år gammelt barn som tidligere var aldersadekvat i forhold til egenomsorg har fått en hjerneskade og må for eksempel begynne med bleier. Barnets nåværende skåre for blære- og tarmkontroll vil da være 0.
- Barnet skal få 1 for ferdigheter det mestrer, selv om det velger å ikke utføre dem ved alle anledninger (f.eks: barnet liker ikke visse typer mat, men er i stand til å spise den, eller blir lett frustrert, men jobber med å finne løsninger).
- Hvis to deler av en aktivitet er uttrykt med OG-utsagn, må barnet utføre begge deler for å få 1 (f.eks: både forberede tannpuss og pusse tennene). Alternative måter å gjennomføre en aktivitet på er uttrykt med ELLER-utsagn, og krever bare at barnet utfører enten den ene eller den andre måten for å få 1 (f.eks: børster eller grer håret).

Område for egenomsorg

Egenomsorg omfatter utvalgte ferdigheter vedrørende spising, mating, påkledning, bading/du-sjing og blære/tarmkontroll.

A. Konsistens på mat:

Aktivitetene fokuserer på om barnet spiser ulike typer mat uten å hoste, sette i halsen eller søle, selv om barnet ikke liker enkelte av de nevnte mattypene. Aktivitetene gir en indikasjon på hvor effektiv barnets svelgemekanisme er og på graden av munnmotorisk kontroll. Omsorgspersonen kan gi fysisk hjelp med å føre maten til munnen, men ikke med å lukke munnen eller svelge.

1. Spiser finmoset mat (babymat, yoghurt, fruktpure).	Andre eksempler er iskrem, suppe og babygrøt.
2. Spiser myke biter og grovmoset mat (eggerøre, cottage cheese).	Maten har nokså fast konsistens. Eksempler er loffbiter med smørepålegg, banan, potetmos, makaroni, kjeks. Barnet kan beholde klumpete mat inne i munnen.
3. Spiser oppskåret mat (oppskårne grønnsaker, små kjøttbiter) uten søl fra munnen.	Dette nivået krever at barnet biter og deler opp maten i mindre biter ved å forme den til små klumper som kan svelges. Det er ikke nødvendig å spise vanskelig mat som kjøtt og grønnsaker for å få 1.
4. Spiser middag med all slags konsistens som suppe og kjøttbiter uten søl fra munnen.	Barnet spiser all slags mat som kjøtt og grønnsakssuppe som inneholder flere forskjellige konsistenser på en gang, og som krever rask automatisk svelging av flytende føde.

B. Bruk av bestikk:

Aktivitetene fokuserer på hvordan barnet håndterer mat og spisebestikk. Skår 1 for hvilken som helst måte barnet ønsker å bruke bestikk på. Et barn som foretrekker å bruke skje til det meste av maten, men som bruker gaffel ved behov får 1 for punkt 8. Gi barnet 1 også hvis det bruker tilpasset utstyr.

5. Spiser med fingrene.	Barnet plukker opp mat med fingrene og spiser. Barnet spiser det meste av maten på denne måten, med egnet mattype.
6. «Tar opp» med en skje og putter i munnen.	Bruker tverrgrep på skjeen. En del søl.
7. Bruker skje med lite søl.	Baser skåringen på mengden søl fra skjeen. Barnet kan bruke et hvilket som helst grep. Tverrgrep brukes kanskje først, og senere et mer modent grep med større finmotorisk kontroll og presisjon.
8. Bruker gaffel med lite søl.	Barnet stikker gaffelen i matbiter og «skuffer» opp maten med lite søl.
9. Bruker kniv til å smøre på brødslike og skjære opp myk mat.	Barnet skjærer opp myk mat. Barnet smører en brødslike med leverpostei eller syltetøy og deler den i to. Barnet behøver ikke å skjære opp vanskelig mat som kjøtt og grønnsaker.

C. Bruk av kopper og glass:

Aktivitetene fokuserer på hvordan barnet håndterer kopper og glass. Barnet fører hendene til midtlinjen for å gripe gjenstander og bruker dem funksjonelt, som når barnet er i stand til å drikke av en tåteflaske på egen hånd.

10. Holder tåteflaske eller tutekopp.	Omsorgspersonen kan plassere flasken, men barnet holder den trygt på plass. Bruk av tutekopp skåres også her, da den hindrer at barnet søler.
11. Løfter en kopp for å drikke, men er usikker.	Det kan være nødvendig med hjelp for å rette opp koppen. Barnet får 1 for bruk av alle slags glass eller kopper uten lokk.
12. Løfter en kopp sikkert med to hender.	Det er nok at barnet bare mestrer en spesiell kopp eller et spesielt glass.
13. Løfter en kopp sikkert med en hånd.	En spesiell kopp eller et spesielt glass kan være nødvendig for å lykkes.
14. Heller drikke fra kartong eller mugge.	Skår 1 hvis barnet heller opp drikke fra en midtstør kartong (som 1/1 l melk) eller mugge med lite søl.

D. Pusse tenner:

Aktivitetene gjelder hele tannpusssingen, inkludert å ta tannkrem på tannbørsten og grundig tannpuss.

15. Åpner munnen for å få pusset tennene.	Barnet medvirker med å bøye hodet bakover uten å vri seg eller være urolig.
16. Holder i tannbørsten.	Barnet pusser tennene, men ikke godt nok. Barnet har begynt å lære og øve på å pusse tennene.
17. Pusser tennene, men ikke grundig nok.	Barnet pusser bare noen tenner, og kan trenge hjelp til de bakerste tennene og innsiden av dem. Barnet pusser ikke grundig nok, så omsorgspersonen må pusse dem om igjen.
18. Pusser tennene grundig nok.	Barnet kan av og til trenge påminnelser om å pusse tennene grundig nok. Omsorgspersonen velger å ikke pusse tennene om igjen selv om det kan være noe tvil om de er tilstrekkelig pusset.
19. Tar tannkrem på tannbørsten.	Dette innebærer at barnet venter tannbørsten og tar på tannkrem. Barnet kan trenge tilsyn, og får kanskje ikke passe mengde tannkrem på børsten, men utfører aktiviteten bra nok til at omsorgspersonen ikke hjelper til fysisk, eller gjør den om igjen.

E. Børste og gre håret:

Aktivitetene fokuserer på om barnet børster eller grer håret, tilpasset de kravene som egen hårlengde og hårfrisyre stiller.

20. Holder hodet i stilling mens håret blir børstet.	Barnet medvirker med å snu hodet og ikke vri seg og være urolig.
21. Tar børste eller kam opp til håret.	Imiterer børsting i lek eller stellesituasjon. Barnet har begynt å lære og øve på å børste håret.
22. Børster eller grer håret.	Omsorgspersonen velger vanligvis ikke å gjenta børstingen, unntatt når håret trenger ny skill eller er flokete.
23. Får ut floker og lager skill.	Barnet kan trenge hjelp til hårstell ved spesielle anledninger, men mestrer vanligvis å børste eller gre håret.

F. Pusse nesen:

Aktivitetene fokuserer på tre aspekter ved barnets mestring; bevissthet om behovet for å pusse nesen, initiering og bruk av lommetørkle og motorisk evne til å blåse og tørke nesen.

24. Tillater at nesen blir pusset.	Barnet misliker kanskje å pusse nesen, men gjør ikke aktiv motstand. Et barn som ikke samarbeider fordi det vil pusse nesen selv får 1.
25. Blåser i et lommetørkle som blir holdt foran barnets nese.	Lommetørkleet blir holdt foran barnets nese, men barnet deltar aktivt på oppfordring.
26. Pusser nesen med et lommetørkle på oppfordring.	Barnet kan trenge påminnelser for å huske og pusse nesen ved behov. Barnet holder lommetørkleet og tørker nesen, men klarer kanskje ikke å blåse. Barnet kan trenge å få et lommetørkle.
27. Pusser nesen med et lommetørkle uten oppfordring.	Barnet tar noen ganger initiativ til å pusse nesen og ber om et lommetørkle, eller tar vanligvis initiativ til å pusse nesen, men husker ikke alltid å bruke lommetørkle.
28. Blåser og pusser nesen uten oppfordring.	Barnet blåser og tørker nesen ordentlig på egen hånd. Barnet kan ha behov for å be om et lommetørkle, men trenger ikke å bli bedt om å pusse nesen.

G. Vaske hender:

Aktivitetene fokuserer på om barnet vasker og tørker hendene, inkludert bruk av såpe og mestring av kranene på vasken.

29. Holder fram hendene for å bli vasket.	Barnet viser bevissthet om og samarbeider om håndvask. Gi barnet 1 selv om omsorgspersonen bruker en vaskeklut for å vaske barnets hender grundig.
30. Gnir hendene mot hverandre for å vaske dem.	Barnet vasker ikke hendene tilstrekkelig, men viser økende evne og bevissthet om behovet for håndvask. Omsorgspersonen må hjelpe til eller gjenta håndvasken for at hendene skal bli rene. Skår 1 hvis barnet bruker en vaskeklut for å vaske hendene.
31. Skrur av og på vannet og tar såpe.	Barnet mestrer kranene uten hjelp, regulerer vanntemperaturen, og tar såpe.
32. Vasker hendene grundig nok.	Barnet vasker hendene tilstrekkelig. Omsorgspersonen hjelper vanligvis ikke til eller gjentar vaskingen.
33. Tørker hendene grundig nok.	Barnet tørker hendene ordentlig. Omsorgspersonen hjelper vanligvis ikke til med tørkingen.

H. Vaske kropp og ansikt:

Aktivitetene fokuserer på om barnet vasker og tørker kroppen og ansiktet ved bading/dusjing, unntatt vask av ryggen og håret.

34. Prøver å vaske deler av kroppen.	Barnet vasker deler av kroppen som armer og ben målrettet. Vansker med koordinasjon eller rekkevidde kan begrense grundig vask. Skår 1 hvis barnet vasker hele kroppen, selv om omsorgspersonen må gjenta vaskingen helt eller delvis.
35. Vasker kroppen grundig nok unntatt ansiktet.	Barnet vasker hele kroppen, men tørker seg ikke grundig. Vasker ikke ansiktet på egen hånd.
36. Bruker såpe.	Barnet vasker seg med såpe eller såper inn en vaskeklut.
37. Tørker kroppen grundig nok.	Barnet kan trenge påminnelser om å tørke enkelte kroppsdelar, men omsorgspersonen trenger ikke å hjelpe til. Barnet kan fremdeles trenge hjelp til å tørke ansiktet.
38. Vasker og tørker ansiktet grundig nok.	Barnet vasker ansiktet i badekaret, i dusjen eller ved vasken. Barnet vasker og tørker seg tilstrekkelig så omsorgspersonen ikke behøver å gjenta det.

I. Genser og jakke:

Aktivitetene fokuserer på barnets av- og påkledning på overkroppen, også kjoler. Gjelder ikke yttertøy.

39. Hjelper til med å putte armene inn i skjorte-ermene.	Barnet medvirker på en eller annen måte, som å dra opp skjorta for å ta den av.
40. Tar av seg T-skjorte, kjole eller genser (plagg uten knapper).	Barnet tar av seg de fleste gensere, men trenger hjelp til å kneppe opp knapper eller dra ned glidelåser. Barnet etterlater kanskje plagget på vrangen.
41. Tar på seg T-skjorte, kjole eller genser (plagg uten knapper).	Barnet tar på seg de fleste gensere, og kan ta på seg en kjole. Omsorgspersonen kan rettlede barnet verbalt i forhold til å få plagget riktig vei. Barnet behøver ikke å mestre eventuelle knapper eller glidelåser.
42. Tar av og på seg plagg med åpning foran, ikke inkludert knapper.	Barnet kan bruke en hvilken som helst teknikk, men tar vanligvis av og på seg plagg med åpning foran. Barnet mestrer ikke knapper eller glidelåser. Barnet etterlater kanskje klærne på vrangen.
43. Tar av og på seg plagg med åpning foran, inkludert knapper.	Barnet kler av og på seg de fleste plagg på overkroppen, inkludert de fleste knapper foran og i siden. Barnet etterlater kanskje klærne på vrangen.

J. Knapper og glidelåser:

Aktivitetene fokuserer på om barnet håndterer slike knapper og glidelåser som finnes på barneklær. Gjelder ikke knapper og glidelåser bak.

44. Forsøker å hjelpe til med knapper og glidelåser.	Det viktigste er at barnet forsøker, uansett hvor klossete og uhensiktsmessig det utføres. Barnet prøver å håndtere en glidelås, hempe eller knapp uten å få det til bestandig.
45. Drar glidelåsen opp og ned, uten å skille eller hekte den sammen.	Barnet kan ha problemer hvis glidelåsen har veldig liten hempe, men er i stand til å dra de fleste glidelåser opp og ned uten å skille og hekte dem sammen.
46. Åpner og lukker trykknapper.	Barnet mestrer vanligvis de fleste trykknapper.
47. Knepper opp og igjen knapper.	Barnet mestrer vanligvis de fleste knapper.
48. Drar opp og ned glidelåser og skiller og hekter dem sammen.	Barnet kan ha problemer hvis en jakke eller skjorte med strikk nederst må trekkes sammen mens glidelåsen trekkes opp. Mestrer ellers de fleste glidelåser.

K. Bukser:

Aktivitetene fokuserer på om barnet tar av og på seg langbukser (ikke underbukser eller shorts). Gjelder ikke yttertøy.

49. Hjelper til med å putte bena ned i buksene.	Barnet medvirker aktivt på en eller annen måte, som å dra buksene delvis opp eller ned. Løfter opp baken og ruller fra side til side ved påkledning i sengen, slik at omsorgspersonen kan dra opp buksene.
50. Tar av seg bukser med strikk i livet.	Barnet tar av seg buksene, inkludert å få dem over baken. Det kan etterlate buksene på vrangen.
51. Tar på seg bukser med strikk i livet.	Omsorgspersonen kan gi barnet verbal hjelp til å snu buksene riktig vei.
52. Tar av seg buksene, inkludert knapper og glidelås.	Barnet er i stand til å åpne hekter, knapper og glidelåser. Gjelder ikke beltespenner.
53. Tar på seg bukser inkludert knapper og glidelås.	Gjelder ikke beltespenner.

L. Sko og sokker:

Aktivitetene fokuserer på om barnet tar av og på seg sokker og sko, inkludert borrelås og skolisser. Gjelder ikke spenner eller bruk av skinner, unntatt når skinnene er festet til barnets sko.

54. Tar av seg sokker og åpnede sko.	Barnet tar av seg både sokker og sko, men behøver ikke å være i stand til å åpne dem eller knyte opp lisser.
55. Tar på seg åpnede sko (ofte på feil fot).	Barnet tar på seg de skoene det vanligvis bruker. Barnet tar ikke alltid skoene på riktig fot og kan trenge hjelp til å få skoene riktig vei.
56. Tar på seg sokker.	Barnet tar på seg sokker og snur hælen riktig vei.
57. Tar skoene på riktig fot og mestrer borrelåser.	Barnet trenger ingen påminnelser for å få skoene på riktig fot. Skår 1 hvis barnet tar på seg skoene og fester borrelåser.
58. Knyter skolisser.	Barnet strammer lissene for å forberede knyttingen, men behøver ikke å lage sløyfe. Hvis barnet vanligvis ikke bruker sko med lisser, skal omsorgspersonen vurdere om barnet er i stand til å knyte skolisser.

M. Toalettbesøk:

Aktivitetene fokuserer på hvordan barnet utfører en rekke toalettaktiviteter (bruk av toalett eller potte, mestring av klær og å tørke seg). Gjelder ikke håndvask eller forflytning av og på toalettet. Punkt 59 til 63 skåres med 0 (gjør ikke) hvis barnet bruker bleier.

59. Hjelper til med av- og påkledning.	Barnet drar ned et skjørt eller en truse, men drar dem ikke opp igjen eller retter på dem. Skår 1 hvis barnet hjelper til med klærne på en eller annen måte.
60. Forsøker å tørke seg selv.	Barnet starter tørkingen, men er ikke grundig nok og trenger tilsyn for å sikre hygien. Barnet tørker seg på egen hånd ved vannlating, men ikke ved avføring.
61. Sitter på toalettet, får tak i toalettpapir og skyller ned etter seg.	Barnet må være i stand til å utføre alle tre oppgavene for å få 1. Tar opp og ned toalettlokk/ ring. Tilrettelegging kan gjøres for å få tak i toalettpapir og for å skylle ned.
62. Kler av og på seg før og etter toalettbesøket.	Barnet trenger ikke hjelp med knapper, glidelås eller av- og påkledning. Et barn som vanligvis ikke bruker klær med knapper eller glidelås (og mestrer dem) får 1, selv om det av og til trenger hjelp til et spesielt plagg med vanskelige lukkemekanismer.
63. Tørker seg selv grundig etter å ha hatt avføring.	Barnet trenger vanligvis ikke hjelp til å tørke seg etter å ha hatt avføring.

N. Blærekontroll:

Aktivitetene fokuserer på barnets bevissthet om behovet for blæretømming, og kommunikasjon om behovet til omsorgspersonen. Gjelder også barnets blærekontroll over lengre tidsrom.

64. Gir uttrykk for at bleien eller buksen er våt.	Barnet prøver å kommunisere behov for å bli skiftet på, ikke bare generell misnøye og uro. Barnet kan uttrykke behovet verbalt eller ikke-verbalt. Hvis det benyttes spesialutstyr, får barnet signalisert til omsorgspersonen at noe er i veien.
65. Uttrykker av og til behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid), ofte på kort varsel.	Barnet sier i begynnelsen i fra samtidig som det tømmer blæren, men unngår deretter uhell hvis det blir satt på toalettet raskt. Hvis kateter benyttes, viser barnet en viss bevissthet om rutinene, og kan av og til si fra til omsorgspersonen om når det er tid for neste blæretømming.
66. Uttrykker alltid behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid).	Barnet gir omsorgspersonen varsel i tide, slik at det vanligvis er tørt på dagtid. Barnet lykkes vanligvis i å vente til det sitter på toalettet før det tømmer blæren. Dersom kateter benyttes sier barnet i fra til omsorgspersonen når det er tid for neste blæretømming.
67. Kommer seg på toalettet selv for å tømme blæren (på dagtid).	Barnet viser bevissthet om behovet for blæretømming og hva dette innebærer ved å komme seg selv til toalettet. Barnet kan trenge hjelp til overflytning av og på toalettet, tørking eller av- og påkledning.
68. Holder seg alltid tørr dag og natt.	Barnet våter ikke lenger sengen om natten og holder seg tørr på dagtid, eventuelt mellom kate-teriseringene.

O. Tarmkontroll:

Aktivitetene fokuserer på barnets bevissthet om behovet for å tømme tarmen og kommunikasjon om behovet til omsorgspersonen. Gjelder også barnets tarmkontroll over lengre tidsrom.

69. Uttrykker behov for å bli skiftet på.	Barnet prøver bevisst å fortelle omsorgspersonen om behovet for å bli skiftet på enten verbalt eller ikke-verbalt. Hvis spesialutstyr benyttes får barnet signalisert til omsorgspersonen at noe er i veien.
70. Uttrykker av og til behov for å komme på toalettet (på dagtid).	Uhell skjer hvis barnet ikke blir satt raskt nok på toalettet, eller hvis barnet sier fra om behovet samtidig som det har avføring. Hvis det benyttes spesialutstyr viser barnet noen ganger bevissthet om rutinene, og sier av og til i fra om når det er tid for neste tarmtømming.
71. Uttrykker alltid behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid).	Barnet lykkes vanligvis i å holde seg til det sitter på toalettet. Hvis det benyttes spesialutstyr som ved stomi, kan barnet holde rede på når posen trenger å skiftes.
72. Skiller mellom behov for å tømme blæren og tømme tarmen.	Barnet forutsier nøyaktig om det er behov for å tømme tarmen eller blæren.
73. Kommer seg til toalettet selv for å tømme tarmen og har ingen uhell med avføring.	Barnet viser bevissthet om behovet for tarmtømming og hva det innebærer ved å komme seg til toalettet. Barnet kan trenge hjelp til overflytning av og på toalettet, tørking eller av- og påkledning.

Område for forflytning

Forflytning omfatter utvalgte forflytningsferdigheter inne og ute.

A. Forflytning - toalett:

Aktivitetene fokuserer på overflytning og vanlig bruk av potte eller toalett. Skår 0 (gjør ikke) på punkt 1 til 5 dersom barnet vanligvis ikke bruker toalett.

1. Sitter med støtte fra hjelpemiddel eller omsorgsperson.	Barnet settes vanligvis på toalett eller potte, men må enten ha støtte fra omsorgsperson eller hjelpemiddel som er festet på toalettet.
2. Sitter uten støtte på toalett eller potte.	Barnet kan trygt etterlates på toalett eller potte uten å falle.
3. Kommer seg av og på lavt toalett eller potte.	Barnet initierer overflytning og kommer seg av og på lavt toalett eller potte.
4. Kommer seg av og på vanlig toalett (hjelper til med armene).	Barnet initierer overflytning og kommer seg av og på vanlig toalett. Skår 1 hvis barnet må støtte seg på armene, eller bruke forflytningsbrett til og fra rullestol.
5. Kommer seg av og på vanlig toalett uten å bruke armene.	Barnet setter og reiser seg fra et vanlig toalett uten å bruke armene.

B. Forflytning – stol/rullestol:

Aktivitetene fokuserer på ulike typer overflytning til og fra stol/rullestol; holde balansen, sideveis forflytning med forflytningsbrett samt å reise seg og sette seg. Omfatter å reise seg for å forflytte seg rundt i rommet og å sette seg ned igjen etterpå. Funksjonen vurderes i forhold til vanlig «voksen» stol med unntak av punkt 8. Gjelder ikke bruk av høy eller lav barnestol. Skår 0 (gjør ikke) på punkt 6 til 10 dersom barnet vanligvis ikke plasseres i sittende stilling.

6. Sitter med støtte fra hjelpemiddel eller omsorgsperson.	Barnet kan plasseres i en stol med tilpasset støtte eller bare sitte når omsorgspersonen støtter. Barnet kan ha behov for hjelp til å sitte før og etter overflytning.
7. Sitter uten støtte på stol eller benk.	Barnet trenger ikke hjelp til å sitte på vanlig stol eller benk, og ikke hjelp til å holde stillingen når det skal reise seg eller sette seg.
8. Kommer seg av og på lav stol eller andre møbler.	Barnet initierer og kommer seg av og på lave stoler eller møbler, som barnestoler eller skamler.
9. Kommer seg inn og ut av stol/rullestol med voksen støtte (hjelper til med armene).	Barnet initierer og fullfører overflytning til og fra stoler, møbler og egen rullestol. Skår 1 hvis barnet, må bruke armene og/eller forflytningsbrett ved overflytning.
10. Forflytter seg inn og ut av stol uten å bruke armene.	Barnet forflytter seg inn og ut av vanlig stol eller sofa uten å bruke av armene.

C. Forflytning – bil:

Aktivitetene fokuserer på barnets forflytning inne i bil, inn og ut av bil, lukking/åpning av sikkerhetsbelte og bildører. Skår 0 (gjør ikke) for punkt 11 til 15 dersom barnet ikke beveger seg inne i bil, må løftes inn og ut av bilsete, eller trilles inn og ut av bil/minibuss.

11. Forflytter seg inne i bil: aker seg på bilsete eller kommer seg inn og ut av barnesete.	Barnet forflytter seg inn og ut av barnesete, eller aker seg til bildør. Skår 0 hvis barnet ikke forflytter seg inne i bil, må løftes inn og ut av bilsete, eller trilles inn og ut av bil eller minibuss.
12. Kommer seg inn og ut av bil med litt hjelp eller instruksjon.	Barnet kommer seg inn og ut av bil med litt støtte, eller forflytter seg over i rullestol med tilsyn eller minimal fysisk støtte.
13. Kommer seg inn og ut av bil uten hjelp eller instruksjon.	Barnet kommer seg trygt inn og ut av bil og forflytter seg til og fra rullestol uten hjelp.
14. Mestrer sikkerhetsbelte.	Barnet mestrer å feste og åpne sikkerhetsbelte for bil, barnesete eller rullestol uten hjelp fra voksne.
15. Kommer seg inn og ut av bil, og åpner og lukker bildører.	Barnet åpner og lukker dører fra inn- og utsiden ved forflytning inn og ut av bil. Gjelder ikke mestring av låser. Barnet forflytter seg selvstendig, fester og åpner sikkerhetsbelte for bil, barnesete eller rullestol uten hjelp fra voksne.

D. Forflytning – egen seng:

Aktivitetene fokuserer på barnets forflytning og bevegelser i seng, å sitte på sengekanten og forflytning inn og ut av sengen. Funksjonen vurderes i forhold til barnets egen seng.

16. Setter seg opp i egen seng.	Barnet setter seg opp og legger seg ned i sengen/sprinkelsengen sin. Det trenger ikke å forflytte seg til sengekanten og sitte med bena ned for å få 1.
17. Setter seg opp på sengekanten og legger seg ned igjen.	Barnet forflytter seg til sengekanten og sitter med god balanse. På dette nivået bruker barnet vanligvis ikke sprinkelseng og sitter trygt på sengekanten.
18. Kommer seg inn og ut av egen seng.	Barnet kommer seg inn og ut av sengen med bruk av armene og/eller forflytningsbrett ved sideveis forflytning mellom rullestol/seng.
19. Kommer seg inn og ut av egen seng uten å bruke armene.	Barnet forflytter seg inn og ut av sengen via stående uten å løfte seg eller støtte seg med armene.

E. Forflytning – badekar/dusj:

Aktivitetene fokuserer på barnets sittebalanse i badekar eller balje og forflytning inn og ut av vanlig badekar/dusj. Skår 0 (gjør ikke) på punkt 20 til 24 dersom barnet vanligvis ikke bader, men vaskes i seng eller ved vask.

20. Sitter i badekar, balje eller dusj med støtte fra hjelpemiddel eller omsorgsperson.	Barnet kan plasseres i dusj, badekar, balje eller på badekarsete/dusjstol, men har dårlig balanse og må støttes av omsorgsperson eller hjelpemiddel.
21. Sitter uten støtte og forflytter seg i badekar eller dusj.	Barnet trenger ikke hjelp til å sitte eller til forflytning når det er plassert i dusjen, badekaret, baljen eller på badekarsete/dusjstol.
22. Klatrer eller aker seg inn og ut av badekar eller dusj.	Barnet kommer seg ikke trygt inn og ut av badekar, men sitter på kanten, svinger bena inn, senker seg ned og løfter seg opp igjen. Barnet forflytter seg til et badekarsete uten hjelp. Gi barnet 1 hvis det forflytter seg til en dusjstol i en dusj.
23. Setter seg ned og reiser seg opp i badekar eller dusj.	Barnet reiser og setter seg trygt i et badekar. Det kan bruke håndtak eller annen støtte, eller ha behov for tilsyn fra omsorgsperson.
24. Går/forflytter seg opp i og ut av et vanlig badekar.	Barnet forflytter seg trygt inn og ut av et vanlig badekar.

F. Forflytningsmetoder innendørs:

Aktivitetene fokuserer på de forflytningsmetoder som barnet brukte tidligere eller som det bruker nå.

25. Ruller, aker, kryper eller krabber på gulvet.	Barnet mestrer en eller annen form for forflytning på gulvet.
26. Går, men holder seg i møbler, vegger, omsorgsperson eller ganghjelpemidler.	Barnet går innendørs, men må støtte seg til omsorgsperson, vegger, møbler eller bruke ganghjelpemidler.
27. Går uten støtte.	Barnet går innendørs i de fleste omgivelser uten hjelpemidler og uten å støtte seg til møbler eller omsorgsperson.

G. Forflytning innendørs – avstand/tempo:

Aktivitetene fokuserer på barnets forflytning over visse avstander innendørs med aldersadekvat tempo. Skår 0 (gjør ikke) på punkt 28 til 32 dersom barnet ikke forflytter seg selvstendig minst 3 m.

minlestol

28. Forflytter seg i et rom med vansker (faller, langsam for alderen).	Barnet har bare adekvat balanse, styrke eller utholdenhet til å forflytte seg inne i et rom (ca 3 m) uten hjelp. Beveger seg anstrengt og med nedsatt tempo i forhold til alder. Selvstendig forflytning er begrenset til ett rom på grunn av fysiske begrensninger og ikke av sikkerhetsgrunner eller på grunn av barnets adferd.
29. Forflytter seg i et rom uten vansker.	Barnet forflytter seg i et rom i aldersadekvat tempo. Barnet har vansker med å forflytte seg mer enn 3 m eller fra rom til rom på grunn av nedsatt utholdenhet eller andre fysiske begrensninger.
30. Forflytter seg fra rom til rom med vansker (faller, langsam for alderen).	Barnet forflytter seg fra rom til rom, men har vansker med døråpninger ved bruk av <i>rullestol</i> eller på grunn av dårlig balanse. Forflytningen er langsom og anstrengt.
31. Forflytter seg fra rom til rom uten vansker.	Barnet forflytter seg gjennom døråpninger uten vansker i aldersadekvat tempo. Barnet forflytter seg selvstendig ca 15 m.
32. Forflytter seg innendørs (15 m eller mer); åpner og lukker inner- og ytterdører.	Barnet forflytter seg over avstander som tilsvarer 4 - 5 rom i et vanlig hus, og mestrer å åpne og lukke alle inner- og ytterdører uten hjelp.

H. Forflytning innendørs – dra/bære gjenstander:

Aktivitetene fokuserer på barnets forflytning i lek med gjenstander innendørs. Skår 0 (gjør ikke) for punkt 33-37 dersom barnet ikke forflytter seg selvstendig.

33. Forflytter seg målrettet fra sted til sted.	Barnet forflytter seg på en eller annen måte fra sted til sted innendørs. Barnet har ikke fysisk evne (eller kognitiv interesse) til å skyve, dra eller bære gjenstander.
34. Forflytter gjenstander bortover gulvet.	Barnet forflytter seg i lek med gjenstander på gulvet; kan sparke en ball eller dra og skyve leker (dukkevogn, lekedyr i en snor). Skår 1 hvis barnet leker med gjenstander på gulvet når det bruker rullestol eller andre forflytningshjelpemidler.
35. Bærer små gjenstander i en hånd.	Barnet bærer en liten ball, fingerdokker, farger eller gjenstander som vanligvis holdes i en hånd. Skår 1 hvis barnet bærer en liten gjenstand når det bruker rullestol eller andre forflytningshjelpemidler, også ved bruk av rullestolbord.
36. Bærer store gjenstander med to hender.	Barnet bærer et puslespill, en stor ball eller flere gjenstander som vanligvis krever to hender. Skår 1 hvis barnet bærer en stor gjenstand når det bruker rullestol eller andre forflytningshjelpemidler, også ved bruk av rullestolbord.
37. Bærer gjenstander som kan gå i stykker eller forårsake søl.	Barnet bærer et halvfullt glass med melk uten å søle, eller skjøre gjenstander med liten sannsynlighet for å miste dem. Skår 1 hvis barnet bærer ting som kan gå i stykker eller forårsake søl mens det bruker rullestol eller andre forflytningshjelpemidler, også ved bruk av rullestolbord.

I. Forflytningsmetoder utendørs:

Aktivitetene fokuserer på forflytningsmetoder som barnet brukte tidligere eller som det bruker nå, ved forflytning over visse avstander utendørs i et aldersadekvat tempo. Skår 0 (gjør ikke) på punkt 38 og 39 dersom barnet sitter i vogn eller bruker rullestol.

38. Går, men støtter seg til gjenstander, omsorgsperson eller hjelpemiddel.	Barnet går på de fleste underlag utendørs, men trenger støtte av ganghjelpemiddel eller fra omsorgsperson.
39. Går uten støtte.	Barnet går på de fleste typer underlag uten støtte fra hjelpemiddel eller omsorgsperson.

J. Forflytning utendørs – avstand/tempo:

Aktivitetene fokuserer på hvordan barnet forflytter seg utendørs. Gjelder ikke atferds- og sikkerhetsfaktorer i forhold å krysse gater, mestre ramper og fortauskanter

40. Forflytter seg 3-15 m.	Barnet kjører rullestol ca 12 m, men på grunn av nedsatt utholdenhet orker det ikke å fortsette uten hjelp. Alternativt går barnet trygt med krykker ca 10 m, men trenger fysisk hjelp over lengre strekninger for å ikke falle. Skår 0 (gjør ikke) dersom barnet ikke forflytter seg utendørs minst 3 m uten hjelp.
41. Forflytter seg 15-30 m.	Barnet kjører rullestol ca 25 m, men orker ikke å fortsette uten hjelp på grunn av nedsatt utholdenhet. Barnet går alternativt trygt med krykker ca 20 m, men må ha fysisk hjelp over lengre strekninger for å ikke falle.
42. Forflytter seg 30-50 m.	Barnet kjører rullestol ca 50 m, men er ikke i stand til å fortsette uten hjelp på grunn av nedsatt utholdenhet. Barnet går alternativt trygt med krykker ca 40 m, men må ha fysisk hjelp over lengre strekninger for å ikke falle.
43. Forflytter seg 50 m eller lenger, men med vansker (snubler, langsam for alderen).	Barnet kjører rullestol mer enn 50 m, eller går trygt utendørs med eller uten hjelpemidler mer enn 50 m. Forflytningen skjer ikke i aldersadekvat tempo og krever mye anstrengelse og energi.
44. Forflytter seg 50 m eller lenger uten vansker.	Barnet kjører rullestol lenger enn 50 m, eller går trygt utendørs med eller uten hjelpemidler mer enn 50 m. Forflytningen er i et aldersadekvat tempo.

K. Forflytning utendørs – underlag:

Aktivitetene fokuserer på hvordan barnet forflytter seg utendørs. Gjelder ikke atferds- eller sikkerhetsfaktorer som å gå trygt over veien.

45. Jevnt underlag (asfalterte fortau, veier).	Barnet forflytter seg (går, bruker rullestol) uten fare for å falle eller trenge hjelp på jevnt underlag. Skår 0 dersom barnet ikke forflytter seg på jevnt underlag minst 3 m.
46. Lett ujevnt underlag.	Barnet forflytter seg på flate veier og fortau med enkelte sprekker og ujevnheter uten fare for å falle eller ha behov for hjelp.
47. Ujevnt underlag (gressplen, grusvei).	Barnet går eller kjører rullestol på gressplen eller grusvei uten å falle eller trenge hjelp.
48. Opp og ned slakke, skråninger eller ramper.	Barnet går eller kjører rullestol opp og ned ramper eller skråninger uten hjelp og uten å falle hvis de ikke er for bratte.
49. Opp og ned fortauskanter.	Barnet går eller kjører rullestol opp og ned fortauskanter uten fysisk hjelp og uten å falle. (Barnet kan ha behov for tilsyn hvis fortauskanten er i trafikkert gate).

L. Forflytning opp trapper:

Aktivitetene fokuserer på hvordan barnet kommer seg opp trapper i aldersadekvat tempo. Dersom barnet går opp trapper nå, og krabbet tidligere, skåres 1 (gjør) på punkt 50 og 51.

50. Aker seg eller krabber opp deler av trapp (1-11 trinn).	Barnet krabber opp deler av en trapp (1-11 trinn) uten hjelp og uten å falle, men ikke hele trappen. Det kan være behov for tilsyn av sikkerhetsgrunner. Skår 0 (gjør ikke) dersom barnet ikke krabber trygt opp minst ett trinn, fordi det bruker rullestol eller må bæres.
51. Aker seg eller krabber opp en hel trapp (12-15 trinn).	Barnet krabber eller aker seg opp en hel trapp (12-15 trinn). Tilsyn kan være nødvendig av sikkerhetsgrunner.
52. Går opp deler av trapp.	Barnet går opp 3-7 trinn uten fysisk hjelp. Rekkverk kan brukes. Barnet kan ikke gå opp en hel trapp (12-14 trinn) uten fysisk hjelp.
53. Går opp en hel trapp med vansker (langsom for alderen).	Barnet går opp en hel trapp, men bruker lang tid og holder ikke følge med sine jevnaldrende. Barnet kan fortsatt trenge rekkverk eller tilsyn for å unngå fall.
54. Går opp en hel trapp, uten vansker.	Barnet går opp en hel trapp i samme tempo som jevnaldrende. Barnet kan fortsatt ha behov for rekkverk eller tilsyn for å unngå fall.

M. Forflytning ned trapper:

Aktivitetene fokuserer på hvordan barnet kommer seg ned trapper i aldersadekvat tempo. Dersom barnet går ned trapper nå, og krabbet tidligere, skåres 1 (gjør) på punkt 55 og 56.

55. Aker seg eller krabber ned deler av trapp (1-11 trinn).	Barnet krabber ned deler av en trapp (1-11 trinn) uten hjelp eller uten å falle, men ikke hele trappen. Det kan være behov for tilsyn av sikkerhetsgrunner. Skår 0 (gjør ikke) hvis barnet ikke krabber trygt ned minst ett trappetrinn fordi det bruker rullestol eller må bæres.
56. Aker seg eller krabber ned en hel trapp (12-15 trinn).	Barnet krabber eller aker seg ned en hel trapp. Det kan være behov for tilsyn av sikkerhetsgrunner.
57. Går ned deler av trapp.	Barnet går ned 3-7 trinn uten fysisk hjelp. Rekkverk kan brukes. Barnet går ikke ned en hel trapp uten hjelp (12 - 14 trinn).
58. Går ned en hel trapp med vansker (langsom for alderen).	Barnet går ned en hel trapp, men går langsomt og holder ikke følge med jevnaldrende. Barnet kan fortsatt trenge rekkverk eller tilsyn for å unngå fall.
59. Går ned en hel trapp uten vansker.	Barnet går ned en hel trapp i samme tempo som jevnaldrende. Barnet kan fortsatt trenge rekkverk eller tilsyn for å unngå fall.

Område for sosial fungering

Sosial fungering omfatter utvalgte ferdigheter innen kommunikasjon, sosialt samspill og deltakelse i fellesoppgaver i og utenfor hjemmet.

A. Begrepsforståelse:

Aktivitetene fokuserer først og fremst på hvilken type kommunikasjon barnet forstår. Hvis barnet er hørsels- eller talehemmet skal aktivitetene skåres ut i fra et alternativt kommunikasjonssystem.

1. Orienterer seg etter lyd (vender blikket og/eller hodet mot lyden).	Hvis den eneste reaksjonen på lyd er at barnet rykker til eller våkner skåres 0.
2. Reagerer på «nei», gjenkjenner sitt eget navn eller navn på familiemedlemmer.	Barnet stopper aktiviteten (kortvarig) når det sies «nei». Ser opp når du sier barnets navn eller «mamma/pappa» (når foreldrene ikke er tilstede). Smiler gjenkjennende eller viser forventning når ordet «mamma» eller «pappa» blir nevnt.
3. Forstår 10 ord (peker eller ser på mennesker, leker eller bilder i en bok når ordene benevnes).	Barnet gir en klar respons som viser at det forstår ordene, som å peke på et bilde, plukke opp en leke osv. Hvis barnet bare viser interesse for bildene, skåres 0.
4. Forstår når du snakker om relasjoner mellom mennesker og/eller ting som er synlige. (Barnet forstår «Det er Jon sin leke. Denne er din».)	Barnet forstår hva som menes uten tydeliggjørende gester. Hvis du sier: «Bilen din er i lekekassen» forstår barnet dette uten at du må peke på den. Et barn som bruker norsk tegnspråk forstår dette uten tydeliggjørende gester.
5. Forstår når du snakker om tid (fortid, nåtid, framtid) og rekkefølgen av hendelser. (Barnet forstår: «Pappa kommer hjem når du har sovnet», «du treffer Kari igjen i morgen».)	Barnet behøver ikke forstå alle ord som er relatert til tid slik som «i går» eller «i morgen», men det viser forståelse for noen tidsbegreper; før og etter. Barnets reaksjoner viser at det har en begynnende oversikt over hendelser, mennesker og ting som ikke er i umiddelbar nærhet (basert på hukommelse).

B. Setningsforståelse:

Aktivitetene fokuserer på hvor enkel eller sammensatt kommunikasjon barnet vanligvis forstår. Hvis barnet er hørsels- eller talehemmet skal aktivitetene skåres ut fra det barnet vanligvis mestrer av alternativ kommunikasjon.

6: Forstår korte setninger (substantiv og verb) om kjente ting og mennesker. (Barnet forstår: «Pappa går, ha det», «Trill ballen»).	Barnet forstår vanligvis korte setninger om ting, personer og handlinger hvis ordene er kjente. Barnet viser at det har forstått ved en passende respons, som å vinke «ha det» til pappa eller trille ballen.
7: Forstår en enkel beskjed (et ledd) med ord som beskriver ting eller personer; kan plukke opp riktig gjenstand blant flere. (Barnet forstår: «Hent den store ballen», «vis meg bamsen som sover»).	For å skåre 1 må barnet vise at det kan velge ut en ting blant flere når det får beskjed. I de gitte eksemplene må det finne den store ballen og ikke den lille ved siden av.
8: Forstår utsagn som beskriver hvor noe er (i, på, under, bak). Barnet forstår: «Ballen er under bordet», «klossene er i boksen».	Barnets respons viser om det har forstått hvor tingene det spørres om er, som at ballen er under bordet, og ikke bak det, eller at klossene er i boksen og ikke oppå den.
9. Forstår to-leddet beskjed der det anvendes hvis - så, før - etter, første - andre etc. («Gi først fargene til Mari, så spør du Jon om å få litt saft»).	Barnet forstår rekkefølgen av to hendelser. Det forstår hva som skal gjøres først og etterpå. Disse beskjedene er lengre og mer sammensatte. Skår 0 hvis barnet bare følger opp det ene leddet i beskjeden og du må gjenta det andre.
10. Forstår to setninger som handler om det samme tema, men som er ulikt utformet som en påstand eller et spørsmål. Barnet forstår: «Vi går på lekerommet, hva vil du gjøre der?»	Barnet er i stand til å tolke en setning ut i fra innholdet i den forrige.

C. Kommunikasjon:

Aktivitetene fokuserer på barnets kommunikasjon som kan være verbal eller ikke-verbal, inkludert norsk tegnspråk, peketavle etc. Skår 1 hvis barnet vanligvis mestrer å uttrykke seg.

11. Benevner ting («mamma, flaske, tu-tut»).	Barnet benevner minst 10 ulike ting. Barnet trenger ikke skjelne mellom en hund og andre firebente dyr. Brukes alternativ kommunikasjon skåres 1 dersom barnet bruker en tilsvarende benevning med tegn eller gester. Ordene trenger ikke være uttalt riktig.
12. Bruker ord eller gester for å be om noe («Saft», «Pappa opp»; «Vær så snill, hent kopp til meg». Barnet strekker seg fram og peker på koppen.)	Generelle lyder eller mishagsytringer (skrik, sutring) skåres ikke med 1 uten at det er fulgt opp av kommunikasjon som gir grunnlag for å tolke hva barnet ønsker, som å peke eller blikk-peke på koppen.
13. Søker informasjon ved å stille spørsmål («Ball?», sagt med spørsmålsintonasjon; «Er det?»; «De andre hen?»)	Barnet viser at det forstår meningen med spørsmålene, enten det bruker ord, intonasjon eller gester. Noen barn bruker «hvorfor» gjentatte ganger uten å forstå meningen fullt ut.
14. Beskriver gjenstander eller handlinger («Tungt!»; «Genseren klør»; «Jeg går sakte»).	Barnet håndterer informasjon om egenskaper ved gjenstander, personer og handlinger. For å få 1 må barnet vanligvis uttrykke dette gjennom ord eller gester som viser at det forstår hvert enkelt ord i setningen.
15. Forteller om egne følelser eller tanker («Jeg er sint på deg»; «Jeg er sulten»).	Barnet kan kommunisere om egne opplevelser, tanker og følelser.

D. Uttrykke seg:

Aktivitetene fokuserer på kompleksiteten i barnets uttrykksmåte og ikke på innholdet. Et barn som bruker et alternativt kommunikasjonssystem skal også skåres 1 for sine ferdigheter.

16. Bruker gester med tydelig innhold (åpner og lukker hånden for «gi meg»; peker for å vise leker det vil ha; rister på hodet for «nei»).	På dette nivået behøver ikke barnet å bruke ord, men har gester som uttrykksmåte.
17. Bruker enkelte ord som gir mening («Mamma», «pappa», «ha-det», «nei»).	Barnet bruker ikke mer enn ett-ords setninger. Enkelte ord kan ha flere betydninger, slik som «saft» for alt som er i en kopp. Sammen med en gest kan det bety å be om noe å drikke.
18. Bruker to ords setninger som gir mening («ha-det mamma»; «baby sove»).	Barnet setter sammen to ord til en setning, ofte en ting eller en person og en handling. Utviklingen markerer en tydeliggjøring av språket.
19. Bruker 4-5 ords setninger («Mamma, kjeksene smaker godt»; «Pappa reist jobben i bilen»).	Barnets språk begynner å høres mer ut som vanlig tale, ettersom barnet nå organiserer uttrykk som inneholder gjenstander, beskrivelser og handlinger i riktig rekkefølge.
20. Formidler en enkel historie med flere elementer («Stor vov-vov, boff. Se vov-voven. Løpe.»; «I går var læreren min sint, men alle lo i stedet for å følge med»).	Barnet kan sette sammen flere tanker til en fortelling og få fram rekkefølge og hovedpoeng i historien. Skår 1 dersom fortellingen er sammenhengende, selv om språket er svært enkelt eller umodent.

E. Problemløsning:

Aktivitetene fokuserer på hvordan barnet håndterer hverdagslige stressituasjoner med leker som går i stykker, vansker med av- og påkledning, uenighet om valg av klær e.l. Aktivitetene skal skåres ut fra det barnet vanligvis gjør, selv om barnet kan være midlertidig redusert pga. sult, trøtthet, sykdom, e.l. Barn som av temperamentsårsaker (sta, overfølsom) motsetter seg å løse problemer i enkelte situasjoner skåres ut fra hvordan de vanligvis håndterer problemløsning. Barnet behøver ikke bruke verbalt språk for å få 1.

21. Prøver å vise deg hva som er problemet eller uttrykker hva det trenger hjelp til (Barnet skriker for å få hjelp og peker mot gulvet der leken falt ned).	Barnet viser hva som er problemet utover generelle mishagsytringer.
22. Når det oppstår et problem, må barnet få hjelp med en gang for å roe seg. (Hvis barnet blir frustrert når det kler av seg, må du hjelpe det med en gang for at det skal roe seg igjen).	Hvis barnet får hjelp umiddelbart når det blir fortvilet, er det til en viss grad i stand til å løse problemet, hvis det får roet seg.
23. Når det oppstår et problem, kan barnet søke hjelp og vente litt dersom det er nødvendig. (Barnet skriker «Får ikke til», men roer seg når det blir fortalt «Jeg kan hjelpe deg om et lite øyeblikk»).	Når barnet vet det vil få hjelp snart, er det nok til å beherske seg. Barnet kan ikke vente mer enn noen minutter når det er fortvilet.
24. Barnet beskriver vanligvis problemet og følelsene sine når det er frustrert. (Barnet kommer inn og sier med ord eller gester «Klossene raser ned hele tiden. Sint!»)	Barnet beskriver problemer og følelser i detalj på andre måter enn med utagering, skrik e.l. Barn som ikke mestrer denne ferdigheten, er avhengig av en voksen til å ta ansvar for å finne ut hva som er galt og hva som må gjøres.
25. Når barnet møter et vanlig problem, kan det finne fram til en løsning sammen med en voksen. (Barnet finner fram klær som ikke er varme nok. Til den voksnes innvending sier barnet at det liker denne genseren best og spør om det kan ta en tykkere genser utenpå).	På dette nivået beskriver barnet både hva som er problemet og foreslår løsninger. Barnet forhandler seg vanligvis fram til akseptable løsninger på konflikter.

F. Samhandling i lek med voksne:

Aktivitetene fokuserer på barnets deltakelse i aktiv lek med voksne (eller ungdom). Selv på punkt 30 kan den voksne gi betydelig hjelp eller veiledning. Skåringen viser hva barnet vanligvis gjør i en vanlig lek med en voksen.

26. Viser oppmerksomhet og interesse for andre (Barnet gir blikkontakt, smiler eller lager lyder til en voksen).	Barnet er oppmerksom på andre og gir respons, men samhandler ennå ikke i lek.
27. Tar initiativ til velkjente leker (barnet dunker på en yndlingsleke og ser opp på den voksne; hopper på fanget og sier «jide janke»).	Barnet gir spesifikt uttrykk for ønsker om å leke med den voksne. For å skåre 1 må aktiviteten involvere både barnet og den voksne, ikke bare en leke. Hvis barnet bare forholder seg til leken uten annen øyekontakt eller kommunikasjon enn for å be den voksne om å trekke den opp, skåres 0.
28. Mestrer turtaking i enkel lek når det kreves (Barnet tar tur i stabling av klosser; prøver å trille ball fram og tilbake).	Barnet deltar i enkel turtaking, men bare hvis en voksen strukturerer aktiviteten og forteller hva som skal gjøres og når.
29. Forsøker å imitere etter den voksne i lekeaktiviteter. (Etter å ha trillet ball en stund kaster den voksne ballen, og da kaster barnet ballen tilbake).	Barnet forsøker å få andre med i leken; viser noe fleksibilitet og er motivert og i stand til å imitere de andre. Handlingene kan være svært enkle for å skåre 1, men de må representere en forandring i aktiviteten.
30. Barnet foreslår nye idéer i leken eller blir med på en voksens forslag. (I lek med klosser kan barnet si «Nå lager vi en dør». Den voksne begynner å bygge og barnet sier «skal vi heller ha den her?»)	Barnet deltar i lek som krever samarbeid med en voksen. Det er noe rom for å ta og gi i forhold til hva som skal gjøres og hvordan. Barnet kan fortsatt trenge voksen veiledning, men er en mer aktiv deltaker enn på foregående funksjonsnivå.

G. Samhandling med jevnaldrende:

Aktivitetene fokuserer på barnets deltakelse i lek med jevnaldrende, spesielt på samordningen av egne handlinger og ønsker med de andres.

31. Legger merke til andre barn som er til stede og lager lyder og gester til jevnaldrende.	På dette nivået er barnet sosialt oppmerksom og interessert i andre barn. Barnet vil se på, eller bruker en form for gester til å hilse på jevnaldrende. Det er lite selvstendig i samhandling.
32. Samhandler med andre barn korte stunder. (Leker med biler når andre barn ved siden av leker med biler, med korte episoder der bilene står i veien for hverandre eller kappkjører).	Barnet samhandler en kort stund med jevnaldrende i en kjent felles aktivitet. Samhandlingen oppstår spontant (hvis to biler kolliderer) mer enn det er resultat av en bevisst plan. Barnet leker alene i lange perioder.
33. Prøver å planlegge en enkel aktivitet med et annet barn. (Barnet foreslår for en annen å bygge et hus. De samarbeider om det og tar tur uten mye diskusjon).	På dette nivået gjør barnet noen forsøk på å planlegge en felles aktivitet med et annet barn. Det har imidlertid begrensede ferdigheter i å forhandle om alle detaljer, så de veksler mellom å samarbeide og leke parallelt.
34. Planlegger og samarbeider i lek med andre barn. Leken er sammensatt og varig. (Lager og dramatiserer en historie med et annet barn, eller bygger et slott sammen med en jevnaldrende).	Barnet setter i gang og samarbeider med andre barn over tid (mer enn noen få minutter). Det forhandler underveis, slik at aktiviteten blir resultat av gjensidig overenskomst. Barna blir enige om å bygge en gård til dyrene sine, og diskuterer hva som trengs, hva de vil bruke, hvem som skal gjøre hva osv.
35. Er med på leker og spill som har regler. (Enkle brett- eller kortspill som Ludo, Svarte-Per, Hermegåsa og gruppeleker som stikkballe).	Barnet forstår at leken har spesielle regler som må følges, og passer på å følge dem på egen hånd. Reglene er spesifikke for hver lek, eller generelle som turtaking.

H. Lek med gjenstander:

Aktivitetene fokuserer på hvilken type lek barnet vanligvis deltar i.

36. Utforsker leker, gjenstander eller kroppen på en målrettet måte (skyver en lekebil, legger et puslespill).	Barnet utfører mer enn bare sansemessig utforskning (som å putte ting i munnen eller kjenne med fingrene), men gjør det fortsatt av og til. Barnet viser målrettet atferd og håndtering av gjenstander for å oppnå en effekt. Vanlige aktiviteter på dette nivået er å snurre eller skyve gjenstander som lager lyder eller som kan rulle.
37. Bruker leker eller «lik-som-leker» i enkle fantasisekvenser (mater en dukke, snakker i leke-telefon, bruker lomme-tørkle som dukketeppe).	Barnet deltar i fantasilek som tilsvarer egne erfaringer. Det bruker en ting som symbol for noe annet; en klut som dukketeppe eller en stor kloss som bil. Disse sekvensene er fortsatt ganske korte og har mer form av «scener» enn virkelige historier.
38. Setter sammen flere ting for å lage noe (mer enn tre deler). Barnet bygger tårn med klosser, setter kopper som passer oppi hverandre og setter sammen store klosser i ulike kombinasjoner.	Barnet prøver å sette sammen flere ting til en ny form. Denne leken viser barnets utforskning av hvordan ting kan brukes sammen (noen passer inni hverandre og andre ikke, noen passer oppå hverandre).
39. Finner på lengre fantasisekvenser som handler om ting barnet har kjennskap til (gå i butikken, besøke venner).	Barnet holder på mye lenger med fantasilek omkring ett tema. Temaene er ennå nært knyttet til barnets egne erfaringer, men kan inkludere fantasipersoner og fortellinger. Barnet kan identifisere seg med en dame som går i butikken for å kjøpe et kjæledyr, få en annen til å stå i butikken og fortelle ham hva han skal si når hun kommer og handler.
40. Lager sammensatte fantasisekvenser (finner på og dramatiserer historier med fantasiroller som monstre og prinsesser, og ikke bare kopier av historier fra en bok, et tv-program eller fra egen erfaring).	Barnets lekehistorier eller temaer er ikke lenger variasjoner over kjente emner, men representerer egen oppfinnsomhet. De pleier å involvere flere roller, og kan omfatte lange fortellinger som inneholder en rekke hendelser. Barnet kan spille en rolle, eller leke historiene gjennom å bruke leker som dokker eller miniatyrfigurer. Barnet kan finne på en historie om en prinsesse med magiske evner som møter en masse mennesker i nød som hun hjelper.

I. Informasjon om seg selv:

Aktivitetene fokuserer på barnets informasjon om seg selv, hvem det er og hvor det bor (i noen tilfeller sykehusrommet) på forespørsel fra en voksen.

41. Sier fornavnet sitt.	(«Marie», «Thomas»).
42. Sier fornavn og etternavn.	(«Marie Andersen», «Thomas Berge»).
43. Oppgir navn og informasjon om familiemedlemmer. (Når barnet blir spurt «Hvem er med i familien din?» svarer det «Mamma, Cecilie og Jonas», og når det blir spurt «Er Cecilie større enn deg?» svarer det «Nei, hun er baby»).	Barnet gir noe informasjon som kan bidra til å identifisere familiemedlemmer.
44. Sier hele adressen sin (gate, nummer og by). Hvis barnet er på sykehuset kan det navnet på sykehuset og romnummeret (Rikshospitalet i Oslo, barneavdelingen, rom nr. 10).	Barnet gir tilstrekkelig informasjon om hvor det bor, slik at det kan følges hjem uten særlig problemer hvis det går seg bort. Poenget her er om barnet husker og kan gjenta denne informasjonen når det blir spurt, og ikke om det nødvendigvis forstår betydningen av hvert ord.
45. Får en voksen til å følge seg hjem eller tilbake til rommet på sykehuset. (I bil viser barnet en voksen veien fra skolen og hjem. På sykehuset peker det på riktig etasje i heisen og viser retningen til rommet).	Barnet gir tilstrekkelig informasjon i riktig sammenheng til å få en voksen til å følge seg hjem fra et sted i nærmiljøet. (Informasjonen trenger ikke å være verbal for å skåre 1).

J. Tidsorientering:

Aktivitetene fokuserer på barnets bevissthet om strukturen og rekkefølgen i daglige rutiner, og på hvordan det bruker og forstår ord som er relatert til tid.

46. Er oppmerksom på måltider og daglige rutiner. (Etter å ha spist kveldsmat vet barnet at det er på tide å pusse tenner, ta et bad og ta på seg pyjamasen).	Barnet viser bevissthet om den vanlige rekkefølgen på begivenheter i løpet av dagen ved å starte neste aktivitet, vise uro når rutiner er forandret, eller ved å stille spørsmål for å «sjekke» hva som kommer etterpå.
47. Har en viss oppfatning om rekkefølgen av kjente begivenheter i en vanlig uke (barnet spør «Er det skole i dag»? og vet at det er fridager mellom skoledagene).	Barnet vet kanskje ikke navnet på ukedagene, men vet at ulike aktiviteter foregår på ulike dager. Spørsmålene barnet stiller viser ofte at det er klar over at ulike aktiviteter avhenger av hvilken dag det er.
48. Har en svært enkel tidsoppfatning (barnet skiller mellom «om noen minutter» og «senere i dag»; kjenner tidsbegreper som morgen, ettermiddag og kveld).	Barnet skjønner meddelelser som forholder seg til begivenheter på spesielle tider av dagen. Hvis barnet får beskjed om at vi skal gå i butikken senere, tar det ikke på seg jakken umiddelbart. Hvis det får beskjed om at en venn kommer på besøk i ettermiddag, spør det først etter lunsj om Susanne kommer snart.
49. Assosierer spesielle tidspunkter til spesielle handlinger/hendelser (Vet når det er barne-tv).	Barnet kan kanskje ikke klokken, men kan ett eller flere tidspunkter (lille viseren på 6 er klokken 6) for viktige rutiner eller hendelser. Barnet spør foreldrene «Er klokken 6 snart»? når det venter på barne-tv.
50. Sjekker regelmessig hva klokken er eller spør for å følge med på timeplanen.	Barnet forteller hva klokken er eller forstår meddelelser om tid for alle hele og halve timer, ikke bare relatert til en eller to hendelser i løpet av dagen. Barnet følger med på klokken og forutser flere ulike hendelser som at skoleskyssen kommer, på tide å gå hjem, lunsjtid e.l.

K. Oppgaver i hjemmet:

Aktivitetene fokuserer på graden av ansvar som barnet tar for enkle oppgaver hjemme. Hvis funksjons-hemming begrenser aktivitetene, men barnet instruerer en annen i å utføre dem, skal aktivitetene skåres 1.

51. Begynner å passe på sakene sine selv hvis det får instruksjon og rettledning hele tiden (hjelper til å rydde bort leker hvis det får dem en og en, og blir vist hvor de skal legges).	Barnet vet tilstrekkelig om daglige rutiner som omfatter egne eiendeler, til at det kan utføre enkle oppgaver hvis det får rettledning hele tiden. Barnet tar ikke ansvar for andre oppgaver enn dem det blir bedt om.
52. Begynner å hjelpe til med enkle oppgaver i hjemmet hvis det får instruksjon og rettledning hele tiden (dekker bordet sammen med en voksen og vanner blomster med hjelp).	Barnet utfører kjente, enkle oppgaver i hjemmet utover det å passe på egne ting, hvis det blir bedt om det og får instruksjon hele tiden. Forskjellen mellom denne og forrige aktivitet er, at barnet hjelper til med andre oppgaver i hjemmet utover egne eiendeler.
53. Tar av og til initiativ til å ta vare på sine egne ting. Kan trenge fysisk hjelp eller påminnelser for å fullføre oppgavene. (Barnet tar initiativ til å henge opp jakken når det kommer inn døren).	På dette nivået har barnet begynt med enkle rutiner for å ta vare på egne ting, som å henge opp jakken. Det kan fortsatt være behov for påminnelser, men barnet gjennomfører vanligvis hele oppgaven når det er blitt satt i gang.
54. Tar av og til initiativ til enkle oppgaver i hjemmet; kan trenge fysisk hjelp eller påminnelser for å fullføre dem. (Barnet ber om å få dekke bordet, men kan trenge påminnelser om hvor ting skal settes).	Barnet har begynt å delta i rutinemessige oppgaver i hjemmet som det har sett og gjort mange ganger. For å skåre 1 må barnet noen ganger ta initiativ til aktiviteten spontant, eller ut fra en egen huskeliste uten påminnelser fra voksne. Forsøk på å «hjelpe» mamma eller pappa å vaske (som små barn ofte ber om) skåres heller 1 i punkt 52 enn i denne aktiviteten.
55. Tar hele tiden initiativ til og utfører minst en oppgave i hjemmet som omfatter flere ledd og avgjørelser. Kan trenge fysisk hjelp. (Barnet får en bunke med rene klær og legger dem i skuffene).	Barnet mestrer alle ledd i en vanlig husarbeidsrutine og gjennomfører den på riktig tidspunkt. Et viktig aspekt ved utførelsen på dette nivået er barnets evne til å ta selvstendige avgjørelser i gjennomføringen av oppgavene, som å velge riktig bestikk til et måltid og legge klær på riktig plass.

L. Egen sikkerhet:

Aktivitetene fokuserer på om barnet passer seg i relevante situasjoner. Atferd som aksepteres som «trygg» kan variere avhengig av barnets alder og forflytningsmåte.

56. Viser tilstrekkelig forsiktighet ved trapper.	Barnet passer seg for trapper og kommer seg trygt opp og ned. Et svært lite barn stopper på toppen av trappen og ber om en hånd å holde i før det går ned. Barnets omsorgsperson trenger ikke å være fysisk tilstede når barnet er i nærheten av kjente trapper for å ivareta sikkerhet på dette nivået, selv om det kan bli behov for hjelp til å gå opp eller ned.
57. Viser tilstrekkelig forsiktighet i forhold til varme og skarpe gjenstander.	Barnet tilpasser atferden når det er blitt oppmerksom på varme eller skarpe gjenstander (enten selv eller av en annen). Når det blir fortalt at «Jeg åpner stekeovnen, den er varm», så flytter det seg umiddelbart og holder seg unna til døren er lukket igjen. Det er antatt at barnets omgivelser er tilrettelagt for å begrense møter med slike ting. Fokus i denne oppgaven er om barnet følger etablerte sikkerhetsregler.
58. Når barnet krysser veien med en voksen tilstede, trenger det ikke påminnelser om sikkerhetsregler.	Barnet stopper alltid ved en fotgjengerovergang og kan stoles på når det gjelder å følge trafikkregler. På tur kan barnet få lov til å gå flere meter i forveien fordi det alltid stopper ved neste gatehjørne.
59. Vet at man ikke skal bli med i bil eller ta i mot mat eller penger fra fremmede.	Barnet har lært og vet hvordan det skal forholde seg til fremmede som henvender seg på en upassende måte. (Skår 1 når barnet beskriver verbalt hvordan det skal oppføre seg, og omsorgspersonen har tilstrekkelig tillit til at barnet vil huske det i en aktuell situasjon).
60. Krysser trafikkert vei trygt uten følge med en voksen.	Barnet mestrer trafikkreglene for å krysse de fleste gater (stopper, ser til begge sider, sjekker rødt/grønt lys), og gjør det alltid, selv om ingen voksne er tilstede. Barnet trenger ikke å kunne krysse alle gater for å skåre 1.

M. Fungere i nærmiljøet:

Aktivitetene fokuserer på om barnet fungerer trygt og på en passende måte i ulike sammenhenger. Skår 1 for de aktivitetene barnet mestret tidligere.

61. Barnet leker trygt hjemme uten å ha tilsyn hele tiden. (Barnet leker på rommet sitt mens omsorgspersonen er i rommet ved siden av).	Barnet fungerer trygt på minst en eller to steder hjemme uten tilsyn hele tiden. Det spiser ikke lengre uspiselige ting, klatrer ikke på ustabile møbler eller river ned ting. Barnet har fortsatt behov for tilsyn med jevne mellomrom, i tilfelle noe uforutsett skulle skje.
62. Leker utenfor hjemmet i kjente omgivelser med regelmessig tilsyn for sikkerhets skyld. (Leker hos kjente når omsorgspersonene er i et rom i nærheten. Leker ikke med farlige ting og havner vanligvis ikke i farlige situasjoner).	Barnet fungerer trygt i en eller to kjente omgivelser utenfor hjemmet (hos naboen, på besteforeldrenes terrasse og på nabolagets lekeplass). Trenger regelmessig tilsyn hvis noe uforutsett skulle skje.
63. Følger regler og forventninger i skole- og andre samværssituasjoner. Følger regler i klasserommet eller barnehagen. (Barnet vet at det skal vente på tur for å bruke rutsjebanen og dele på lekene i klasserommet. Det oppfører seg vanligvis pent i klassen).	Barnet mestrer de sosiale rutiner som trengs for å fungere i en strukturert aldersadekvat sammenheng (barnehage, bibliotek). Det kan fortsatt trenge enkelte påminnelser om spesielle regler, men følger dem vanligvis når det er sagt en gang.
64. Utforsker og fungerer i kjente omgivelser uten tilsyn; i nabolaget, på sykehuset eller i skolegården. (Med instruksjon går barnet til skolens kontor og tilbake). Utforsker og leker i flere kvartaler i nabolaget uten å gå seg bort.	Barnet trenger ikke en voksen til å passe på seg hele tiden. (Skår 1 hvis barnet er ute med venner på lekeplassen i nabolaget, mens en voksen er tilstede for å ha indirekte tilsyn med alle barna).
65. Handler i butikken i nabolaget uten hjelp. (Barnet går på kiosken og kjøper godteri uten en voksen).	Barnet mestrer de sosiale rutiner som trengs for å handle i en kjent butikk, finne varene, ta dem med til kassa og håndtere pengene. Barnet kan fortsatt bli bragt til butikken av en voksen, men utfører handlingen uten påminnelser eller hjelp.

SKÅRINGSKRITERIER FOR DEL II HJELPEBEHOV OG DEL III KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING

GENERELLE RETNINGSLINJER

Oversikt

Dette kapitlet inneholder strategier for spørsmålsstilling som skal brukes i administreringen av Del II Hjelpebehov og Del III Kategorier for tilrette-

legging. Kapitlet er svært detaljert for å øke forståelsen av kriteriene og begrunnelsene for skåringen.

Del II: Hjelpebehov

Denne delen måler graden av hjelp som vanligvis gis av omsorgspersonen ved gjennomføringen av grunnleggende funksjonelle aktiviteter innenfor områdene Egenomsorg, Forflytning og Sosial fungering. De følgende generelle punktene gjelder alle områdene.

- 1: Skår barnet for hver enkelt aktivitet på den 6-delte (0-5) skalaen for hjelpebehov. Alle ak-

tiviteter må skåres for at en totalskår skal kunne beregnes.

- 2: Graden av hjelpebehov defineres ved hjelp av spesifikke kriterier for hvert enkelt område. Selv innenfor samme funksjonsområde har graderingen av hjelpebehov egne spesifikke kriterier. Dette gjelder særlig forskjellen mellom G og H, blære- og tarmkontroll, og de andre aktivitetene innen Egenomsorg.

Del III: Kategorier for tilrettelegging

Del III viser det antall funksjonelle aktiviteter der tilrettelegging er nødvendig. Kategoriene for tilrettelegging gir ikke spesifikke normative eller skalerte skår. De viser antallet hjelpemidler og hvilken rolle de spiller i barnets utførelse av funksjonelle ferdigheter. Følgende generelle punkter gjelder hele Del III.

- 1: Barnet skal skåres for hver kategori, selv om skåringen i Del III gir antall hjelpemidler og ikke en standardisert skåre. Antallet vil være vanskelig å tolke i diskriminerende eller evaluerende hensikt dersom noen aktiviteter mangler.

- 2: Hver av kategoriene for tilrettelegging har spesifikke eksempler som gir retningslinjer for å bestemme riktig omfang av tilrettelegging. Disse eksemplene er ikke ment å være fullstendige, men gir nok spesifikk informasjon til å ta riktige beslutninger med hensyn til valg av passende kategori for tilrettelegging.

- 3: Innen området for Sosial fungering har A Språkforståelse, B Uttrykke seg, C Problemløsning og D Lek med jevnaldrende bare tre kategorier: ingen, tekniske hjelpemidler eller omfattende tilrettelegging.

Område for egenomsorg

A. Spise og drikke

Spiser og drikker barnet et vanlig måltid uten hjelp eller tilsyn? Omfatter å skjære opp **myk mat**, smøre på **brødskiye** og **helle** opp melk; omfatter ikke hjelp til å skjære opp kjøtt, åpne kartonger/bokser eller forsyne seg fra serveringsfat.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Et barn som trenger veiledning av og til for å kunne spise en spesiell type mat under et måltid, er innenfor rammen av hva som kreves for å være selvstendig.
--	---

Hvis NEI, hjelper du til med MER, ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av matingen ved et vanlig måltid?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av matingen ved et vanlig måltid.

Må du være tilstede for å ivareta sikkerheten eller på grunn av barnets adferd; er det lite sannsynlig at barnet vil trenge hjelp? eller Må du gi instruksjon i bruk av kopp eller bestikk? eller Spiser og drikker barnet et vanlig måltid uten hjelp, bortsett fra tilrettelegging som å dele opp mat, smøre brød eller helle opp drikke? eller Spiser og drikker barnet et vanlig måltid uten hjelp bortsett fra plassering eller tilrettelegging av spesielle hjelpemidler? Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	Barnets adferd krever at omsorgspersonen er tilstede for å sikre at barnet spiser. Verbal instruksjon kan omfatte beskrivelse av hvor maten ligger på tallerken (bruk av «klokke-metoden» for blindt barn), eller instruksjon om hvordan barnet holder og bruker en kniv. Omsorgspersonen tilrettelegger for bruk av utstyr som å plassere en tallerkenkant, eller sette en bestikkholder på barnets hånd. Å skjære opp barnets mat, vurderes som tilrettelegging fordi det kan gjøres før barnet begynner å spise.
Gir du bare litt hjelp under et vanlig måltid? eller Trenger barnet bare sporadisk hjelp for å spise enkelte vanskelige matretter med bestikk (spise suppe med skje, bruke gaffel på grønnsaksbiter, ta opp de siste matbitene)? eller Trenger barnet bare sporadisk hjelp til å drikke av en vanlig kopp (når den er veldig full)? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Barnet får bare hjelp av og til under måltidet. Omsorgspersonen hjelper barnet med å få fatt i de siste matbitene på tallerkenen, og heller opp mer drikke.
Gir du fysisk hjelp, mater og gir drikke under mesteparten av et vanlig måltid? eller Spiser barnet mer enn halvparten av måltidet selvstendig (enkel mat som kan spises med skje eller fingrene), men trenger hjelp til mat som suppe og små erter Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Barnet spiser det meste av måltidet med fingrene, men trenger av og til hjelp til visse mattyper og til å drikke av kopp. Barnet spiser kanskje så sakte og søler så mye at omsorgspersonen må mate barnet under deler av måltidet.

Omsorgspersonen hjelper til med mer enn halvparten av matingen ved et vanlig måltid.

Medvirker barnet på en meningsfull måte (spiser noe mat med fingrene, fører skjeen til munnen, drikker av tutekopp)?	Omsorgspersonen hjelper til med mer enn halvparten av et vanlig måltid. Barnet spiser med fingrene, men i løpet av et vanlig måltid trenger det hjelp med mat som må spises med bestikk eller med å drikke av kopp. Barn med nedsatt koordinasjon kan trenge litt hjelp til å styre skjeen gjennom hele måltidet.
Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	
Hvis NEI, du mater barnet nesten hele tiden (barnet kan bli matet gjennom magesonde); barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	Barnet er kanskje ikke i stand til å bringe hendene til munnen, eller er bare i stand til å spise selv i korte stunder. Barnet holder flasken i korte øyeblikk eller gjør mislykkede forsøk med å bruke bestikk. Det spiser bare en begrenset mengde mat med fingrene eller må mates med sonde.
Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	

EGENOMSORG: SPISE OG DRIKKE HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen 4 = Tilsyn/tilretteleggingsbehov Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon, eller tilrettelegge for bruk av hjelpemidler. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre en aktivitet. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av aktiviteten. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av aktiviteten, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten hele aktiviteten, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov). I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (tutekopp, sugerør, barnebestikk osv) T = Tekniske hjelpemidler (bestikkholder, tilpasset bestikk, skinner, grepstilpasninger osv) O = Omfattende tilrettelegging (armslynger, mekaniske spisehjelpeemidler osv)
---	--

B. Personlig stell

Gjennomfører barnet personlig stell uten hjelp eller tilsyn? Omfatter å pusse tenner, børste eller gre håret og å pusse nesen.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet kan trenge påminnelser om når det er behov for å pusse tenner.
--	---

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av stellet?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av stellet.

(Tannpuss, børste eller gre håret, pusse nesen).

Må du være tilstede for å ivareta sikkerhet/hygiene; er det lite sannsynlig at barnet vil trenge hjelp? eller Må du gi verbal instruksjon for å ivareta sikkerhet og god hygiene? eller Gjennomfører barnet alt personlig stell uten hjelp bortsett fra hjelp til plassering av toalettsaker (tannbørste, hårbørste, lommetørkle) innenfor rekkevidde? eller Gjennomfører barnet alt personlig stell uten hjelp bortsett fra plassering eller tilrettelegging for bruk av spesialutstyr/hjelpemidler? Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	Omsorgspersonen setter tannbørste og glass innenfor rekkevidde og gir verbal instruksjon og påminnelser for å gjøre barnet i stand til å utføre aktiviteten riktig. Omsorgspersonen må være tilstede under stellet for å ivareta sikkerhet og god hygiene, selv om det er lite sannsynlig at barnet vil trenge hjelp. Gjelder ikke hjelp til å plassere barnet foran vasken.
Gir du bare litt hjelp under personlig stell? eller Trenger barnet bare hjelp av og til med de vanskeligste delene av stellet (børste ut floker i håret, ta tannkrem på tannbørsten)? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Omsorgspersonen holder lommetørkleet for barnet, skrur opp og igjen kranen under tannpuss og grer noen ganger ut vanskelige floker. Barnet er selvstendig med hårstell og tannpuss, men er ikke oppmerksom på behovet for å pusse nesen, så omsorgspersonen må tørke nesen til barnet. Omsorgspersonen fyller tannglasset så barnet kan skylle munnen etter tannpussen og tar tannkrem på tannbørsten
Gir du fysisk hjelp under det meste av stellet (hjelper til med det meste av tannpussen inkludert forberedelsene og gjennomføringen)? eller Utfører barnet det meste av det enkle stellet selv (pusse fortennene, tørke nesen med lommetørkle), men trenger hjelp til de vanskelige delene (pusse jekslene og blåse i nesen)? Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Barnet gjennomfører hver oppgave delvis, men omsorgspersonen fullfører tannpussen, børster håret bak og gir av og til hjelp til å pusse nesen. Barnet utfører tannpuss med trinn-for-trinn rettleiding, børster som oftest håret godt nok med veiledning og trenger fysisk hjelp til å blåse og pusse nesen.

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av stellet

(Pusse tenner, børste eller gre håret og pusse nesen)

Medvirker barnet på en meningsfull måte i tannpussingen? eller Pusser barnet noen tenner, deltar aktivt i å gre håret, eller tar initiativ til å pusse nesen? eller Deltar barnet på en slik måte at hjelpebehovet reduseres? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Barnet pusser tennene, børster håret, eller pusser nesen delvis. Mestringsnivået kan variere i de tre aktivitetene, men omsorgspersonen utfører generelt mer enn halvparten av stellet.
Hvis NEI, du utfører nesten alt personlig stell av barnet; barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte. Hvis barnet initierer noe av stellet må alt gjøres om igjen. Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Barnet samarbeider om personlig stell, men deltar ikke aktivt på noen annen måte. Omsorgspersonen må gjenta alt barnet har gjort. Barnets deltakelse reduserer ikke hjelpebehovet.

EGENOMSORG: PERSONLIG HYGIENE HJELPEBEHOV	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING
5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen. 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av utstyr og hjelpemidler. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre en aktivitet. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av aktiviteten. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av aktiviteten, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten hele aktiviteten, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	(Marker bare bruk av tilrettelegging og hjelpemidler ved rutinemessig behov). I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (liten kam og børste, lav håndvask, tripp-trappstol osv) T = Tekniske/ortopediske hjelpemidler (universalholder, tilpassete redskaper, ortoser, spesielt armatur osv) O = Omfattende tilrettelegging (armslynger, hev/senkbar vask, fastmonterte støttehåndtak osv)

C. Bade/dusje/vaske seg

Bader/dusjer barnet uten hjelp eller tilsyn? Omfatter vaske og tørke ansikt og hender, bade eller dusje; omfatter ikke å komme inn i og ut av badekar eller dusj; tappe i vann, vaske håret eller ryggen.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet trenger kanskje påminnelser om å vaske hendene eller å bade. Barnet vasker hendene uten hjelp.
--	---

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av badingen/dusjingen?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av badingen/dusjingen.

(Vaske og tørke ansikt og hender, bade eller dusje).

Må du å ha tilsyn med barnet for å ivareta sikkerhet og hygiene; er det lite sannsynlig at barnet vil trenge hjelp? eller Må omsorgspersonen gi verbal instruksjon for å ivareta sikkerhet og god hygiene? eller Vasker barnet seg selv hvis det får såpe, klut og håndkle innen rekkevidde? eller Bader barnet selv bortsett fra hjelp til plassering eller tilrettelegging for bruk av spesialutstyr/badehjelpemidler Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/Tilrettelegging	Barnet kan hjelpes bort til vasken og få såpe før det vasker hendene selv. Omfatter påminnelser trinn for trinn for å sikre at barnet vasker hele kroppen, bruker såpe og tørker hendene grundig. Skår 4 hvis omsorgspersonen må være der for å sikre at barnet vasker hendene grundig eller for å hindre for mye søl. Det er lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp.
Gir du bare litt hjelp når barnet bader/dusjer? eller Trenger barnet bare hjelp av og til med det vanskeligste (tørke seg godt, vaske ansiktet grundig og ta såpe på vaskekluten)? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Av og til gis fysisk hjelp , som til å tørke hendene grundig, eller en håndsrekning når barnet bader/dusjer selv.
Gir du fysisk hjelp til det meste når barnet bader/dusjer (hjelper du til i alle faser, som å ta såpe på vaskekluten og å gjennomføre vasking og tørking)? eller Utfører barnet enkle oppgaver selv (vasker hender, armer og ben) men trenger hjelp til de vanskeligste (ta såpe på vaskekluten)? Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Barnet trenger hjelp til å vaske deler av kroppen som er vanskelig å nå, som skrittet og føttene.

Omsorgsperson utfører mer enn halvparten av badingen/dusjingen.

(Vaske og tørke ansikt og hender, bade eller dusje).

Medvirker barnet i vaskingen på en meningsfull måte? eller Deltar barnet aktivt i vask av hender, ansikt eller kropp? eller Reduserer barnets medvirkning hjelpebehovet? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Barnet vasker hendene delvis og forsøker å vaske kroppen. Barnet vasker opptil halvparten av kroppen grundig.
Hvis NEI, du utfører det meste av badingen; barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte. Hvis barnet prøver å gjøre noe aktivt, må du gjøre alt om igjen. Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Barnet vasker bare en liten del av kroppen og leker med vannet. Omsorgspersonen bruker vaskeklut for å vaske barnets ansikt og hender. Barnet er ikke oppmerksom på behovet for å vaske seg og/eller deltar ikke på noen meningsfull måte.

EGENOMSORG: BADE/DUSJE HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen. 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av utstyr og hjelpemidler. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre aktiviteten. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av aktiviteten. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av aktiviteten, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten hele aktiviteten, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging og hjelpemidler ved rutinemessig behov). I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (lav vask, badevott, krakk osv) T = Tekniske hjelpemidler (grepstilpasninger, badekarsete, forlenget håndtak osv) O = Omfattende tilrettelegging (armslynger, hev/senkbar vask, fastmonterte støttehåndtak osv)
---	---

D. Av- og påkledning – overkropp

Kler barnet av og på seg uten hjelp eller tilsyn? Omfatter alle inneklær på overkroppen og hjelp til å ta av og på ortoser eller proteser. Omfatter ikke å ta fram tøy fra skap og skuffer eller plagg med lukking bak.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet kler av og på seg selv dersom klærne er innen rekkevidde.
--	--

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av av- og påkledningen på overkroppen?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av av- og påkledningen på overkroppen.
(Alle inneklær; gjelder også hjelp til ortoser eller proteser.)

Må du være tilstede for å ivareta sikkerhet eller for å passe på at barnet ser ordentlig ut; er det lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp? eller Må du å gi verbal instruksjon for at klærne skal komme riktig av og på? eller Gjennomfører barnet all av- og påkledning uten hjelp hvis klærne er lagt fram riktig vei? eller Gjennomfører barnet all av- og påkledning uten hjelp dersom nødvendig utstyr eller hjelpemidler er satt fram ? Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	Barnet kan trenge hjelp til å få klærne riktig vei med hensyn til bak/fram, og høyre/venstre. Rettledning kan gis på hvert trinn i av- og påkledningen. Tilsyn kan være nødvendig p.g.a. barnets atferd, av sikkerhetsgrunner eller for å passe på at barnet ser ordentlig ut. Det er lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp.
Gir du bare litt hjelp ved av- og påkledning? eller Må barnet bare ha hjelp av og til med de vanskeligste oppgavene (putte trøya ned i buksa, knapper og glidelås)? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Omsorgspersonen gir av og til hjelp til å trekke plagget over barnets hode eller rundt ryggen. Barnet kler av og på seg selv, men trenger hjelp med ortoser eller knapper o.l.
Gir du fysisk hjelp til det meste av av- og påkledningen (med ermene, få genseren over hodet og å kneppe knapper)? eller Utfører barnet enkle oppgaver selv (tar av seg skjorta, knepper opp knapper), men trenger hjelp til en rekke vanskelige oppgaver (ta på seg skjorta, kneppe knapper). Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Barnet gjør det meste av av- og påkledningen selv, men trenger hjelp til å ta på seg skjorta riktig vei, trekke klesplagg over hodet og til å kneppe knapper o.l.

Medvirker barnet på en meningsfull måte ved av- og påkledningen ? eller Deltar barnet aktivt i av- og påkledningen (hjelper til med å ta av eller på en genser)? eller Reduserer barnets medvirkning hjelpebehovet? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Barnet kler av seg selv hvis klærne ikke har knapper, men må ha hjelp til å kle på seg og til å kneppe knapper o.l.
Hvis NEI, du utfører nesten all av- og påkledningen. Barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte. Dersom barnet prøver å hjelpe til, må du gjøre alt om igjen. Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Barnet er samarbeidsvillig, men er ikke i stand til å delta noe særlig i av- og påkledningen. Barnet lener seg framover så omsorgspersonen får trukket genseren nedover ryggen.

EGENOMSORG: AV- OG PÅKLEDNING – OVERKROPP HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen. 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av utstyr og hjelpemidler 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre aktiviteten 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av aktiviteten 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av aktiviteten, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten hele aktiviteten, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging og hjelpemidler ved rutinemessig behov) I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (klær med borrelås osv). T = Tekniske hjelpemidler (universalholder, skinner, gripetang, påkledningspinne osv). O = Omfattende tilrettelegging (skreddersydde klær osv).
--	---

E. Av- og påkledning – nedre del av kroppen

Kler barnet av og på seg strømper og bukser uten hjelp eller tilsyn? Omfatter alle inneklær og hjelp til å ta av og på ortoser eller proteser, men ikke å finne fram klær fra skap og skuffer.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet kler av og på seg selv når tøyet ligger innen rekkevidde.
--	--

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av av- og påkledningen på nedre del av kroppen?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av av- og påkledningen på nedre del av kroppen. (Alle slags inneklær og hjelp til ortoser eller proteser).

Må du være tilstede for å ivareta sikkerhet eller passe på at barnet ser ordentlig ut? Er det lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp? eller Må du gi verbal instruksjon for at klærne skal komme riktig av og på? eller Gjennomfører barnet all av- og påkledning dersom klærne er lagt fram riktig vei? eller Gjennomfører barnet all av- og påkledning uten hjelp dersom nødvendig utstyr eller hjelpemidler er satt fram? Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	Omsorgspersonen legger fram bukser og strømper og/eller skohorn, eller gir trinn for trinn instruksjon om av- og påkledningen.
Gir du bare litt hjelp under av- og påkledning? eller Må barnet bare ha hjelp av og til med de vanskeligste oppgavene (lukke glidelås, knytte skolisser og rette på klærne)? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Omsorgspersonen hjelper noen ganger til med å knytte skolisene, støtter barnet når det bøyer seg fram for å knytte skolisene, eller retter på klærne.
Gir du fysisk hjelp til det meste av av- og påkledningen (hjelper til med bukser, sokker og sko)? eller Utfører barnet enkle oppgaver selv (tar av sokker og sko, trekker ned buksene), men trenger hjelp til en del vanskelige oppgaver (trekke opp buksene, ta på sko og knytte skolisser)? Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Barnet trenger hjelp til en rekke oppgaver som å trekke buksene opp over hoftene og å ta på seg sko, men utfører vanligvis mer enn halvparten av påkledningen selv. Barnet bruker borrelås på skoene og kler av seg selv.

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av av- og påkledningen på nedre del av kroppen.
(Alle inneklær. Gjelder også hjelp til ortoser eller proteser).

Medvirker barnet på en meningsfull måte ved av- og påkledningen? eller Deltar barnet aktivt i av- og påkledningen (hjelper til med å ta av og på bukser og ta av sokker)? eller Reduserer barnets medvirkning hjelpebehovet? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Barnet hjelper til på en eller annen måte, som å ta av seg skoene og hjelper til med å trekke buksene opp eller ned.
Hvis NEI, du utfører nesten all av- og påkledningen. Barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte. Dersom barnet prøver å hjelpe til, må du gjøre alt om igjen. Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Barnet forsøker å hjelpe til, som med å putte foten ned i buksebeinet, men det har ingen betydning for hjelpebehovet.

EGENOMSORG: AV- OG PÅKLEDNING – NEDRE DEL AV KROPPEN HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen. 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av utstyr og hjelpemidler. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre aktiviteten. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av aktiviteten. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av aktiviteten, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten hele aktiviteten, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging og hjelpemidler ved rutinemessig behov) I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (klær med borrelås osv) T = Tekniske hjelpemidler (universalholder, gripetang, påkledningspinne osv) O = Omfattende tilrettelegging (skreddersyddeklær osv)
---	--

F. Toalettbesøk

Bruker barnet toalett uten hjelp eller tilsyn? Omfatter av- og påkledning, sitte på toalettet, evt. bruk av hjelpemidler og tørke seg selv. Omfatter ikke forflytning av og på toalettet, håndvask, huske på faste do-tider eller stell etter uhell.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Omsorgspersonen kan hjelpe til med å få barnet på toalettet, eller følge opp faste dotider selv om barnet er selvstendig med av- og påkledning, hygiene, eventuelt bruk av utstyr/hjelpemidler og med å tørke seg selv.
--	---

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av gjøremålene når barnet skal på toalettet?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av gjøremålene når barnet skal på toalettet. (Av- og påkledning, hygiene og bruk av eventuelt nødvendig utstyr).

Må du være tilstede og ha tilsyn med barnet for å ivareta sikkerhet og hygiene; er det lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp? eller Må du gi verbal instruksjon og ha tilsyn for å sikre god hygiene, bruk av eventuelt utstyr og mestring av av- og påkledning? eller Gjennomfører barnet toalettbesøket nesten helt selv, men trenger hjelp til å få tak i toalettpapir, såpe, håndkle osv? eller Bruker barnet toalettet på egen hånd hvis det får plassert utstyr og hjelpemidler innen rekkevidde (barnet må mestre selvstendig bruk av utstyret og vask etterpå)? Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	Omsorgspersonen kan tilrettelegge for bruk av medisinsk utstyr slik at barnet kan bruke det selv, eller rekke barnet toalettpapir. Skår nivå 4 hvis utstyr må settes på plass og ryddes vekk, men barnet bruker det selv. Omfatter ikke påminnelser om å gå på toalettet. Barnet setter inn kateter og trekker det sakte ut, men trenger kanskje hjelp til å bedømme om det må vente litt for å se om blæren er tilstrekkelig tømt.
Gir du bare litt hjelp ved toalettbesøk? eller Trenger barnet bare hjelp av og til med de vanskeligste aktivitetene (grundig hygiene og av- og påkledning)? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Omsorgspersonen gir bare hjelp av og til ved toalettbesøk. Barnet trenger noen ganger hjelp til å tørke seg, kneppe buksene eller trekke ned etter seg. Ved bruk av kateter trenger barnet noe hjelp til innsettingen. Omsorgspersonen må tømme og rengjøre en eventuell potte, men barnet mestrer andre gjøremål.
Gir du fysisk hjelp under mesteparten av toalettbesøket (hjelper til med klærne, med å sitte på toalettet, få tak i toalettpapir og med hygiene)? eller Utfører barnet de enkleste aktivitetene selv (trekker ned buksene, får opp lokket, og trekker ned etter seg), men trenger hjelp til en rekke vanskelige oppgaver (trekke opp buksene, hygiene)? Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Omsorgspersonen hjelper til med mange av aktivitetene ved toalettbesøket. Omsorgspersonen må tørke om igjen for å sikre at det er godt nok gjort, trekke opp buksene slik at barnet kan nå dem, og tømme og rengjøre en eventuell potte.

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av gjøremålene når barnet skal på toalettet. (Av- og påkledning, sitte på toalettet, hygiene og bruk av eventuelt nødvendig utstyr.)

Medvirker barnet på en meningsfull måte ved toalettbesøk? eller Deltar barnet aktivt (hjelper til med å trekke ned buksene, eller med tørking og vasking)? eller Reduserer barnets medvirkning hjelpebehovet? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Barnet begynner av- og påkledning, tørker og vasker seg. Omsorgspersonen utfører de fleste aktivitetene ved toalettbesøket. Hvis utstyr blir benyttet, må omsorgspersonen sette inn kateteret eller sette fram utstyret, men barnet bidrar på en eller annen måte. Dersom alternative måter for tarmtømming som colostomi benyttes, medvirker barnet litt, men omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av gjøremålene, som å vaske rundt åpningen og sette på stomiposen.
Hvis NEI, du utfører nesten alle gjøremålene ved toalettbesøket, og barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte. Dersom barnet prøver å hjelpe til må du gjøre alt om igjen. Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Omsorgspersonen utfører alle aktivitetene ved vanlige toalettbesøk, eller barnet bruker bleier og benytter ikke toalett. Hvis utstyr som kateter benyttes, utfører omsorgspersonen alle prosedyrer i forhold til dette og rydder og rengjør utstyret etterpå.

EGENOMSORG: TOALETTBESØK HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen. 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon, eller tilrettelegge for bruk av utstyr og materiell. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre aktiviteten. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av aktiviteten. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av aktiviteten, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten alle gjøremålene ved aktiviteten, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging og hjelpemidler ved rutinemessig behov) I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (klær med borrelås, bleiebukser, bleier, barnetsete på toalett osv). T = Tekniske hjelpemidler (bekken, urinal osv). O = Omfattende tilrettelegging og spesialtilpasninger (hev/senkbar vask, fastmonterte støttehåndtak, heis, skreddersydde klær osv).
---	---

G. Blærekontroll

Har barnet full blærekontroll uten hjelp eller påminnelser? Omfatter skift etter uhell, huske på faste dotider og å være tørr både dag og natt.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet trenger påminnelser om å gå på toalettet før det skal ut på tur osv, men har vanligvis ingen uhell som krever hjelp fra omsorgspersonen, og trenger vanligvis ikke påminnelser om å gå på toalettet.
--	---

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av gjøremålene ved blæretømming (stell etter uhell, bleieskift og påminnelser om å gå på toalettet)?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av gjøremålene ved blæretømming. (Passe på dotider, rengjøring etter uhell og bleieskift).

Må du passe på at barnet holder seg tørt ved å minne det om å gå på toalettet?	Selv om barnet mestrer de fysiske aktivitetene og har tilfredsstillende blærekontroll, må omsorgspersonen rettle barnet ved toalettbesøk eller kateterisering, eller minne barnet om å ta medisiner for blærekontroll.
Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	
Går barnet vanligvis på toalett, potte, eller bruker annet utstyr (ikke bleier), men har uhell av og til (ikke mer enn 1-2 ganger pr. uke)?	Barnet har stort sett blærekontroll, men kan ha episoder med uhell av og til (1-2 ganger pr. uke), eller ha problemer om natten.
Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	
Hjelper du til ved uhell og bleieskift mer enn 1-2 ganger i uken; men barnet bruker toalett, potte eller annet utstyr oftere enn det bruker bleier og har uhell?	Barnet lykkes i å tømme blæren mer enn halvparten av tiden, enten ved bruk av toalett, potte eller kateter. Omsorgspersonen kan ha hovedansvaret for gjennomføringen av faste dotider, men utfører mindre enn halvparten av de fysiske gjøremålene ved blæretømming.
Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av gjøremålene ved blæretømming. (Skifter bleier eller steller etter uhell).

Tømmer barnet blæren på toalett, potte eller ved bruk av annet utstyr av og til, men har hyppige uhell og/eller bruker bleier?	Omsorgspersonen sørger for bleieskift og stell etter uhell oftere enn barnet selv lykkes med blæretømming på toalett, potte eller ved bruk av annet utstyr. Barnet bruker vanligvis bleier, men tømmer noen ganger blæren på toalettet (hjelp til å tørke seg og spyle ned i toalettet er dekket under oppgave F: Toalettbesøk).
Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	
Hvis NEI , du utfører nesten alle gjøremål i forbindelse med blæretømming, bleieskift og stell etter uhell. Barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	Barnet har ikke kontroll over blæren og deltar ikke i stell etter uhell.
Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	

EGENOMSORG: BLÆREKONTROLL HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av utstyr og hjelpemidler. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp ved uhell (ikke mer enn 1-2 pr uke). 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av gjøremålene. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av gjøremålene. Barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten alle gjøremålene ved aktiviteten. Barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging og hjelpemidler ved rutinemessig behov) I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (potte, bleiebukse, bleier osv). T = Tekniske hjelpemidler (bekken, urinal osv). O = Omfattende tilrettelegging (kateter, medikamenter osv).
--	---

H. Tarmkontroll

Har barnet tarmkontroll uten hjelp eller påminnelser? Omfatter bleieskift og stell etter uhell, og/eller oppfølging av faste dotider.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Ved tilfeller av diare kan det være behov for hjelp, men vanligvis hjelper ikke omsorgspersonen til med å skifte etter uhell eller følge opp regelmessig tarmtømming.
--	---

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av gjøremålene ved tarmtømming (stell etter uhell, bleieskift eller påminnelser om å gå på toalettet)?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av gjøremålene ved tarmtømming. (Stell etter uhell eller bleieskift).

Må du minne barnet om å gå på toalettet for å sikre renslighet i forhold til avføring?	Selv om barnet har tilstrekkelig tarmkontroll, må omsorgspersonen passe på faste dotider for å unngå uhell, minne barnet om å skifte utstyr eller ta medikamenter.
Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	
Benytter barnet vanligvis toalett, potte eller annet utstyr (ikke bleier) men kan ha sporadiske uhell med avføring (ikke mer enn 1-2 ganger pr. uke)	Barnet kan av og til ha en stomipose som løsner og trenge hjelp til å kaste den. Omsorgspersonen må ikke ordne opp etter uhell mer enn 1-2 ganger i uken.
Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	
Hjelper du til ved uhell eller bleieskift mer enn 1-2 ganger i uken, men barnet bruker toalett, potte eller annet utstyr oftere enn det har uhell eller bruker bleier?	Barnet benytter potte og er vanligvis i stand til å kontrollere tarmen, men uhell med avføring der det er behov for hjelp skjer mer enn to ganger pr. uke.
Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av gjøremålene ved tarmtømming. (Stell etter uhell eller bleieskift).

Har barnet av og til avføring på toalett, potte eller ved bruk av annet utstyr, men har ofte uhell eller bruker bleier?	Omsorgspersonen hjelper til med stell etter uhell eller bleieskift, oftere enn barnet lykkes med å tømme tarmen på toalett, potte eller ved bruk av annet utstyr. Barnet benytter av og til toalett men bruker vanligvis bleier.
Hvis JA, skår trinn 1; Stort hjelpebehov	
Hvis NEI, du utfører nesten alle gjøremål ved tarmtømming; barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte for å hindre uhell, eller ved bleieskift?	Barnet har ofte uhell og viser liten eller ingen bevissthet om dette. Det hjelper ikke til med å skifte etterpå.
Skår trinn 0; Totalt hjelpebehov	

EGENOMSORG: TARMKONTROLL

HJELPEBEHOV

- 5 = Selvstendig** Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen.
- 4 = Tilsyn/tilrettelegging** Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av utstyr eller hjelpemidler.
- 3 = Minimalt hjelpebehov** Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte og hjelp etter uhell (ikke mer enn 1-2 ganger pr. uke).
- 2 = Moderat hjelpebehov** Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av gjøremålene ved aktiviteten.
- 1 = Stort hjelpebehov** Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av gjøremålene ved aktiviteten, barnet medvirker på en meningsfull måte.
- 0 = Totalt hjelpebehov** Omsorgspersonen utfører nesten alle gjøremålene ved aktiviteten, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.

KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING

(Marker bare bruk av tilrettelegging og hjelpemidler ved rutinemessige behov).

I = Ingen tilrettelegging

B = Barneutstyr (potte, bleiebukse, bleier osv).

T = Tekniske hjelpemidler (bekken, urinal osv).

O = Omfattende tilrettelegging (colostomi- eller ileostomiutstyr, medisiner, klyster eller Scotts protese/kunstig lukkemuskel osv).

Område for forflytning

A. Forflytning – stol/rullestol og toalett

Forflytter barnet seg til og fra vanlig stol og toalett eller eventuelt sin egen rullestol uten hjelp eller tilsyn? Dersom behovet for hjelp i forhold til toalett, stol eller rullestol er forskjellig, skåres et gjennomsnitt.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet mestrer all forflytning til og fra vanlig stol, toalett eller rullestol uten hjelp. Omsorgspersonen behøver ikke være tilstede for å ivareta sikkerheten.
--	--

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av forflytningen til og fra stol/toalett/rullestol?

Må du være tilstede for å ivareta sikkerheten; er det lite sannsynlig at barnet vil ha behov for fysisk hjelp? eller Må du gi verbal instruksjon for å ivareta trygg gjennomføring av forflytningen? eller Gjennomfører barnet forflytningen uten hjelp bortsett fra plassering og tilrettelegging for bruk av spesialutstyr (ta av/på bremsen på rullestol, plassering av forflytningsbrett)? Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	Omsorgspersonen bør være tilstede for å gi verbal instruksjon eller ha tilsyn under forflytningen. Det er lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp. Skår nivå 4 hvis barnet bare trenger hjelp til å plassere eller fjerne hjelpemidler, og ikke til selve forflytningen. En rullestol må kanskje låses eller plasseres i riktig posisjon før forflytningen, et forflytningsbrett må settes på plass eller fjernes etter forflytningen. Gjelder ikke påminnelser eller annen generell veiledning.
---	--

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av forflytningen til og fra stol/toalett/rullestol.

Gir du bare litt fysisk hjelp under forflytningen (tett oppfølging eller av og til fysisk støtte)? eller Gir du bare hjelp til deler av forflytningen (retter barnet opp i stolen, får det opp i stående)? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Barnet trenger tett oppfølging av og til under forflytningen, eller litt støtte for å holde balansen eller til å sitte rett i stolen.
Gir du fysisk hjelp eller støtte under det meste (ikke mer enn halvparten) av forflytningen? Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Barnet har for det meste behov for fysisk hjelp og noe løfting, men utfører det meste av forflytningen selv.

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen til og fra stol/toalett/rullestol.

Medvirker barnet på en meningsfull måte (deltar aktivt i de letteste delene av forflytningen som å ake seg fram, ta litt vekt, og rette seg opp i stolen)?	Barnet aker seg framover i stolen og tar litt vekt, men omsorgspersonen utfører det meste av forflytningen.
Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	
Hvis NEI; du utfører det meste av forflytningen. Barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	Barnet må løftes eller bruke heis til og fra stol, toalett eller rullestol. Skår dette nivået hvis forflytning til og fra stol og toalett er så vanskelig at det ikke er aktuelt.
Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	

FORFLYTNING: STOL/TOALETT/RULLESTOL HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen. 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av hjelpemidler. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre en aktivitet. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av forflytningen. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten hele forflytningen, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov) I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (skammel, vanlige støttehåndtak osv). T = Tekniske hjelpemidler (forflytningshjelpemidler, forflytningsbrett osv). O = Omfattende tilrettelegging (bygningmessige tilpasninger, personløfter/heis, el. eller manuell rullestol, hev/senkbar stol osv).
---	---

B. Forflytning – bil

Forflytter barnet seg inn og ut av bil uten hjelp eller tilsyn? Omfatter forflytning inne i bil, å komme seg inn og ut av bil, feste/åpne sikkerhetsbelte, og åpne/lukke bildører.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet utfører alle deler av forflytningen, inkludert bilbelte og å åpne og lukke dører uten tilsyn.
--	--

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av forflytningen inn og ut av bil?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av forflytningen inn og ut av bil.

Må du være til stede for å ivareta sikkerheten; er det lite sannsynlig at barnet vil ha behov for fysisk hjelp? eller Må du gi verbal instruksjon for å ivareta trygg gjennomføring av forflytningen? eller Gjennomfører barnet forflytningen uten hjelp bortsett fra tilrettelegging og plassering av spesialutstyr (ta av og på bremsen på rullestol, plassering av forflytningsbrett)?	Omsorgspersonen må være tilstede for å ivareta sikkerheten. Det er lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp. Skår dette nivået hvis det er behov for hjelp til plassering eller fjerning av forflytningsutstyr, men ikke til selve forflytningen. En rullestol må kanskje låses eller plasseres i riktig posisjon før forflytningen, et forflytningsbrett må settes på plass og/eller fjernes. Gjelder ikke påminnelser eller annen generell rettleiding.
Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/ tilrettelegging	
Gir du bare litt fysisk hjelp (tett oppfølging eller fysisk støtte av og til)? eller Gir du bare litt hjelp under deler av forflytningen (hjelp med dører eller bilbelte)?	Barnet trenger tett oppfølging og av og til fysisk støtte under forflytningen. Det trenger litt støtte til sittestillingen i bilen, eller hjelp til bilbelte og/eller bildører. Skår dette nivået hvis barnet bare trenger hjelp med de minst fysisk krevende delene av forflytningen (bilbelte, bildører).
Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	
Gir du fysisk hjelp og støtte under det meste (ikke over halvparten) av forflytningen?	Selv om barnet utfører mer enn halvparten av forflytningen, trenger det stadig fysisk hjelp til løft og plassering for å komme inn og ut av bil.
Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen inn og ut av bil.

Medvirker barnet på en meningsfull måte (deltar aktivt i de letteste delene av forflytningen som å ake seg fram i setet, ta litt vekt og rette seg opp i setet)?	Barnet medvirker på en meningsfull måte som med å løsne bilbeltet, ake seg fram i setet, ta litt vekt, hjelpe til med dører. Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av løft og plassering.
Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelp	
Hvis NEI, du utfører det meste av forflytningen. Barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	Barnet må løftes eller bruke heis inn og ut av bil, eller det benyttes en minibuss/transporter der barnet kan trilles inn i rullestolen via rampe eller rullestol-heis. Skår dette nivået hvis forflytning inn og ut av bil er så vanskelig at det vanligvis ikke er aktuelt.
Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	

FORFLYTNING: BIL

HJELPEBEHOV

- 5 = Selvstendig** Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen.
- 4 = Tilsyn/tilrettelegging** Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegger for bruk av hjelpemidler.
- 3 = Minimalt hjelpebehov** Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre en aktivitet.
- 2 = Moderat hjelpebehov** Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av forflytningen.
- 1 = Stort hjelpebehov** Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen, barnet medvirker på en meningsfull måte.
- 0 = Totalt hjelpebehov** Omsorgspersonen utfører nesten hele forflytningen, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.

KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING

(Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov).

I = Ingen tilrettelegging

B = Barneutstyr (barnesete for bil osv).

T = Tekniske hjelpemidler

(forflytningshjelpemidler, forflytningsbrett, osv).

O = Omfattende tilrettelegging (som spesialtilpasset bil, heis, eller manuell rullestol, spesialhåndtak osv).

C. Forflytning – egen seng

Skifter barnet stilling i egen seng og forflytter seg inn og ut av den uten hjelp eller tilsyn?

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet utfører all forflytning inn og ut av egen seng uten hjelp. Omsorgspersonen behøver ikke å være tilstede for å ivareta sikkerheten..
--	--

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av forflytningen inn og ut av egen seng?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av forflytningen inn og ut av egen seng.

Må du være tilstede for å ivareta sikkerheten; er det lite sannsynlig at barnet vil ha behov for fysisk hjelp? eller Må du gi verbal instruksjon for å ivareta trygg gjennomføring av forflytningen? eller Gjennomfører barnet all forflytning unntatt plassering og tilrettelegging for bruk av utstyr (ta av og på bremsen på rullestolen, plassering av forflytningsbrett)? Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	Omsorgspersonen må være tilstede for å gi instruksjon eller ha tilsyn under forflytningen. Det er lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp. Skår dette nivået hvis det er behov for hjelp til å plassere og fjerne forflytningshjelpemidler eller sikkerhetsutstyr, men ikke til selve forflytningen. En rullestol må kanskje låses eller plasseres i riktig posisjon, et forflytningsbrett eller sengehest/håndtak må plasseres og/eller fjernes. Gjelder ikke påminnelser om å gå til sengs eller annen generell veiledning.
Gir du bare litt fysisk hjelp (tett oppfølging eller fysisk støtte av og til) under forflytningen? eller Gir du bare hjelp til en del av forflytningen (komme opp i sittende eller stående)? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Barnet trenger jevnlig tett oppfølging under forflytningen, litt støtte for å holde balansen eller hjelp med å legge seg til rette i sengen.
Gir du fysisk hjelp eller støtte under det meste (ikke mer enn halvparten) av forflytningen? Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Barnet må stadig ha fysisk hjelp og noe løfting for å komme inn og ut av sengen, men utfører det meste av forflytningen selv.

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen inn og ut av egen seng.

Medvirker barnet på en meningsfull måte (deltar aktivt i de letteste delene av forflytningen som å skyve seg fram i sengen, ta litt vekt, komme seg opp til sittende eller stående stilling)? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Barnet setter seg opp i sengen, tar litt vekt, men omsorgspersonen utfører det meste av forflytningen. Skår dette nivået hvis barnet setter seg opp i sengen eller reiser seg opp i sprinkelsengen, og forsøker å hjelpe til med å komme ut av sengen.
Hvis NEI, du utfører det meste av forflytningen; barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte? Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Barnet må løftes inn og ut av sengen, og forflytter seg ikke i sengen eller hjelper til med å endre stilling i forbindelse med løft eller forflytning.

FORFLYTNING: EGEN SENG

HJELPEBEHOV

- 5 = Selvstendig** Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen.
- 4 = Tilsyn/tilrettelegging** Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av hjelpemidler.
- 3 = Minimalt hjelpebehov** Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre en aktivitet.
- 2 = Moderat hjelpebehov** Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av forflytningen.
- 1 = Stort hjelpebehov** Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen, barnet medvirker på en meningsfull måte.
- 0 = Totalt hjelpebehov** Omsorgspersonen utfører nesten hele forflytningen, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.

KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING

(Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov)

I = Ingen tilrettelegging

B = Barneutstyr (skammel, barneseng osv).

T = Tekniske hjelpemidler

(håndtak, forflytningsbrett osv).

O = Omfattende tilrettelegging

(bygningmessige tilpasninger, heis, el. hev/senkbar seng osv).

D. Forflytning – badekar/dusj

Kommer barnet seg opp i og ut av et vanlig badekar/dusj uten hjelp eller tilsyn?

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet kommer seg inn i og ut av badekar/dusj uten hjelp eller tilsyn. Barnet går inn på badet, kommer seg inn i badekaret/dusjen eller forflytter seg selv fra rullestol til badekarsete uten hjelp eller tilsyn.
--	--

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av forflytningen inn og ut av badekar/dusj?

Omsorgsperson hjelper til med mindre enn halvparten av forflytningen inn og ut av badekar/dusj.

Må du være tilstede for å ivareta sikkerheten; er det lite sannsynlig at barnet vil ha behov for fysisk hjelp? eller Må du gi verbal instruksjon for å ivareta trygg gjennomføring av forflytningen? eller Gjennomfører barnet forflytningen unntatt plassering og tilrettelegging for bruk av utstyr (ta av og på bremsen på rullestolen, plassering av badekarsete eller benk)? Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	Omsorgspersonen må være tilstede for å gi instruksjon eller ha tilsyn under forflytningen. Det er lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp. Skår dette nivået hvis barnet bare har behov for hjelp til tilrettelegging for bruk av nødvendig utstyr.
Gir du bare litt fysisk hjelp (tett oppfølging eller av og til fysisk støtte) under forflytningen? eller Gir du bare hjelp til deler av forflytningen (hjelp til å reise seg opp i badekaret og til å komme seg opp i badekaret)? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Barnet trenger av og til støtte når det skal opp i og ut av badekaret.
Gir du fysisk hjelp og støtte til det meste (ikke mer enn halvparten) av forflytningen? Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Barnet har behov for fysisk hjelp til å sette seg opp i badekaret. Barnet utfører det meste av forflytningen selv. Barnet har stadig behov for fysisk hjelp og noe løfting for å gjøre stående vending fra rullestol til badekarsete. For å skåre på dette nivået må barnet utføre mer enn halvparten av forflytningen selv.

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen inn og ut av badekar.

Medvirker barnet på en meningsfull måte (deltar aktivt i de letteste delene av forflytningen som å gå opp i, sette seg ned og reise seg opp i badekaret)?	Barnet bærer mindre enn halvparten av sin egen vekt under forflytningen. Barnet medvirker på en meningsfull måte, men omsorgspersonen utfører mer enn halvparten.
Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	
Hvis NEI , du utfører det meste av forflytningen, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	Fysisk hjelp er helt nødvendig under forflytningen. Barnet må løftes inn og ut av badekaret eller blir dusjet fordi forflytning inn og ut av badekar er for vanskelig.
Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	

FORFLYTNING: BADEKAR HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen. 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av hjelpemidler. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre en aktivitet. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av forflytningen. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten hele forflytningen, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov) I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (skammel, vanlige støttehåndtak osv). T = Tekniske hjelpemidler (forflytningsbrett, badekarsete osv). O = Omfattende tilrettelegging (bygningmessige tilpasninger, heis, spesialtilpasset støttehåndtak osv).
--	--

E. Forflytning innendørs

Forflytter barnet seg 15 m innendørs uten hjelp eller tilsyn? Avstanden tilsvarer 3-4 rom og gjelder ikke hjelp til å åpne dører eller bære gjenstander. Dersom barnet benytter mer enn en forflytningsmåte skåres et gjennomsnitt.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet forflytter seg ca 15 m uten hjelp innendørs. Omsorgspersonen trenger ikke være tilstede for å ivareta sikkerheten ved forflytning i trygge omgivelser.
--	---

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av forflytningen 15 m innendørs?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av innendørs forflytning 15 m.

Må du være tilstede for å ivareta sikkerheten; er det lite sannsynlig at barnet vil ha behov for fysisk hjelp? eller Må du gi verbal instruksjon (rettledning i bruk av ganghjelpemiddel eller rullestol) for å ivareta trygg gjennomføring av forflytningen? eller Forflytter barnet seg uten hjelp (15 m) bortsett fra hjelp til plassering og tilrettelegging for bruk av hjelpemidler (plassering av gåstativ, krykker, ta av og på bremsen på rullestol)?	Omsorgspersonen må være tilstede for å gi instruksjon eller ha tilsyn under forflytningen. Det er lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp. Skår dette nivået hvis barnet trenger tilsyn p.g.a. fysiske begrensninger eller for å unngå fall. Egen sikkerhet vurderes under Sosial fungering pkt E. Gjelder ikke påminnelser eller andre generelle oppfordringer. Skår dette nivået dersom det er behov for hjelp til å plassere og/eller fjerne nødvendig utstyr, men ikke til selve forflytningen. Et barn kan ha behov for hjelp til å plassere et gåstativ eller krykker før forflytningen. Gjelder ikke å ta på proteser eller skinner. (Se Egenomsorg pkt. E). Det forutsettes at forflytningen foregår i trygge omgivelser med nødvendig barnesikring.
Gir du bare litt fysisk hjelp (tett oppfølging eller fysisk støtte av og til) under forflytningen (15 m)?	Barnet har behov for fysisk støtte under forflytningen som å holde i en hånd, eller hjelp til å styre rullestolen på vanskelige steder som over dørterskler. Skår dette nivået hvis du må gå nært barnet, da det er stor sannsynlighet for at det vil trenge fysisk hjelp.
Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	
Gir du fysisk hjelp eller støtte under det meste (ikke mer enn halvparten) av forflytningen? eller Forflytter barnet seg på en eller annen måte mer enn 7,5 m uten hjelp, men trenger betydelig hjelp til å forflytte seg den resterende strekningen?	Barnet kjører rullestol en kort strekning, men trenger deretter hjelp . Barnet går med gåstativ, men trenger hele tiden fysisk hjelp og støtte. Barnet forflytter seg mer enn 7,5 m selvstendig, men trenger betydelig hjelp for å gjennomføre hele strekningen. Barnet utfører mer av forflytningen enn omsorgspersonen.
Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av innendørs forflytning 15 m.

Medvirker barnet på en meningsfull måte (hjelper til med å kjøre rullestolen, tar noe vekt under gange med støtte)? eller Forflytter barnet seg på en eller annen måte uten hjelp over korte avstander (7,5 m)? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Barnet hjelper til med å kjøre eller styre rullestolen, barnet tar noe vekt, men trenger betydelig støtte for å gå 15 m. Barnet forflytter seg inntil 7,5 m, men trenger betydelig hjelp for å gjennomføre 15 m. Omsorgspersonen utfører mer av forflytningen enn barnet.
Hvis NEI, du utfører det meste av forflytningen på 15 m, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte. Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Barnet må bæres eller kjøres i rullestol fra rom til rom.

FORFLYTNING: INNENDØRS HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen. 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av hjelpemidler. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare støtte eller hjelp til å fullføre en aktivitet. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av forflytningen. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten hele forflytningen, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov) I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (vanlige støttehåndtak osv). T = Tekniske hjelpemidler (krykker, gåstativ, osv). O = Omfattende tilrettelegging (bygningmessige tilpasninger, eller manuell rullestol, spesialtilpasset støttehåndtak osv).
--	--

F. Forflytning utendørs

Forflytter barnet seg 50 m utendørs uten hjelp eller tilsyn? Omfatter ikke nødvendig hjelp til å åpne ytterdører eller til å krysse veier. Hvis barnet bruker flere måter å forflytte seg på skåres et gjennomsnitt.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet forflytter seg 50 m utendørs uten hjelp. Omsorgspersonen trenger ikke være tilstede for å ivareta sikkerheten i ufarlige omgivelser uten trafikk.
--	--

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av forflytningen når barnet forflytter seg 50 m utendørs?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av utendørs forflytning 50 m.

Må du være tilstede for å ivareta sikkerheten; er det lite sannsynlig at barnet vil ha behov for fysisk hjelp? eller Må du gi verbal instruksjon (råd om riktig bruk av ganghjelpemiddel eller rullestol) for å ivareta trygg gjennomføring av forflytningen? eller Forflytter barnet seg 50 m uten hjelp bortsett fra plassering og tilrettelegging for bruk av forflytningshjelpemidler (plassering av gåstativ, ta av og på bremsen på rullestol)? Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	Omsorgsperson må være tilstede for å gi instruksjon eller ha tilsyn under forflytningen. Det er lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp. Skår dette nivået hvis barnet trenger tilsyn p.g.a. fysiske begrensninger eller for å unngå fall. Gjelder ikke påminnelser som gis når barnet beveger seg i områder med trafikk eller andre farer. Sikkerhetstiltak blir omhandlet under Sosial fungering punkt E. Gjelder heller ikke påminnelser om forflytning, andre generelle oppfordringer eller tilsyn fra omsorgspersonen. Skår dette nivået dersom det bare er behov for hjelp til å plassere eller fjerne nødvendig forflytnings- eller sikkerhetsutstyr og åpne ytterdører, men ikke til selv forflytningen. Gjelder ikke å ta på skinner eller proteser. (Se Egenomsorg pkt E).
Må du bare gi litt fysisk hjelp (tett oppfølging eller støtte av og til) under forflytningen (50 m)? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Barnet har behov for støtte under forflytningen, som å holde i en hånd. Det kan trenge støtte opp og ned fortauskanter eller fysisk hjelp med rullestolen på ujevnt underlag. Skår dette nivået hvis du må være innen rekkevidde fordi det er stor sannsynlighet for at barnet trenger fysisk hjelp. Gjelder ikke hvis du holder barnet i hånden p.g.a. trafikk eller fare dersom barnet går uten støtte i trygge omgivelser.
Gir du hjelp eller støtte under det meste (ikke mer enn halvparten) av forflytningen på 50 m? eller Forflytter barnet seg på en eller annen måte mer enn 25 m uten hjelp, men trenger betydelig hjelp til å forflytte seg den resterende strekningen? Hvis JA, skår 2; Moderat hjelpebehov	Barnet kjører rullestol over korte avstander, men trenger noe hjelp fra omsorgspersonen over avstander på 50 m. Barnet går utendørs med gåstativ, men må ha fysisk hjelp og støtte hele tiden. Barnet utfører mer av forflytningen enn omsorgspersonen.

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av utendørs forflytning 50 m.

Medvirker barnet på en meningsfull måte ved utendørs forflytning på 50 m (hjelper til med å kjøre rullestolen, tar litt vekt under gange med støtte)? Eller forflytter barnet seg på en eller annen måte over korte avstander (25 m)? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Barnet hjelper til med å kjøre eller styre rullestolen, tar litt vekt, eller trenger betydelig støtte for å gå 50 m. Barnet forflytter seg selvstendig inntil 25 m, men trenger betydelig hjelp for å gjennomføre hele distansen på 50 m. Omsorgspersonen utfører mer av forflytningen enn barnet.
Hvis NEI; du utfører det meste av forflytningen på 50 m; barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte. Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Barnet må bæres eller bli kjørt i rullestol eller vogn når det skal forflyttes 50 m utendørs.

FORFLYTNING: UTENDØRS HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen. 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av forflytningshjelpemidler. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare støtte eller hjelp til å fullføre en aktivitet. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av forflytningen. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten hele forflytningen; barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov). I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (vanlige rekkverk osv). T = Tekniske/ortopediske hjelpemidler (forflytningshjelpemidler osv). O = Omfattende tilrettelegging (bygningmessige tilpasninger, el. eller manuell rullestol, motorisert kjøretøy, spesialtilpasset støttehåndtak osv).
---	---

G. Trapper

Kommer barnet seg opp og ned en hel trapp (12-15 trinn) uten hjelp eller tilsyn?

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet går opp og ned en hel trapp uten hjelp. Barnet kan bruke gelender. Omsorgspersonen trenger ikke være til stede for å ivareta sikkerheten.
--	--

Hvis NEI, hjelper du til med MER ELLER MINDRE ENN HALVPARTEN av forflytningen opp og ned en trapp?

Omsorgspersonen hjelper til med mindre enn halvparten av forflytningen i trapp (12-15 trinn)

Må omsorgspersonen være tilstede for å ivareta sikkerheten; er det lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp? eller Må omsorgspersonen gi instruksjon for å ivareta sikkerheten? eller Kommer barnet seg opp og ned en hel trapp uten hjelp med unntak av plassering og tilrettelegging for bruk av hjelpemidler (plassering av krykker og stokk)? Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn/tilrettelegging	Omsorgsperson må være tilstede for å gi instruksjon eller ha tilsyn i trapper; det er lite sannsynlig at barnet vil trenge fysisk hjelp. Gjelder ikke påminnelser om å komme seg fra sted til sted eller andre generelle oppfordringer. Skår dette nivået hvis det bare er behov for hjelp til å plassere eller fjerne nødvendig forflytnings- eller sikkerhetsutstyr, og ikke til selve forflytningen. Barnet kan trenge hjelp til å få på plass en stokk eller krykker før det starter på trappen. Gjelder ikke å ta på skinner eller proteser (se under Egenomsorg, pkt. E).
Må du bare gi litt fysisk hjelp (tett oppfølging eller fysisk støtte av og til) under forflytning i trapp? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Barnet har behov for støtte i trapp, som å bli holdt i hånden av og til, eller noen ganger fysisk hjelp i høye og ujevne trinn. Skår dette nivået hvis du må gå nært barnet fordi det er stor sannsynlighet for at det vil trenge fysisk hjelp.
Må du gi fysisk hjelp og støtte opp og ned trapp (ikke mer enn halvparten) eller Forflytter barnet seg på en eller annen måte opp og ned mer enn halvparten av trappen (6 -8 trinn) uten hjelp, men må ha betydelig hjelp til å fullføre resten av trappen på 12-15 trinn? Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Barnet krabber eller går opp og ned noen trinn, men trenger fysisk hjelp og støtte hele tiden for å komme opp og ned hele trappen. Barnet kommer seg opp og ned mer enn 8 trinn, men trenger betydelig hjelp til å fullføre hele trappen. Barnet utfører mer av forflytningen enn omsorgspersonen.

Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen i trapp (12-15 trinn).

Medvirker barnet på en meningsfull måte (tar litt vekt under assistert trappegang, krabber eller aker seg opp eller ned noen få trinn)? Eller kommer barnet seg opp eller ned noen få trinn uten hjelp (inntil 6-8 trinn)? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Barnet deltar under forflytning i trapp, hvis det får betydelig støtte. Barnet kommer seg opp og ned 6-8 trinn, men trenger betydelig hjelp til å fullføre hele trappen. Omsorgspersonen utfører mer av forflytningen enn barnet.
Hvis NEI, du utfører det meste av forflytningen opp og ned trapp (barnet blir båret opp hele trappen, eller forsøker ikke trapp); barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte. Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Barnet må bæres eller er avhengig av rullestol og kan ikke bruke trapper.

FORFLYTNING: TRAPPER HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for fysisk hjelp eller tilsyn fra omsorgspersonen. 4 = Tilsyn/tilrettelegging Omsorgspersonen gir ingen fysisk hjelp under aktiviteten, men må være tilstede for å ha tilsyn, gi verbal instruksjon eller tilrettelegge for bruk av hjelpemidler. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen gir svært lite hjelp, bare sporadisk støtte eller hjelp til å fullføre en aktivitet. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mindre enn halvparten av forflytningen. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen utfører mer enn halvparten av forflytningen, barnet medvirker på en meningsfull måte. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen utfører nesten hele forflytningen, barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov) I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (vanlige rekkverk osv). T = Tekniske hjelpemidler (forflytningshjelpemidler osv). O = Omfattende tilrettelegging (byggningsmessige tilpasninger, el. eller manuell rullestol, spesialtilpasset støttehåndtak osv).
--	---

Område for sosial fungering

A. Språkforståelse.

Kan voksne gi barnet beskjeder og instruksjoner, uten å gjenta eller tilpasse språket? (Gjelder evnen til å forstå sammensatte 3-ledds beskjeder også gitt av mindre kjente personer. Eksempel: «Gå ut på kjøkkenet, se i skuffen under brødristeren og hent den blå pennen til meg»).

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Selv om barnet på dette nivået ennå ikke har kunnskap og ordforråd som en voksen, forstår det hva som blir sagt. Barnet merker når det er noe det ikke forstår og ber om forklaringer. Behovet oppstår først og fremst i situasjoner der det handler om helt ny informasjon.
--	--

Hvis NEI, HVOR OFTE MÅ DU TILPASSE MÅTEN DU SNAKKER TIL BARNET PÅ (bruke 2-3-ordssetninger, gjenta flere ganger og bruke bare kjente ord)?

Omsorgspersonen tilpasser av og til språket sitt.

Trenger barnet av og til hjelp til å forstå sammensatte (3-ledds) beskjeder eller instruksjoner som blir gitt av mindre kjente personer? eller Forstår barnet alltid sammensatte beskjeder, men trenger hjelp til tilrettelegging av spesialutstyr for alternativ kommunikasjon? (Angi utstyr som blir brukt til å hjelpe barnets språkforståelse under kommentarer i spørreskjemaet.)	Barnet kan av og til trenge hjelp til å forstå sammensatte beskjeder eller instruksjon fra mindre kjente personer (barnevakt, lærer) som bruker andre ord eller annen dialekt. Men også i disse situasjonene trengs det minimal tilpasning og den består vanligvis av gjentakelser eller nærmere forklaringer. Årsaker til at barnet trenger hjelp kan være sjenanse, begrenset ordforråd, osv. Eller, barnet forstår sammensatte beskjeder, men trenger hjelp til tilrettelegging av kommunikasjonsutstyr.
Hvis JA, skår nivå 4; Igangsetting/tilrettelegging	
Forstår barnet sammensatte (3-ledds) beskjeder eller instruksjoner fra kjente personer med bare sporadiske behov for gjentakelser eller forklaringer?	På dette nivået kan den som snakker vanligvis stole på at barnet gir klart uttrykk for når det ikke forstår det som blir sagt. Barnet spør «Hva mener du?» eller «Var det dette du mente?» når det får instruksjon om en mindre kjent aktivitet. Omsorgspersonen kan gi mer enn todelte instruksjoner eller beskjeder som handler om kjente aktiviteter, og forvente at barnet forstår. Omsorgspersonen kan si «Når du har drukket opp saften, er du snill å sette glasset i vasken og ta på deg jakken»
Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	
Må du ofte tilpasse språket for at barnet skal forstå instruksjon eller mer enn todelte beskjeder om kjente aktiviteter («sett koppen i vasken, ta på deg jakken og bli med Jon»)?	Barnet vil ofte ha behov for hjelp til å forstå beskjeder eller instruksjon som omfatter mer enn to ledd. Barnet forstår flere ulike typer beskjeder og har et ganske stort ordforråd. Omsorgspersonen trenger derfor ikke å tilpasse språket sitt så ofte. Omsorgspersonen må følge med på barnets språkforståelse, som gjennom å se hvordan barnet utfører en beskjed.
Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	

Omsorgspersonen tilpasser som oftest språket sitt.

Viser barnet som oftest at det forstår enkle, kjente beskjeder som «hent koppen din»? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Barnet har på dette nivået tilstrekkelig evne til å forstå og handle i forhold til enkle kjente beskjeder som «hent koppen din», men det kan være behov for hyppige gjentakelser før handlingen blir utført. Omsorgspersonen må bruke et kjent ordforråd og korte setninger, og ofte bruke tonefall, gester og blick for å hjelpe barnet til å forstå en beskjed.
Hvis NEI, du må nesten alltid tilpasse språket ditt for å kunne kommunisere. Barnet medvirker ikke på noen meningsfull måte. Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Å snakke med barnet skjer ofte sammen med rutinemessig fysisk og sosial interaksjon. Når mor kler på barnet sier hun først, «Kom med armen..... også den andre...» og bruker gester, blick og berøring for å hjelpe barnet til å forstå hva hun mener.

SOSIAL FUNGERING: SPRÅKFORSTÅELSE HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Omsorgspersonen trenger sjelden å tilpasse språket eller spørre om igjen; barnet forstår og/eller blir lett forstått av andre. 4 = Igangsetting/tilrettelegging Det kan være behov for at omsorgspersonen eller andre voksne setter i gang eller gir stikkord når barnet kommuniserer med mindre kjente personer, eller at de må montere eller tilpasse kommunikasjonsutstyr. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen må av og til tilpasse språket (be om mer informasjon om mindre kjente emner eller gi nærmere forklaringer). Barnet forstår nesten alle beskjeder og/eller uttrykker seg som oftest klart. Barnet tar initiativ til tydeliggjøring. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen må ofte tilpasse språket (pauser, gjentakelser, tydeliggjøring). Barnet forstår vanligvis 1-2 ledds beskjeder og/eller bruker et enkelt språk for å fortelle om egne behov og aktiviteter. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen må svært ofte tilpasse språket for å kunne kommunisere (forenkler beskjeder, gjentar og tolker barnets kommunikasjon). 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen må nesten alltid tilpasse språket (forenklinger av språket, gester og tolkninger) for å gjøre kommunikasjon mulig. Barnet har svært begrensede kommunikasjonsferdigheter.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov). I = Ingen tilrettelegging T = Tekniske hjelpemidler (høreapparat eller enkle kommunikasjonshjelpemidler som pictogram, peketavle osv). O = Omfattende tilrettelegging (alternativ kommunikasjon som tegnspråk, databasert kommunikasjonssystem, talemaskin osv).
--	--

B. Uttrykke seg

Uttrykker barnet seg klart om dagligdagse temaer (inkludert til ukjente personer) uten igangsetting, tolkning, eller annen hjelp? Barnet initierer kommunikasjon, formidler hovedpoeng og nødvendige detaljer klart, uttaler ordene tydelig osv.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	
--	--

Hvis NEI, HVOR MYE MÅ DU SETTE I GANG, TYDELIGGJØRE OG TOLKE for å være sikker på at du har forstått hva barnet prøver å fortelle deg?

Omsorgspersonen gir av og til språklig hjelp.

Trenger barnet igangsetting eller må du av og til tydeliggjøre kommunikasjonen i mindre kjente situasjoner (i en butikk, med en ukjent voksen)? eller Kommuniserer barnet klart med kjente og ukjente personer, men trenger hjelp til tilrettelegging av spesialutstyr for alternativ kommunikasjon? Hvis JA, skår nivå 4; Igangsetting/tilrettelegging	Omsorgspersonen har lite problemer med å forstå barnet, og barnet gir rimelig fullstendig beskrivelse av sine aktiviteter. Barnet kan trenge noe hjelp eller instruksjon når det kommuniserer med mindre kjente personer eller samspiller i mindre kjente sammenhenger (i en butikk). Årsaker til at barnet trenger hjelp kan være sjenanse, lav stemme, uttaleproblemer etc.
Har barnet bare behov for hjelp eller tydeliggjøring av og til når det kommuniserer med familien eller kjente personer? Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	Omsorgspersonen må av og til sette i gang barnet for å få nødvendig informasjon (få flere detaljer, eller tydeliggjøring av rekkefølgen på hendelser), når barnet forteller om aktiviteter der omsorgspersonen ikke deltok (barnehagen). Enkelte ord kan bli uttalt utydelig slik at de må forklares.
Ber du ofte om forklaring (innhold eller uttale) for å få noenlunde fullstendig informasjon fra barnet, inkludert rekkefølge og detaljer i hendelser? Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	Omsorgspersonen forstår som regel barnets kommunikasjon når den handler om enkle og kjente emner. Imidlertid gir barnet ofte begrenset informasjon når det forteller om mer sammensatte hendelsesforløp. Barnet kan ha moderat utydelig tale og/eller ha begrenset evne til å bruke alternativ kommunikasjon.

Omsorgspersonen gir som oftest språklig hjelp.

Bruker barnet noen få ord (tegn) eller korte setninger for å uttrykke behov eller tanker?	Omsorgspersonen må som oftest streve for å finne ut hva barnet sier, og forventer ikke at barnet skal uttrykke eller forklare ting i detalj. Barnet bruker ord eller korte setninger som lytteren må sette sammen for å forstå hva barnet prøver og si. Talen kan være svært utydelig.
Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	
Hvis NEI , du må nesten alltid tolke barnets intensjoner og behov. Barnet gir ingen meningsfylte uttrykk for behov eller tanker.	Omsorgspersonen forutser eller tolker nesten alt barnet kommuniserer. Barnet uttrykker ønsker eller behov gjennom gråt, smil eller andre lyder og har et lite antall gester og ord, men omsorgspersonen må hele tiden streve for å finne ut hva barnet mener.
Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	

SOSIAL FUNGERING: UTTRYKKE SEG HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Omsorgspersonen trenger sjelden å tilpasse språket eller spørre om igjen; barnet forstår og/eller blir lett forstått av andre. 4 = Igangsetting/tilrettelegging Det kan være behov for at omsorgspersonen eller andre voksne setter i gang eller gir stikkord når barnet kommuniserer med mindre kjente personer, eller at de må montere eller tilpasse kommunikasjonsutstyr. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen må av og til tilpasse språket (be om mer informasjon om mindre kjente emner eller gi nærmere forklaringer). Barnet forstår nesten alle beskjeder og/eller uttrykker seg som oftest klart. Barnet tar initiativ til tydeliggjøringer. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen må ofte tilpasse språket (pauser, gjentakelser, tydeliggjøring). Barnet forstår vanligvis 1-2 ledds beskjeder og/eller bruker et enkelt språk for å fortelle om egne behov og aktiviteter. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen må svært ofte tilpasse språket for å kunne kommunisere (forenkle beskjeder, gjenta og tolke barnets kommunikasjon). 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen må nesten alltid tilpasse språket (forenklinger av språket, gester og tolkninger) for å gjøre kommunikasjon mulig. Barnet har svært begrensede kommunikasjonsferdigheter.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov). I = Ingen tilrettelegging T = Tekniske hjelpemidler (som høreapparat eller enkle kommunikasjonssystem som pictogram, peketavle osv) O = Omfattende tilrettelegging (alternative kommunikasjonssystem som tegnspråk, databasert kommunikasjonssystem, talemaskin osv)
---	---

C. Problemløsning

Kan du vanligvis regne med at barnet sier klart i fra hva som er i veien når et vanlig problem eller en konflikt oppstår, at det foreslår fornuftige løsninger og/eller forhandler seg fram til en akseptabel løsning? («Vanlige» problemer kan være uenighet om valg av klær, en leke som er blitt borte, et problem som involverer en annen voksen, etc).

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet samarbeider stort sett med omsorgspersonen for å løse problemer i dagliglivet, også når det involverer andre personer. Barnet tar initiativ til problemløsning og deltar i forhandlinger om en gjensidig akseptabel løsning. Barnet trenger ikke å være i stand til å løse alle problemer, men viser evne til å vurdere gode og dårlige løsninger.
--	---

Hvis NEI, TAR DU ELLER BARNET MEST ANSVAR for å definere problemet og finne ut hvordan det skal løses?

Barnet tar mesteparten av ansvaret for problemløsning.

Trenger barnet ofte rettleiding for å løse problemer som involverer andre voksne (lærer, barnevakt)? Samarbeider barnet ellers med omsorgspersonen om enkle og sammensatte vanlige problemer?	Det kan være behov for at omsorgspersonen rettleider barnet når det skal løse et problem som involverer en annen voksen (lærer, barnevakt). Ellers samarbeider barnet med omsorgspersonen om vanlige problemer.
Hvis JA, skår nivå 4; Rettleiding	
Trenger barnet hjelp av og til for å komme fram til gjennomførbare løsninger på mer sammensatte problemer (hvordan holder en skolebøkene unna lillesøster)? Barnet løser de fleste enkle problemer.	På dette nivået finner barnet løsninger på enkle problemer sammen med omsorgspersonen (snakke med omsorgspersonen om hvor det skal lete etter en leke). Barnet har et større repertoar av mulige løsninger for det aktuelle problemet, men trenger fortsatt hjelp til å løse vanskelige eller mindre kjente problemer (hvordan skolebøkene skal holdes unna lillesøster).
Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	
Definerer barnet enkle problemer tydelig, men trenger noe hjelp til å foreslå realistiske løsninger? (Barnet forteller deg at det ikke vil ha på seg en spesiell genser fordi den klør, men løsningen det forslår er å ikke ha på seg genser i det hele tatt).	Det trengs hjelp fra omsorgspersonen når barnet møter mindre kjente problemer (en ny leke som ikke fungerer). Barnet kommuniserer imidlertid klart om enkle problemer («Jeg finner ikke fargene mine») og diskuterer omsorgspersonens forslag til løsninger på en «voksen» måte. Barnets repertoar av passende løsninger er fortsatt ganske begrenset. («Finn dem for meg»).
Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	

Omsorgspersonen tar mesteparten av ansvaret for problemløsning.

Hvis du hjelper til ved å stille spørsmål, uttrykker barnet hva som er problemet? (Barnet svarer ordentlig hvis det blir spurt: «Er det magen du har vondt i? Er armen din øm»?)	Omsorgspersonen må ta mye ansvar for å identifisere og løse problemer. Hvis omsorgspersonen derimot strukturerer situasjonen (gjennom å stille relevante spørsmål) gir barnet ofte uttrykk for hva som er problemet og kommer med en løsning. Forslagene er imidlertid sjelden realistiske.
Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	
Hvis NEI, du gjør nesten alt som angår problemløsning. Barnet medvirker ikke på en meningsfull måte.	Dette nivået er karakteristisk for småbarn som ikke spesifiserer kilden til ubehag og frustrasjon, og som har få alternativer når det møter problemer. Omsorgspersonen tar nesten alt ansvar for å identifisere problemer og lindre ubehag.
Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	

SOSIAL FUNGERING: PROBLEMLØSNING	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING
HJELPEBEHOV	
5 = Selvstendig Omsorgspersonen og barnet samarbeider om å løse vanskelige problemer. Barnet initierer og deltar aktivt i problemløsningen. 4 = Rettledning Det kan være behov for å rettlede eller gi stikkord når barnet skal løse problemer sammen med andre enn omsorgspersonen. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen må av og til hjelpe barnet å løse vanskelige problemer. Barnet kommuniserer om enkle problemer og finner nesten alltid løsninger på dem. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen hjelper ofte til med problemløsningen. Barnet kommuniserer om de fleste enkle problemer, men trenger hjelp til å finne løsninger. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen må svært ofte hjelpe barnet med å finne ut hva som er problemet. Barnet uttrykker til en viss grad hva som er problemet når omsorgspersonen spør. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen må identifisere og løse nesten alle problemer. Barnet verken kommuniserer eller deltar hensiktsmessig i problemløsningen.	(Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov). I = Ingen tilrettelegging T = Tekniske hjelpemidler (som høreapparat eller enkle kommunikasjonssystem som pictogram, peketavle osv). O = Omfattende tilrettelegging (alternative kommunikasjonssystem som tegnspråk, databaserte kommunikasjonssystem, talemaskin osv).

D. Lek med jevnaldrende

Leker og samarbeider barnet vanligvis med ett eller flere barn på sin egen alder uten å trenge hjelp fra voksne? Dette omfatter å ta initiativ til lek, planlegge, løse konflikter osv.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Barnet samhandler i vanlig lek med jevnaldrende uten hjelp fra voksne. Barnet tilbringer hele ettermiddagen sammen med vennene sine på lekeplassen og leker, gjennomfører diskusjoner om valg av leker og løser konflikter uten at voksne følger med. Barnet kan be om hjelp av og til i forhold til veldig sammensatte eller uvanlige problemer.
--	---

Hvis NEI, HVOR MYE STYRING OG RETTLEDNING FRA OMSORGSPERSONEN ER NØDVENDIG for at barnet skal kunne samhandle med andre barn?

Omsorgspersonen støtter og rettleder av og til.

Trenger barnet tilsyn, slik at du følger med i barnets lek på avstand for å ivareta sikkerhet eller uforutsette situasjoner? Du arbeider på kjøkkenet mens barna leker i stuen, men du ser til dem jevnlig. Det er lite sannsynlig at de vil trenge hjelp.	Omsorgspersonen har vanligvis tilsyn med barnas aktiviteter fra litt avstand (fra et annet sted i huset) for å ivareta sikkerhet eller hjelpe til i uforutsette situasjoner.
Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn	
Trenger barnet bare hjelp av og til med vanlige problemer (med diskusjoner om regler eller ved bytting til en ny aktivitet)? Barnet tar vanligvis initiativ til å leke selvstendig med barn det kjenner.	Barnet setter i gang å leke med jevnaldrende med relativt lite hjelp. Det kan være behov for hjelp til vanskelige eller nye aktiviteter, og noen ganger til løsning av konflikter. Barnet kan på dette nivået ha med en venn hjem for å leke om ettermiddagen og be far om forslag og hjelp til å komme i gang med aktiviteter de kan gjøre sammen. Det kan være behov for at far klargjør reglene i leken.
Hvis JA, skår 3; Minimalt hjelpebehov	
Må du av og til hjelpe barnet med å komme i gang med lek med venner? eller Må du være lett tilgjengelig for å hindre at uenighet ødelegger leken? eller Må du jevnlig rettlede barnet inn i nye aktiviteter?	Barnet trenger noen ganger å bli satt i gang med leken, få forslag til leker eller aktiviteter og litt tilrettelegging. Omsorgspersonen må være lett tilgjengelig for å hjelpe barnet gjennom leken. Barnet leker med byggeklosser sammen med en venn, men må ha hjelp til å forhandle om klossene og hva som skal bygges.
Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	

Omsorgspersonen må som oftest støtte og rettlede barnet.

Leker og samhandler barnet en kort stund med jevnaldrende hvis du er tilstede og rettleder dem?	Omsorgspersonen må strukturere og styre mesteparten av barnets samhandling med jevnaldrende, men det tar initiativ til litt enkelt samspill. Barnet er med og triller ball i en lekegruppe, men må ha omsorgspersonen tilstede for å gi signaler hele tiden.
Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	
Hvis NEI , barnet deltar sjelden i lek med jevnaldrende og må nesten alltid styres og rettledes.	Omsorgspersonen kan plassere barnet i en gruppe med jevnaldrende, men det gjør svært lite annet enn å se på de andre i korte perioder eller gjør små gester mot dem.
Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	

SOSIAL FUNGERING: LEK MED JEVNALDRENDE HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for tilsyn eller rettledning fra omsorgspersonen i vanlige sammenhenger. Barnet setter til vanlig i gang og fullføre aktiviteter. 4 = Tilsyn/rettledning Omsorgspersonen har tilsyn med barnet for å ivareta sikkerhet, godt samspill og for å hjelpe til i uforutsette situasjoner. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen styrer aktivitetene svært lite, men må av og til gripe inn. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen må ofte rettlede barnets deltakelse i leken. Barnet setter ofte i gang passende aktiviteter. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen må svært ofte styre barnets deltakelse i leken. Barnet følger voksnes stikkord. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen styrer nesten all aktiviteten. Barnet deltar sjelden.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov). I = Ingen tilrettelegging T = Tekniske hjelpemidler (som høreapparat eller enkle kommunikasjonssystem som pictogram, peketavle osv). O = Omfattende tilrettelegging (alternative kommunikasjonssystem som tegnspråk, databasert kommunikasjon, talemaskin osv).
--	---

E. Egen sikkerhet

Oppfører barnet seg alltid trygt i forhold til trafikk, trapper, skarpe og varme gjenstander uten tilsyn? (Barnet stopper ved rødt lys, passer seg for biler, håndterer skarpe sakser, unngår varme kjeler, bruker rekkverk i trapp.) HUSK: Skåringen gjelder bare hjelp på grunn av uforsiktig atferd (som å holde barnet i hånden over gaten for å hindre at det løper ut i veien), ikke hjelp på grunn fysiske begrensninger (som å holde barnet for å hindre at det faller på grunn av dårlig balanse). Å fjerne farlige gjenstander eller å hindre tilgang til dem skal skåres som fysisk hjelp.

Hvis JA, skår nivå 5; Selvstendig	Omsorgspersonen forventer at barnet vurderer de mest vanlige risikosituasjoner på en fornuftig måte, og handler deretter. Barnet skåres på dette nivået selv om det ennå ikke mestrer alle risikofaktorer (kan ikke krysse en sterkt trafikkert vei). Dette nivået skal vise selvstendighet i vanlige situasjoner.
--	--

Hvis NEI, HVOR MYE TILSYN OG FYSISK INNBLANDING ER NØDVENDIG for å ivareta barnets sikkerhet?

Omsorgspersonen griper av og til fysisk inn, har tilsyn eller rettleder barnet.

Må du å ha tilsyn med barnet (på avstand) i tilfelle uforutsette situasjoner skal oppstå (når barnet bruker verktøy eller krysser en trafikkert vei)? Selv i ukjente situasjoner skal ikke barnet ha behov for annet enn påminnelser («Ikke plukk opp glassbitene, men bruk feiekosten er du snill».)	Omsorgspersonen må være tilgjengelig (men kan være på litt avstand) i tilfelle uventede risikosituasjoner skal oppstå (hvis barnet knuser et glass, kan det prøve å feie det opp selv i stedet for å få hjelp av en voksen). Hensikten med tilsyn i dette punktet er å vite hvor barnet er, og hva det gjør.
Hvis JA, skår nivå 4; Tilsyn	
Må du av og til styre barnet i minst en situasjon?	Hjelp fra omsorgspersonen kan av og til være nødvendig for å styre barnet eller minne det om sikkerhetsprosedyrer i minst en situasjon. Barnet kan bli fulgt av en voksen når det krysser gater, men har lov til/kan trygt bruke trapper og noen skarpe gjenstander i spesielle situasjoner (bruker en voksen saks under tilsyn).
Hvis JA, skår nivå 3; Minimalt hjelpebehov	
Må du hjelpe barnet i mer enn en situasjon (holde det i hånden over veien, og bare tillate butte saker)?	Omsorgspersonen må ivareta barnets sikkerhet i mer enn en situasjon.
Hvis JA, skår nivå 2; Moderat hjelpebehov	

Omsorgspersonen må som oftest hjelpe til gjennom å kontrollere eller gripe fysisk inn.

Hvis barnet nærmer seg en utrygg situasjon (som trapper eller en varm kopp), vil det stoppe et kort øyeblikk hvis du sier «Nei» eller «Stopp»? Hvis JA, skår nivå 1; Stort hjelpebehov	Omsorgspersonen har tett tilsyn med barnet mesteparten av tiden, men kan bruke verbale påminnelser eller stikkord i noen situasjoner for å sikre trygg adferd. Omsorgspersonen kan gå ved siden av barnet ned en trapp, minne det om å holde seg i rekkverket og å gå sakte. Dette for at det ikke skal løpe nedover trappen. Barnet stopper hvis omsorgspersonen sier «Stopp!» eller «Nei!».
Hvis NEI, barnet trenger alltid tilsyn og fysisk intervensjon for å minske risikoen for farlige situasjoner. Barnet viser liten eller ingen bevissthet om mulige farer. Skår nivå 0; Totalt hjelpebehov	Omsorgspersonen har nesten alltid tilsyn med barnet siden det viser liten eller ingen bevissthet om mulige farer. Det er påkrevet med umiddelbar hjelp hvis barnet uten å ville det kommer bort i en farlig gjenstand eller situasjon (finner en skarp gjenstand under sofaen).

SOSIAL FUNGERING: EGEN SIKKERHET HJELPEBEHOV 5 = Selvstendig Det er ikke behov for tilsyn eller rettleiding fra omsorgspersonen i vanlige situasjoner. Barnet setter vanligvis i gang og fullfører aktiviteter. 4 = Tilsyn/rettleiding Omsorgspersonen har tilsyn med barnets aktiviteter for å ivareta sikkerhet og hjelpe til med uforutsette situasjoner. 3 = Minimalt hjelpebehov Omsorgspersonen rettleider svært lite i aktivitetene, men må av og til gripe inn. 2 = Moderat hjelpebehov Omsorgspersonen må ofte styre barnets deltakelse. Da kommer barnet ofte i gang med passende aktiviteter. 1 = Stort hjelpebehov Omsorgspersonen må svært ofte styre barnets deltakelse. Barnet følger voksnes instruksjoner. 0 = Totalt hjelpebehov Omsorgspersonen styrer nesten all aktiviteten. Barnet deltar sjelden og viser ingen forsiktighet.	KATEGORIER FOR TILRETTELEGGING (Marker bare bruk av tilrettelegging ved rutinemessig behov). I = Ingen tilrettelegging B = Barneutstyr (som butte sakser, trappegrend, «barnesikkert» utstyr osv) T = Tekniske hjelpemidler (som hjelmer, sikkerhetsseler osv) O = Omfattende tilrettelegging (som rampe istedet for trapp, elektrisk personløfter osv)
--	--

TOLKNING OG ANALYSE

MAREN 7 ÅR

I dette kapitlet beskriver vi et eksempel på bruk av PEDI i forhold til et barn med cerebral parese (CP). For dem som er interessert finnes det også et kasus-eksempel i Kapittel 10 i den amerikanske manualen.

Maren er ei jente på 7 år med cerebral parese av typen spastisk diplegi (alvorlig grad). Hun bor sammen med sine foreldre og sin lillebror i en norsk bygd, og går i 1. klasse på sin hjemmeskole. Hun har assistent på skolen. Maren har de siste par årene brukt rullestol på grunn av luksert hofte på venstre side, men har tidligere gått med rollator inne og korte strekninger på flatt underlag ute. Hun skal nå operere venstre hofte, og håper å få tilbake gangfunksjonen sin. I denne forbindelse er hun inne på sykehuset til undersøkelse, og det blir foretatt et PEDI-intervju. Dette

gjøres for å kunne planlegge en tverrfaglig postoperativ oppfølging av Maren, og for å kunne evaluere den funksjonelle effekten av operasjonen som er en stor inngripen i Marens liv.

Foreldrene ble på forhånd informert om hensikten med PEDI-intervjuet. Alle involverte parter trengte en felles kartlegging av Marens funksjon og hjelpebehov i dagliglivet for at foreldre og fagpersoner skulle få et felles grunnlag for valg og prioritering av oppfølgingstiltak. Foreldrene ble informert om at det var deres opplevelse av Marens funksjon i hverdagen som det var viktig å få fram. De ble bedt om å fortelle hva Maren vanligvis gjør i ulike daglige situasjoner. Mor hadde fått avslag på søknad om omsorgslønn, slik at det var spesielt viktig å vurdere Marens hjelpebehov i forhold til andre barn på samme alder.

OPPSUMMERING AV INTERVJUET MED MARENS FORELDRE

Del 1:**Funksjonelle ferdigheter – egenomsorg**

Skåringen viste at Maren spiser og svelger all slags mat. Hun spiser med skje og gaffel, men ikke kniv. Hun drikker av kopp og glass, men heller ikke opp drikke uten å søle.

Maren pusser tennene selv, men det blir ikke grundig nok uten hjelp. Hun børster håret, men trenger hjelp til skill og floker. Foreldrene må si fra når hun bør pusse nesen. Hun vasker hendene selv, men må ha hjelp for at det skal bli grundig nok. Dette gjelder særlig resten av kroppen, selv om hun forsøker å vaske deler av kroppen selv.

Ved av- og påkledning deltar Maren aktivt i påkledning på overkroppen, og hun tar av seg klær på overkroppen hvis de ikke har knapper. Hun deltar ikke i av- og påkledning på nedre del av kroppen. Dette gjør at hun må ha hjelp ved toalettbesøk. Hun prøver imidlertid å tørke seg selv, har både

blære- og tarmkontroll, men trenger hjelp til å komme seg på toalettet.

Del 1:**Funksjonelle ferdigheter – forflytning**

Maren sitter uten støtte på toalettet, men må ha hjelp til overflytningen. Hun sitter også uten støtte på stol, men må ha hjelp ved overflytning til og fra stol/rullestol. Inn og ut av bil og inne i bil forflytter hun seg ikke. Hun setter seg opp på sengekanten og legger seg ned i igjen, men kommer seg ikke inn og ut av sengen uten hjelp. I badekaret sitter hun uten støtte, men kommer seg ikke opp i og ut av badekaret uten hjelp.

Maren forflytter seg med manuell rullestol. Hun forflytter seg målrettet inne, men må av og til ha hjelp mellom rommene i huset. Utendørs kjører hun rullestolen 50 m, men ikke på ujevnt underlag. Hun forflytter seg ikke i trapp.

Del 1:

Funksjonelle ferdigheter – sosial fungering

Maren har språkforståelse, uttrykker seg og bruker kommunikasjon aktivt i samhandling med andre. Hun ber om hjelp til å løse problemer, men beskriver ikke problemer og følelser i detalj og deltar ikke i å løse dem sammen med voksne. Imidlertid samhandler hun aktivt i lek med voksne, og planlegger og gjennomfører enkle leker med jevnaldrende. Hun samhandler ikke med jevnaldrende i sammensatte aktiviteter og regelleker. Maren leker enkle «liksom-leker», men deltar ikke i lange fantasisekvenser.

Hun forteller hva hun heter og hvor hun bor, men viser ikke en voksen veien hjem fra nærbutikken eller tilbake til rommet på sykehuset. Forholdet til tid og tidspunkter er svært enkelt, og Maren forbinder ikke faste tidspunkter med faste hendelser og følger ikke med på klokken.

Noen ganger tar hun initiativ til å ta ansvar for egne ting, men trenger oftest påminnelser. Hun passer seg for trapper og skarpe eller varme gjenstander, men passer seg ikke tilstrekkelig i trafikken og overfor fremmede. I nærmiljøet leker og utforsker hun omgivelsene uten tilsyn, og følger regler for forventet oppførsel på skolen og i andre sosiale sammenhenger.

Del II:

Hjelpebehov og

Del III:

Kategorier for tilrettelegging – Egenomsorg

Ved måltidene trenger Maren bare minimal hjelp til å skjære opp mat og helle opp drikke. Hun trenger moderat mengde hjelp til vasking og bading, og har stort hjelpebehov ved av- og påkledning. Maren har full blære- og tarmkontroll, men trenger mye hjelp til av- og påkledning på toalettet. Foreldrene forteller at de ikke har noen tilrettelegging eller hjelpemidler hjemme i forhold til egenomsorg.

Del II:

Hjelpebehov og

Del III:

Kategorier for tilrettelegging – Forflytning

Ved forflytning til og fra stol/rullestol/toalett trenger Maren stadig mer hjelp på grunn av smerter i hoften og har nå et stort hjelpebehov. Hun har

manuell rullestol. Ut og inn av bil og seng er hjelpebehovet også stort, og opp i og ut av badekar er hjelpebehovet totalt. Familien har ingen tilrettelegging eller hjelpemidler på badet eller i resten av huset. Under forflytning innendørs trenger Maren minimal hjelp til noen døråpninger, men trenger moderat hjelp ute på grunn av ujevnt underlag. I trapper er hjelpebehovet totalt, og familien har ingen hjelpemidler i forhold til dette.

Del II:

Hjelpebehov og

Del III:

Kategorier for tilrettelegging – sosial fungering

Maren har ingen hjelpemidler eller tilrettelegging i forhold til sosial fungering. Hun har minimalt hjelpebehov i forhold til å tilpasse språket, men hun har stort hjelpebehov i forhold til å forklare hva hun sier til ukjente personer. Når det gjelder samspill med voksne og jevnaldrende og egen sikkerhet er hjelpebehovet moderat. Hun trenger ikke tilsyn hjemme eller utenfor huset, men beveger seg ikke langt eller i trafikk uten tilsyn.

Tolkning og analyse av intervjuet

Resultatene stemmer godt overens med vanlige funksjonsproblemer hos barn med CP. Hennes aldersnormerte skåre innen egenomsorg og forflytning er <10 og innen sosial fungering er aldersnormert skåre 22.6. Når det gjelder hjelpebehovet er aldersnormert skåre for de tre områdene henholdsvis 22.4, <10 og 24.5. Dette viser at Maren trenger mye mer tilrettelegging og hjelp fra sine foreldre på alle områder enn sine jevnaldrende, aller mest til forflytning og egenomsorg.

Skåringsskjemaet viser at Maren får svært mye hjelp fra sine foreldre når det gjelder egenomsorg, men at de ikke har noen hjelpemidler i hjemmet.

De skalerte skårene viser at Maren mestrer rundt halvparten av oppgavene i PEDI. På alle områdene skårer Maren høyest på sosial fungering. Hun kommer helt sikkert til å gjøre framskritt i forhold til det hun mestrer i dag, men likevel er det sannsynlig at avstanden til hennes jevnaldrende vil øke med tiden. PEDI er ikke aldersnormert lenger enn til 7,5 år. Av den grunn vil det i framtiden bare være aktuelt å bruke de skalerte skårene for Maren.

Aktivitetskart

Ut fra tolkning og analyse av resultatene ble det laget en tiltaksplan ved hjelp av et aktivitetskart for hvert område. Aktivitetskartene bygger ikke på gradering ut fra alder, men ut fra vanskelighetsgrad. Ved å krysse av alle aktivitetene som Maren mestrer og sette en strek oppover ut fra de skalerte skårene for hvert område, blir det tydelig hvilke aktiviteter som det er mest nærliggende å satse på i forhold til å iverksette tiltak.

Konklusjon

PEDI-intervjuet førte til at Marens foreldre ble oppmerksomme på misforholdet mellom hennes store behov for hjelp og mangelen på hjelpemidler og tilrettelegging i hjemmet. De fikk bekreftelse på at de gjorde en stor innsats, og lokal sosionom fikk god dokumentasjon i forhold til ankesøknad vedrørende omsorgslønn for mor. Lokal ergoterapeut ble kontaktet med tanke på tilrettelegging av huset og hjelpemidler hjemme og på skolen. På grunn av den forestående hofteoperasjonen ble forflytning satt i fokus i tiltaksplanen. Lokal fysioterapeut, lærer, spesialpedagog og assistent fikk

ansvar for tett oppfølging de første tre månedene etter hofteoperasjonen, med nedtrapping til mer langsiktige mål etter neste kontroll. Foreldrene og fagpersonene ble enige om å evaluere tiltakene med PEDI etter tre måneder og ett år.

Kopier av det første skåringsskjemaet, samt aktivitetskart og endringsprofiler etter de to neste intervjuene følger fra s 72.

Som endringsprofilene viser forflyttet Maren seg selv til og fra stol/rullestol, toalett og seng etter 3 måneder. Dette skyldtes delvis tilrettelegging og hjelpemidler på badet og soverommet, men også bedre ferdigheter etter intensiv opptrening. Hun kjørte også den manuelle rullestolen ut til skole-drosjen. Etter 1 år gikk Maren med rollator innendørs og ut til den vanlige skolebussen. Dermed kunne hun dra sammen med sine klassekamerater. Hun hadde fått elektrisk rullestol til bruk på lengre strekninger, og var i ferd med å utvide forflytningsradiusen betraktelig. Foreløpig sto denne rullestolen på skolen, da trafikk hindret selvstendig bruk i hjemmemiljøet. På tross av redusert hjelpebehov fikk mor innvilget omsorgslønn på grunn av dokumentasjon av et mye større hjelpebehov enn barn på samme alder.

Om barnet

ID#

Navn Maren NorddalAdresse Krøkstien 41Telefon 0658 OsloKjønn M ☐ K ☒

Alder

Intervjudato

Fødselsdag

Kronologisk alder

Diagnose CP spastisk diplegi

ICD-10 koder

Primær

Tillegg

Om respondentenNavn Sarah NorddalKjønn M ☐ K ☒Forhold til barnet MorYrke SekretærAnt. utd. år 13**Om intervjueren**Navn Daniel AndersenStilling ErgoterapeutAvd. Habiliteringstjenesten**Om undersøkelsen**Henvist av KommunelegeHenvisningsgrunn Postoperativ vurderingSkole/barnehage Etterstad skoleKlasse 1. klasseNotater Preoperativ kartlegging
og postoperativ vurdering
3 mndr. og 1 år etter hofteoperasjon**Generelle retningslinjer**

Nedenfor er angitt generelle retningslinjer for skåring. Alle oppgavene har spesifikke beskrivelser. Sjekk skåringskriteriene i manualen for hvert spørsmål.

Del I Funksjonelle ferdigheter:

197 funksjonelle ferdigheter innen Egenomsorg, Forflytning, Sosial fungering

0 = Gjør ikke eller har begrenset mulighet til å utføre i de fleste situasjoner.

1 = Gjør vanligvis/Utfører i de fleste situasjoner, eller har mestret tidligere og er nå kommet lenger i utviklingen.

Del II Hjelpetbehov:

20 sammensatte funksjonelle aktiviteter innen Egenomsorg, Forflytning, Sosial fungering

5 = Selvstendig

4 = Tilsyn/tilrettelegging

3 = Minimalt hjelpetbehov

2 = Moderat hjelpetbehov

1 = Stort hjelpetbehov

0 = Totalt hjelpetbehov

Del III Kategorier for tilrettelegging:

20 sammensatte funksjonelle aktiviteter innen Egenomsorg, Forflytning, Sosial fungering

I = Ingen tilrettelegging

B = Barneutstyr

T = Tekniske hjelpemidler

O = Omfattende tilrettelegging/tilpasning

KONTROLLER AT DU HAR BESVART ALLE SPØRSMÅLENE

Del I: Funksjonelle ferdigheter

EGENOMSORG

Sett kryss for hver oppgave
0 = gjør ikke, 1 = gjør vanligvis

A. Konsistens på mat

0 1

1. Spiser finmoset mat
2. Spiser myke biter/grovmoset mat
3. Spiser oppskåret mat uten søl
4. Spiser middag med all slags konsistens uten søl

B. Bruk av bestikk

0 1

5. Spiser med fingrene
6. Tar opp mat med skje og putter i munnen
7. Bruker skje med lite søl
8. Bruker gaffel med lite søl
9. Bruker kniv til å smøre på brødskeiv og skjære opp myk mat

C. Bruk av kopper og glass

0 1

10. Holder tåteflaske eller tutekopp
11. Løfter en kopp for å drikke, men er usikker
12. Løfter en kopp sikkert med to hender
13. Løfter en kopp sikkert med en hånd
14. Heller opp drikke fra kartong eller mugge

D. Pusse tenner

0 1

15. Åpner munnen for å få pusset tennene
16. Holder i tannbørsten
17. Pusser tennene, men ikke grundig nok
18. Pusser tennene grundig nok
19. Tar tannkrem på tannbørsten

E. Børste og gre håret

0 1

20. Holder hodet rett mens håret blir børstet
21. Tar børste eller kam opp til håret
22. Børster eller grer håret
23. Får ut floker og lager skill

F. Pusse nesen

0 1

24. Tillater at nesen blir pusset
25. Blåser i et lommetørkle som blir holdt foran barnets nese
26. Pusser nesen med et lommetørkle på oppfordring
27. Pusser nesen med et lommetørkle uten oppfordring
28. Blåser og pusser nesen uten oppfordring

G. Vaske hender

0 1

29. Holder fram hendene for å bli vasket
30. Gnir hendene mot hverandre for å vaske dem
31. Skrubber av og på vannet og tar såpe
32. Vasker hendene grundig nok
33. Tørker hendene grundig nok

H. Vaske kropp og ansikt

0 1

34. Prøver å vaske deler av kroppen
35. Vasker kroppen grundig, unntatt ansiktet
36. Tar såpe
37. Tørker kroppen grundig nok
38. Vasker og tørker ansiktet grundig nok

I. Genser og jakke

0 1

39. Hjelper til med å ta armene inn i skjorteermene
40. Tar av seg T-skjorte, kjole eller genser (plagg uten knapper)
41. Tar på seg T-skjorte, kjole eller genser (plagg uten knapper)
42. Tar av og på seg plagg med åpning foran, ikke inkludert knapper
43. Tar av og på seg plagg med åpning foran, inkludert knapper

J. Knapper og glidelåser

0 1

44. Prøver å hjelpe til med knapper og glidelåser
45. Drar glidelåser opp og ned, men kan ikke skille eller hekte dem sammen
46. Åpner og lukker trykknapper
47. Knepper opp og igjen knapper
48. Drar opp og ned glidelåser og hefter dem sammen

K. Bukser

0 1

49. Hjelper til med å putte bena ned i buksene
50. Tar av seg bukser med strikk i livet
51. Tar på seg bukser med strikk i livet
52. Tar av seg bukser inkludert knapper og glidelås
53. Tar på seg bukser inkludert knapper og glidelås

L. Sko og sokker

0 1

54. Ta av seg sokker og åpne sko
55. Ta på seg åpne sko (ofte på feil fot)
56. Ta på seg sokker
57. Tar skoene på riktig fot, og mestrer borrelåser
58. Knyter skolisser

M. Toalettbesøk

0 1

59. Hjelper til med av- og påkledning
60. Forsøker å tørke seg selv
61. Sitter på toalettet, får tak i toalettpapir og skyller ned etter seg
62. Kler av og på seg før og etter toalettbesøket
63. Tørker seg selv grundig etter å ha hatt avføring

N. Blærekontroll

0 1

64. Gir uttrykk for at bleien eller buksen er våt
65. Uttrykker av og til behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid)
66. Uttrykker alltid behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid)
67. Kommer seg på toalettet selv for å tømme blæren
68. Holder seg alltid tørr, dag og natt

O. Tarmkontroll

0 1

69. Uttrykker behov for å bli skiftet på
70. Uttrykker av og til behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid)
71. Uttrykker alltid behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid)
72. Skiller mellom behov for å tømme blæren og å tømme tarmen
73. Kommer seg til toalettet selv og har ingen uhell med avføring

Sum egenomsorg

13

Kontroller at du har svart på alle spørsmålene

FORFLYTNING

Sett kryss for hver oppgave
0 = gjør ikke, 1 = gjør vanligvis

A. Forflytning – toalett

0 1

1. Sitter med støtte fra hjelpemiddel eller fra omsorgsperson ☐ 0 ☒ 1
2. Sitter uten støtte på toalett eller potte ☐ 0 ☐ 1
3. Kommer seg av og på lavt toalett eller potte ☐ 0 ☐ 1
4. Kommer seg av og på vanlig toalett ☐ 0 ☐ 1
5. Kommer seg av og på vanlig toalett uten å bruke armene ☐ 0 ☐ 1

B. Forflytning – stol/rullestol

0 1

6. Sitter med støtte fra hjelpemiddel eller omsorgsperson ☐ 0 ☒ 1
7. Sitter uten støtte på stol eller benk ☐ 0 ☐ 1
8. Kommer seg av og på lav stol eller andre møbler ☐ 0 ☐ 1
9. Kommer seg inn og ut av stol/rullestol med voksen støtte ☐ 0 ☐ 1
10. Forflytter seg inn og ut av stol uten å bruke armene ☐ 0 ☐ 1

C. Forflytning – bil

0 1

11. Forflytter seg i bil; aker seg på bilsetet eller kommer seg inn og ut av barnesetet ☐ 0 ☐ 1
12. Kommer seg inn og ut av bil med litt hjelp eller instruksjon ☐ 0 ☐ 1
13. Kommer seg inn og ut av bil uten hjelp eller instruksjon ☐ 0 ☐ 1
14. Mestrer sikkerhetsbeltet ☐ 0 ☐ 1
15. Kommer seg inn og ut av bil, og åpner og lukker bildører ☐ 0 ☐ 1

D. Forflytning – egen seng

0 1

16. Setter seg opp i egen seng ☐ 0 ☒ 1
17. Setter seg opp på sengekanten ☐ 0 ☒ 1
18. Kommer seg inn og ut av egen seng ☐ 0 ☐ 1
19. Kommer seg inn og ut av egen seng uten å bruke armer ☐ 0 ☐ 1

E. Forflytning – badekar/dusj

0 1

20. Sitter i badekar/dusj eller balje med støtte fra hjelpemiddel eller omsorgsperson ☐ 0 ☒ 1
21. Sitter uten støtte og forflytter seg i badekar/dusj ☐ 0 ☐ 1
22. Klatrer eller aker seg inn og ut av badekar/dusj ☐ 0 ☐ 1
23. Setter seg ned og reiser seg opp i badekar/dusj ☐ 0 ☐ 1
24. Går/forflytter seg inn og ut av et vanlig badekar/dusj ☐ 0 ☐ 1

F. Forflytning innendørs

0 1

25. Ruller, aker, kryper eller krabber på gulvet ☐ 0 ☒ 1
26. Går, men holder seg i møbler, vegger, omsorgsperson eller ganghjelpemiddel ☐ 0 ☐ 1
27. Går uten støtte ☐ 0 ☐ 1

G. Forflytning innendørs

– avstand/ tempo

0 1

28. Forflytter seg i et rom med vansker (faller, langsam for alderen) ☐ 0 ☒ 1
29. Forflytter seg i et rom, uten vansker ☐ 0 ☐ 1
30. Forflytter seg fra rom til rom, med vansker (faller, langsam for alderen) ☐ 0 ☐ 1
31. Forflytter seg fra rom til rom, uten vansker ☐ 0 ☐ 1
32. Forflytter seg innendørs (15 m eller mer); åpner og lukker inner- og ytterdør ☐ 0 ☐ 1

H. Forflytning innendørs

– dra/bære gjenstander

0 1

33. Forflytter seg målrettet ☐ 0 ☒ 1
34. Forflytter gjenstander bortover gulvet ☐ 0 ☒ 1
35. Bærer små gjenstander i en hånd ☐ 0 ☐ 1
36. Bærer store gjenstander med to hender ☐ 0 ☐ 1
37. Bærer gjenstander som kan gå i stykker eller forårsake søl ☐ 0 ☐ 1

I. Forflytning utendørs

0 1

38. Går, men støtter seg til gjenstander, omsorgsperson eller hjelpemidler ☐ 0 ☐ 1
39. Går uten støtte ☐ 0 ☐ 1

J. Forflytning utendørs

– avstand/tempo

0 1

40. Forflytter seg 3 – 15 m ☐ 0 ☒ 1
41. Forflytter seg 15 – 30 m ☐ 0 ☒ 1
42. Forflytter seg 30 – 50 m ☐ 0 ☒ 1
43. Forflytter seg 50 m eller lenger, men med vansker (snubler, langsam for alderen) ☐ 0 ☒ 1
44. Forflytter seg 50 m eller lenger uten vansker ☐ 0 ☐ 1

K. Forflytning utendørs

– underlag

0 1

45. Jevnt underlag (asfalterte fortau, veier) ☐ 0 ☒ 1
46. Lett ujevnt underlag (ujevn asfalt) ☐ 0 ☐ 1
47. Ujevnt underlag (gressplen, grusvei) ☐ 0 ☐ 1
48. Opp og ned slakke skråninger eller ramper ☐ 0 ☐ 1
49. Opp og ned fortauskanter ☐ 0 ☐ 1

L. Forflytning opp trapper

0 1

50. Aker seg eller krabber opp deler av trapp (1 – 11 trinn) ☐ 0 ☐ 1
51. Aker seg eller krabber opp en hel trapp (12 – 15 trinn) ☐ 0 ☐ 1
52. Går opp deler av trapp ☐ 0 ☐ 1
53. Går opp en hel trapp med vansker (langsom for alderen) ☐ 0 ☐ 1
54. Går opp en hel trapp uten vansker ☐ 0 ☐ 1

M. Forflytning ned trapper

0 1

55. Aker seg eller krabber ned deler av trapp (1 – 11 trinn) ☐ 0 ☐ 1
56. Aker seg eller krabber ned en hel trapp (12 – 15 trinn) ☐ 0 ☐ 1
57. Går ned deler av trapp ☐ 0 ☐ 1
58. Går ned en hel trapp med vansker (langsom for alderen) ☐ 0 ☐ 1
59. Går ned en hel trapp uten vansker ☐ 0 ☐ 1

Sum forflytning

14

Kontroller at du har svart på alle spørsmålene

SOSIAL FUNGERING

Sett kryss for hver oppgave
0 = gjør ikke, 1 = gjør vanligvis

A. Begrepsforståelse

0 1

1. Orienterer seg etter lyd ☐ 0 ☐ 1
2. Reagerer på «nei», gjenkjenner sitt eget navn eller navn på familiemedlemmer ☐ 0 ☐ 1
3. Forstår 10 ord ☐ 0 ☐ 1
4. Forstår når du snakker om relasjoner mellom mennesker og/eller ting som er synlige ☐ 0 ☐ 1
5. Forstår når du snakker om tid og rekkefølgen av hendelser ☐ 0 ☐ 1

B. Setningsforståelse

0 1

6. Forstår korte setninger om kjente ting og mennesker ☐ 0 ☐ 1
7. Forstår en enkel beskjed med ord som beskriver ting el. personer ☐ 0 ☐ 1
8. Forstår utsagn som beskriver hvor noe er ☐ 0 ☐ 1
9. Forstår 2-leddet beskjed der det anvendes «hvis – så», «før – etter» etc. ☐ 0 ☐ 1
10. Forstår 2 setninger som handler om samme tema med forskjellige ord ☐ 0 ☐ 1

C. Kommunikasjon

0 1

11. Benevner ting ☐ 0 ☐ 1
12. Bruker ord eller gester for å be om noe ☐ 0 ☐ 1
13. Søker informasjon ved å stille spørsmål ☐ 0 ☐ 1
14. Beskriver gjenstander eller handlinger ☐ 0 ☐ 1
15. Forteller om egne følelser eller tanker ☐ 0 ☐ 1

D. Uttrykke seg

0 1

16. Bruker gester med tydelig innhold ☐ 0 ☐ 1
17. Bruker enkelte ord som gir mening ☐ 0 ☐ 1
18. Bruker 2 ords setninger som gir mening ☐ 0 ☐ 1
19. Bruker 4 – 5 ords setninger ☐ 0 ☐ 1
20. Formidler en enkel historie med flere elementer ☐ 0 ☐ 1

E. Problemløsning

0 1

21. Prøver å vise deg hva som er problemet eller uttrykker hva det trenger hjelp til ☐ 0 ☐ 1
22. Når det oppstår et problem må barnet få hjelp med en gang ☐ 0 ☐ 1
23. Når det oppstår et problem kan barnet søke hjelp og vente litt dersom det er nødvendig ☐ 0 ☐ 1
24. Barnet beskriver vanligvis problemet og følelsene sine når det er frustrert ☐ 0 ☐ 1
25. Når barnet møter et vanlig problem, finner det fram til en løsning sammen med en voksen ☐ 0 ☐ 1

F. Samhandling i lek med voksne

0 1

26. Viser oppmerksomhet og interesse for andre ☐ 0 ☐ 1
27. Tar initiativ til velkjente leker ☐ 0 ☐ 1
28. Mestrer turtaking i enkel lek når det kreves ☐ 0 ☐ 1
29. Forsøker å imitere den voksne i lekeaktiviteter ☐ 0 ☐ 1
30. Barnet foreslår nye idéer i løpet av leken eller bli med på en voksens forslag til ny idé ☐ 0 ☐ 1

G. Samhandling med jevnaldrende

0 1

31. Legger merke til andre barn som er tilstede, lager lyd og gester til jevnaldrende ☐ 0 ☐ 1
32. Samhandler med andre barn korte stunder ☐ 0 ☐ 1
33. Prøver å planlegge en enkel aktivitet med et annet barn ☐ 0 ☐ 1
34. Planlegger og samarbeider i lek med andre barn, leken er sammensatt og varig ☐ 0 ☐ 1
35. Er med på leker og spill som har regler ☐ 0 ☐ 1

H. Lek med gjenstander

0 1

36. Håndterer leker, gjenstander eller koppen på en målrettet måte ☐ 0 ☐ 1
37. Bruker leker eller «liksom-leker» i enkle fantasisekvenser ☐ 0 ☐ 1
38. Setter semmen flere ting for å lage noe ☐ 0 ☐ 1
39. Finner på lengre fantasisekvenser som handler om ting barnet har kjennskap til ☐ 0 ☐ 1
40. Lager sammensatte fantasisekvenser ☐ 0 ☐ 1

I. Informasjon om seg selv

0 1

41. Sier fornavnet sitt ☐ 0 ☐ 1
42. Sier fornavn og etternavn ☐ 0 ☐ 1
43. Oppgir navn og informasjon om familiemedlemmer ☐ 0 ☐ 1
44. Sier hele adressen sin. Hvis barnet er på sykehuset, kan det navnet på sykehuset og romnummeret ☐ 0 ☐ 1
45. Får en voksen til å følge seg hjem eller tilbake til rommet på sykehuset ☐ 0 ☐ 1

J. Tidsorientering

0 1

46. Er oppmerksom på måltider og daglige rutiner ☐ 0 ☐ 1
47. Har en viss oppfatning om rekkefølgen på kjente begivenheter i en vanlig uke ☐ 0 ☐ 1
48. Har en svært enkel tidsoppfatning ☐ 0 ☐ 1
49. Assosierer spesielle tidspunkter til spesielle hendelser ☐ 0 ☐ 1
50. Sjekker regelmessig hva klokken er eller spør for å følge med på timeplanen ☐ 0 ☐ 1

K. Oppgaver i hjemmet

0 1

51. Begynner å passe på sakene sine selv hvis det får instruksjon og rettledning hele tiden ☐ 0 ☐ 1
52. Begynner å hjelpe til med enkle oppgaver i hjemmet hvis det får instruksjon og rettledning hele tiden ☐ 0 ☐ 1
53. Tar av og til initiativ til å ta vare på sine egne ting, kan trenge fysisk hjelp eller påminnelser for å fullføre oppgavene ☐ 0 ☐ 1
54. Tar av og til initiativ til enkle oppgaver i hjemmet. Kan trenge fysisk hjelp eller påminnelser for å fullføre dem ☐ 0 ☐ 1
55. Tar hele tiden initiativ til og utfører minst en oppgave i hjemmet som omfatter flere trinn og avgjørelser ☐ 0 ☐ 1

L. Egen sikkerhet

0 1

56. Viser tilstrekkelig forsiktighet ved trapper ☐ 0 ☐ 1
57. Viser tilstrekkelig forsiktighet i forhold til varme og skarpe gjenstander ☐ 0 ☐ 1
58. Når barnet krysser veien med en voksen tilstede, trenger det ikke påminnelser om sikkerhetsregler ☐ 0 ☐ 1
59. Vet at man ikke skal bli med i bil eller ta imot mat eller penger fra fremmede ☐ 0 ☐ 1
60. Krysser trygt trafikert vei uten følge med voksen ☐ 0 ☐ 1

M. Fungering i nærmiljøet

0 1

61. Leker trygt hjemme uten å ha tilsyn hele tiden ☐ 0 ☐ 1
62. Leker utenfor hjemmet i kjente omgivelser med regelmessig tilsyn for sikkerhets skyld ☐ 0 ☐ 1
63. Følger regler og forventninger i skole- og andre samværssituasjoner ☐ 0 ☐ 1
64. Utforsker og fungerer i kjente omgivelser uten tilsyn ☐ 0 ☐ 1
65. Handler i butikken i nabolaget uten hjelp ☐ 0 ☐ 1

Sum sosial fungering

49

Kontroller at du har svart på alle spørsmålene

Del II og III: Hjelpebehov og kategorier for tilrettelegging

Sett ring rundt riktig tall for hjelpebehov og kategori for tilrettelegging for hver oppgave

EGENOMSORG

	Skala for hjelpebehov						Kategorier for tilrettelegging			
	Selvstendig	Tilsyn/tilrettel.	Minimal	Moderat	Stort	Total	Ingen	Barnestyr	Tekn. hj.m	Omfattende
	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
A. Spise og drikke: spiser og drikker et vanlig måltid; omfatter ikke hjelp til å skjære opp kjøtt, åpne kartonger/bokser eller forsyne seg fra serveringsfat	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
B. Personlig stell: pusser tenner, børster eller grer håret og pusser nesen	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
C. Bade/dusje/vaske seg vasker og tørker ansikt og hender, bader eller dusjer; omfatter ikke å komme inn og ut av badekar eller dusj, tappe i vann, vaske håret eller ryggen	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
D. Av- og påklledning overkropp: omfatter alle inneklær uten lukking bak. Omfatter hjelp til å ta av og på ortoser eller proteser. Omfatter ikke å finne fram klær fra skap eller skuffer.	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
E. Av- og påklledning nedre del av kroppen: omfatter alle inneklær. Omfatter hjelp til å ta av og på ortoser eller proteser. Omfatter ikke å finne fram klær fra skap eller skuffer.	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
F. Toalettbesøk: omfatter av- og påklledning, sitte på toalettet, eventuelt bruk av hjelpemidler og å tørke seg selv. Omfatter ikke forflytning av og på toalettet, håndvask, huske på faste dotider eller stell etter uhell	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
G. Blærekontroll: omfatter skift etter uhell, huske på faste dotider og å være tørr både dag og natt	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
H. Tarmkontroll: omfatter bleieskift og stell etter uhell, og/eller oppfølging av faste dotider	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O

Sum egenomsorg

18

8

0

0

0

Antall tilrettelegginger

FORFLYTNING

A. Forflytning – stol/rullestol og toalett: vanlig stol, toalett eller barnets rullestol	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
B. Forflytning – bil: forflytning inne i bil, komme seg inn og ut av bil, feste/åpne sikkerhetsbelte og åpne og lukke bildører	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
C. Forflytning – egen seng: skifte stilling i sengen og forflytte seg inn og ut av seng	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
D. Forflytning – badekar/dusj: komme inn og ut av vanlig badekar/dusj	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
E. Forflytning innendørs: Forflytter seg 15 m (3 – 4 rom); omfatter ikke å åpne dører eller bære gjenstander	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
F. Forflytning utendørs: Forflytter seg 50 m, fokuser på fysisk evne til å bevege seg utendørs (omfatter ikke sikkerhet som for eksempel å krysse veien)	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
G. Trapper: kommer seg opp og ned trapper (12 – 15 trinn)	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O

Sum forflytning:

8

3

1

3

0

Antall tilrettelegginger

SOSIAL FUNGERING

A. Språkforståelse forstår beskjeder og instruksjoner	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
B. Uttrykke seg: uttrykker seg klart om dagligdagse temaer og egne leker; omfatter også tydelig uttale	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
C. Problemløsning: sier klart i fra hva som er i veien når et vanlig problem oppstår (en leke som er blitt borte, uenighet om valg av klær), foreslår fornuftige løsninger og/eller forhandler seg fram til en akseptabel løsning	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
D. Lek med jevnaldrende: tar initiativ til lek, planlegger og løser konflikter med barn på sin egen alder	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O
E. Egen sikkerhet: barnet oppfører seg trygt i forhold til trafikk, trapper, skarpe og varme gjenstander	5	4	3	2	1	0	1	B	T	O

Sum sosial fungering

10

5

0

0

6

Antall tilrettelegginger

Kommentarer

EGENOMSORG

FORFLYTNING

SOSIAL FUNGERING

Pediatric Evaluation of Disability Inventory

VERSJON 1.0 – NORSK UTGAVE

Navn Maren Norddal Test dato 04.05.2000 Alder 7 år
ID# _____ Respondent/intervjuer Sarah Norddal/Daniel Andersen

OPPSUMMERING AV SKÅRINGEN

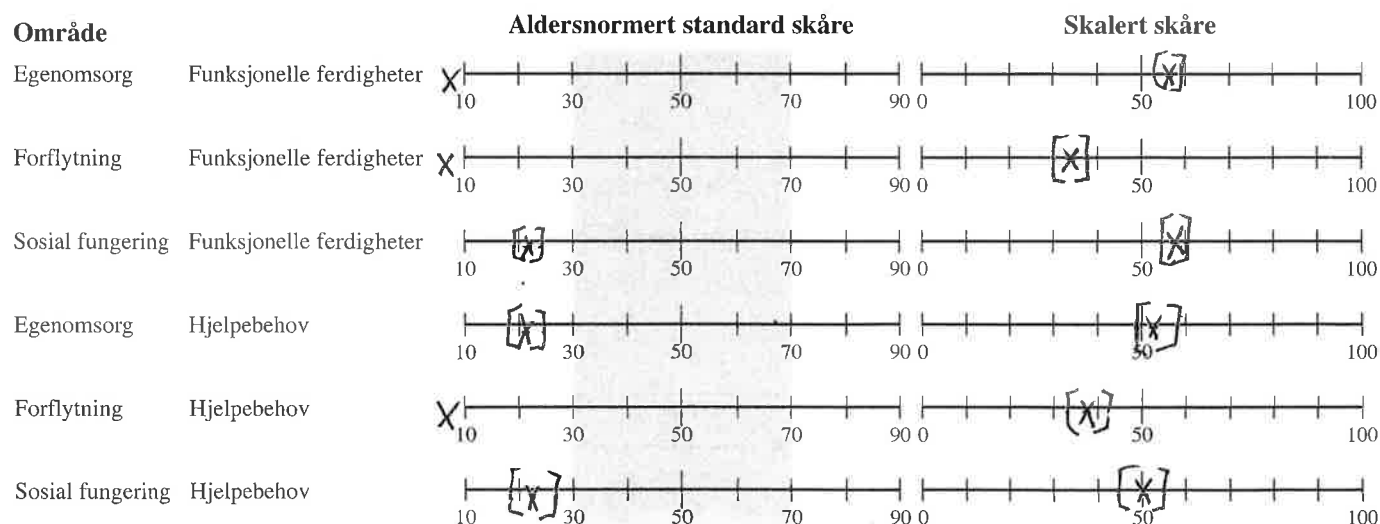
Total Skåre

Område		Råskåre	Alders-normert standard skåre	Standard feil	Skalert skåre	Standard feil	Fit score*
Egenomsorg	Funksjonelle ferdigheter	43	<10		57.4	1.6	
Forflytning	Funksjonelle ferdigheter	14	<10		35.9	2.5	
Sosial fungering	Funksjonelle ferdigheter	49	24.6	1.2	59.9	1.3	
Egenomsorg	Hjelpebehov	18	22.4	3.0	53.4	3.6	
Forflytning	Hjelpebehov	8	<10		39.0	4.7	
Sosial fungering	Hjelpebehov	10	24.5	4.9	50.9	4.9	

* Bare tilgjengelig ved bruk av eget soft-ware program

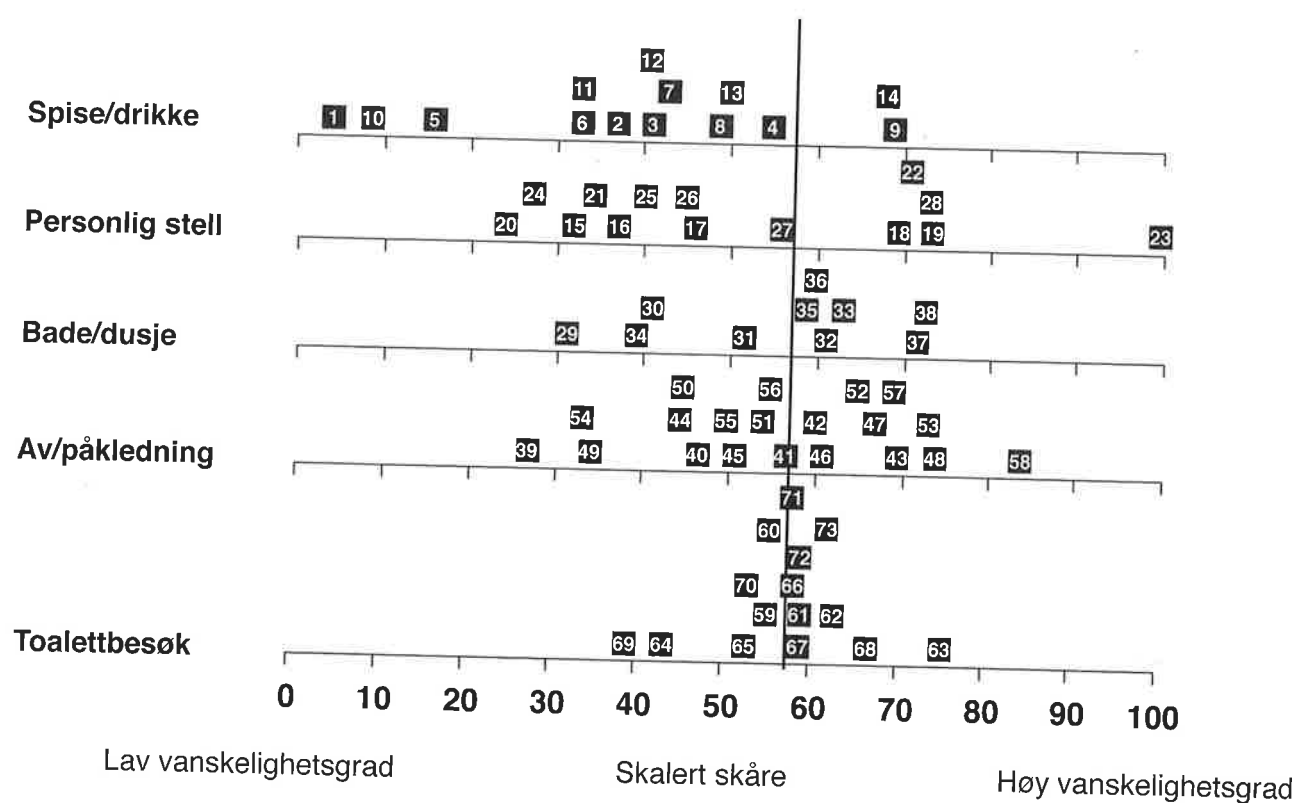
Egenomsorg (8 punkter)				Forflytning (7 punkter)				Sosial fungering (5 punkter)			
Ingen	Barne utstyr	Tekn. hj.m	Om fattende	Ingen	Barne utstyr	Tekn. hj.m	Om fattende	Ingen	Barne utstyr	Tekn. hj.m	Om fattende
8	0	0	0	3	1	3	0	5	0	0	0

Skåringsprofil

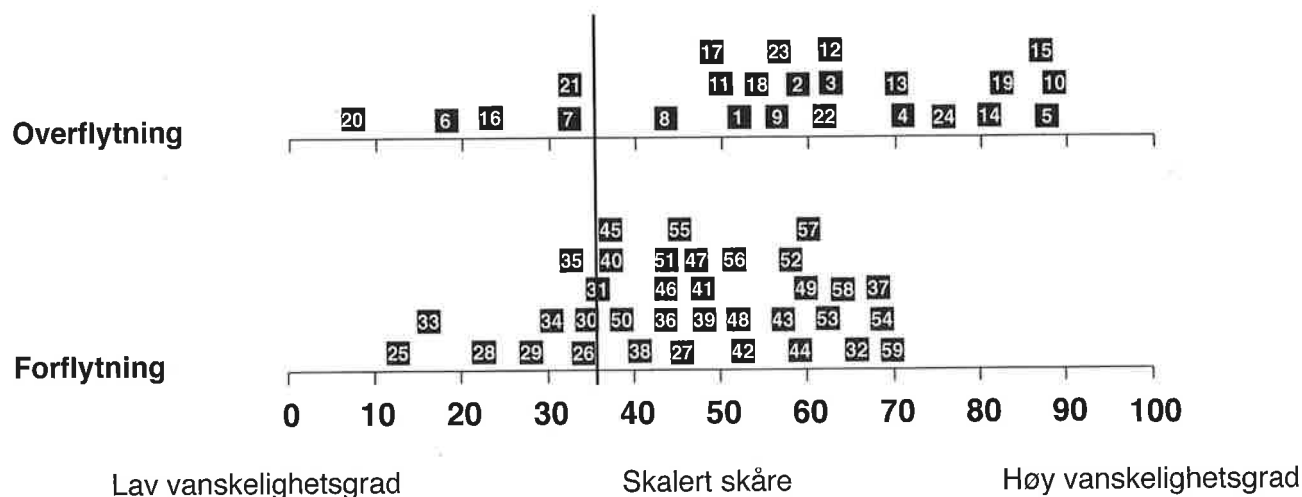
Aktivitetskart for funksjonelle ferdigheter

Egenomsorg

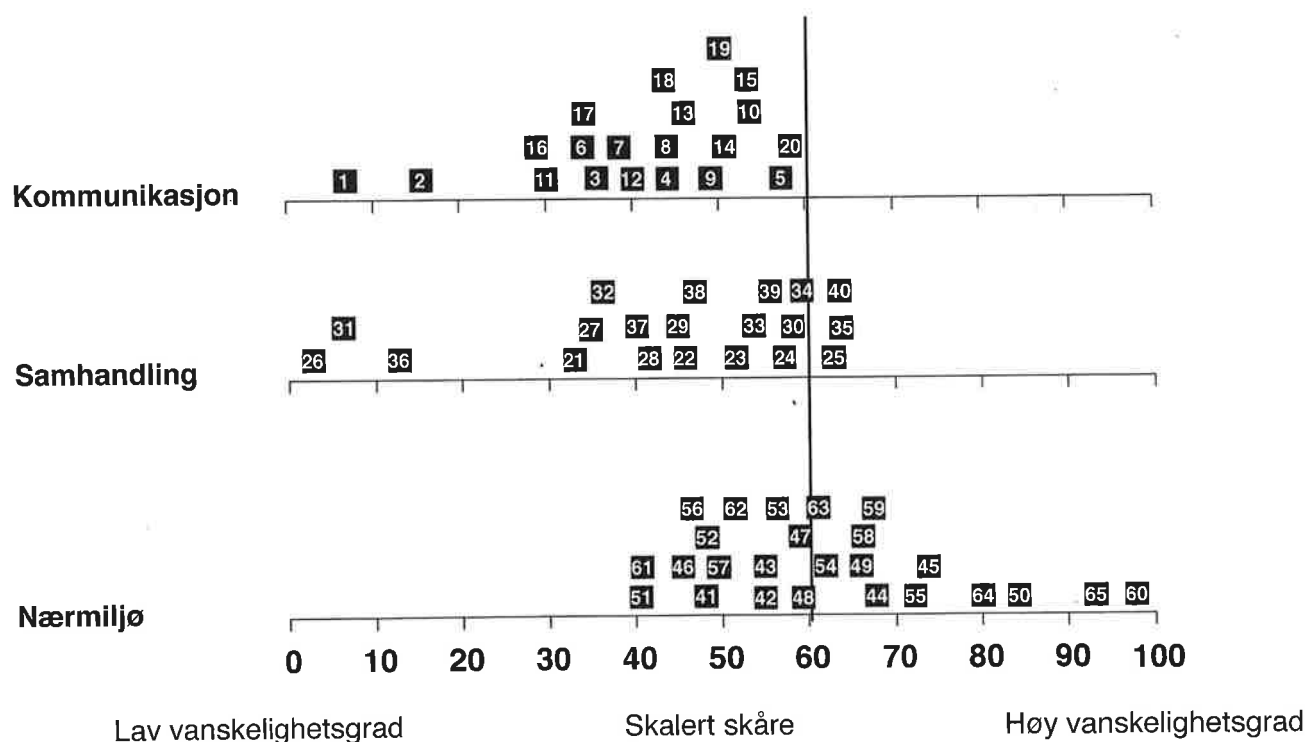
Aktivitetskart for funksjonelle ferdigheter

Forflytning

Aktivitetskart for funksjonelle ferdigheter

Sosial fungering

Referanser:

- Berg og Dolva: PEDI, kartleggingsinstrument for funksjonshemmede barn, *Ergoterapeuten* nr 10/97.
- Bloom, K. K. & Nazare, G. B. Functional assessment following selective posterior rhizotomy in spastic cerebral palsy. *Child's Nervous System*, 10: 84-86, 1994.
- Coster, W. J., Haley, S. M. & Baryza, M. J. Functional performance of young children after traumatic brain injury: A 6 month follow-up study. *American Journal of Occupational Therapy*, 48: 211-218, 1994.
- Custers et al.: PEDI - A study on cross-cultural equivalence and discriminative power. Foredrag på VI Congress on Research in Rehab. Berlin 30. mai 1998.
- Dudgeon, B. J., Libby, A. K., McLaughlin, J. F., Hays, R. M., Bjornson, K. F. & Roberts, T. S. Prospective measurement of functional changes after selective dorsal rhizotomy. *Arch PhysMed Rehabil*, 75: 46-53, 1994.
- Eliasson A C: Effekter og intryck. Utvärdering av insatser før 23 barn som deltagit i Move & Walk Institutets treningsprogram i Næssjø. Omsorgsverksamheten FoU-rapport 99-04
- Guillemin F, Bombardier C., Beaton D. Cross-cultural adaptation of health-related quality of life measures: Literature review and proposed guidelines. *J. Clin Epidemiol* 1993; 46: 1417-32
- Haley, S. M., Coster, W. J., Ludlow, L. H., Haltiwanger, J. T. & Andrellos, P. J: *Pediatric Evaluation Disability Inventory (PEDI) . Version 1.0.* New England Medical Center Hospitals Inc. Boston 1992.
- Haley S.: The Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI). *J Rehabil Outcomes Meas*, 1997, 1 (1), 61-69
- Jahnsen og Berg: Nytt kartleggingsverktøy, *Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI)*, tas i bruk i Norge. *Fysioterapeuten* 13/98.
- Keetelaar M, Vermeer A. Functional motor abilities of children with cerebral palsy: a systematic literature review of assessment measures. *Clinical Rehabilitation* 1998; 12: 369-380.
- Kvamme OJ, Mainz J, Helin A, Olesen F og Hjordahl P: Oversettelse av spørreskjemaer, et oversettproblem. *Nord Med* 1998; 113: 363 - 6.
- Newborg J., Stock J R., Wnek L. *Batelle Developmental Inventory*. Chicago, Ill: Riverside Publishers; 1983.
- Nichols D. S. og Case-Smith J: Reliability and validity of the Pediatric Evaluation of Disability Inventory. *Pediatr. Phys. Ther.* 1996; 8: 15 -24.
- Nordmark E., Orban K., Jarnlo G B & Hægglund G. The American Pediatric Evaluation of Disability Inventory. (PEDI). Applicability of PEDI in Sweden for children aged 2.0-6.9 years. *Scand J Rehab Med*, 31: 95-100, 1999.
- Nordmark E & Orban K. *Pediatric Evaluation of Disability Inventory. Svensk manualsupplement og tolkningsguide.* Psykologiforlaget AB 1999.
- Ottenbacher KJ, Msall ME, Lyon N, Duffy L, Granger C, Braun S: Measuring developmental and functional status in children with disabilities. *Developmental Medicine & Child Neurology* 1999, 41 : 186-194
- Reid, Boschen and Wright: Critique of the Pediatric Evaluation of Disability Inventory. *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics* 1993 Vol. 13(4)
- Schultz, C. I. Concurrent Validity of the Pediatric Evaluation of Disability Inventory. Thesis. Tufts University; Medford, 1992.
- Sundberg KB: Interrater Reliability of the Pediatric Evaluation of Disability Inventory Parental and Professional Agreement. Boston, Mass: Boston University; 1992. Dissertation.
- Uniform Data System, State University of New York at Buffalo. Guide for the Function Independence Measure for Children (Wee-FIM). Version 1.5). Buffalo, NY: Center for Functional Assessment Research; 1991.
- Wright BD, Masters GN. *Rating Scale Analysis*. Chicago, Ill: Mesa Press; 1982.
- World Health Organization. *International Classification of Impairments, Disabilities, and Handicaps*. Geneva, Switzerland; 1980.

Definisjoner og sentrale begreper

WHO

Verdens helseorganisasjon

ICIDH

WHO's internasjonale system for å klassifisere konsekvenser av sykdom og skader på tre nivåer: International Classification of Impairment, Disabilities and Handicaps. I ICIDH-2 er Disability og Handicap byttet ut med Activity og Participation som er en mer ressursorientert tilnærming.

Functional skills

Funksjonelle ferdigheter

Caregiver assistance

Her kalt Hjelpebehov

Standardisering

Metode for å skape sammenlignbarhet mellom ulike populasjoner.

Reliabilitet

Pålitelighet. En tests pålitelighet vurderes ut fra om den gir samme resultat ved to ulike målinger, forutsatt at ikke tidsfaktoren har skapt endringer (test – retest). Påliteligheten vurderes også ut fra om samme tester får samme resultat ved to ulike anledninger (intra-tester reliabilitet) og om to ulike testere får samme resultat (intertester reliabilitet).

Validitet

Gyldighet. En tests gyldighet vurderes ut fra om den virkelig måler det den gir seg ut for å måle.

Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI)

ISBN 82-91473-05-6

Vigga-Trykk bok- og aksidenstrykkeri, Jaren 2000

Del 2

Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI)

MANUAL TIL NORSK PEDI-VERSJON

Marie Berg, Anne-Stine Dolva, Jo Kleiven og Lena Krumlinde-Sundholm

With Permission of CREcare LLC

Copyright: Sunnaas sykehus

Nettside for nedlasting: www.sunnaas.no/pedi

FORORD

PEDI ble tatt i bruk i Norge i 2000, etter at norske skåringsskjemaer og norsk manual var utarbeidet. Den norske manualen antydte at det kan være kulturelt betingede forskjeller mellom amerikanske og norske barn, slik at de amerikanske normverdiene måtte anvendes med stor forsiktighet. Doktorgradsavhandlingen *Norwegian validation of the Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI)* til Marie Berg i 2008 bekreftet dette forholdet, og beskrev hvordan norske barn uten funksjonsnedsettelse skåret signifikant lavere enn de amerikanske referanseverdiene, spesielt innen egenomsorgs ferdigheter. Konklusjonen var at nasjonale normverdier burde utvikles.

PEDI ble utviklet i Boston og utgitt i 1992, er vel anerkjent både av klinikere og forskere, og har stor utbredelse både internasjonalt og i Norge. Den er beskrevet som et "gullstandard" instrument i habiliteringsarbeide og forskning, og er et av få instrumenter som vurderer barnet i sine omgivelser, av sine foreldre. PEDI er videreutviklet de siste årene, og en oppdatert, aldersutvidet og databasert PEDI-CAT er nylig utgitt (Haley, Coster, Dumas, Fragala-Pinkham, & Moed, 2012). Erfaring tilsier at det vil ta flere år innen den kan være oversatt og validert til norsk, og tilgjengelig for norske brukere. I mellomtiden vil PEDI slik vi kjenner den brukes i Norge. Derfor har vi gjennomført et normeringsarbeid for å sikre at norske barn med funksjonsnedsettelse blir vurdert i samsvar med hva som er typisk for norske barn generelt.

Normeringsarbeidet er utviklet på en populasjon norske barn uten funksjonsnedsettelse. Arbeidet hadde ikke vært mulig uten støtte fra professor Wendy Coster som gav oss tilgang til originale PEDI data og copyright til de norske normene. Prosjektet har vært støttet av Helsedirektoratet, Karolinska Institutet, Høgskolen i Lillehammer og Sunnaas sykehus HF.

Vi er glade for å kunne bidra med en norsk PEDI versjon for at barn i Norge skal kunne vurderes i forhold til hva som er gyldig og typisk for barn i vår kultur.

Januar 2013

Marie Berg, Anne-Stine Dolva, Jo Kleiven og Lena Krumlinde-Sundholm

INNHold

FORORD	3
INNHold	5
BAKGRUNN	7
NORMERINGSARBEIDET	9
BRUK AV ALDERSNORMERTE OG SKALERTE SKÅRER	11
BRUK AV ALDERSNORMERTE OG SKALERTE SKÅRER	11
Aldersnormerte skårer	11
Skalerte skårer	12
Aktivitetskart	12
Aldersprofiler for oppgavemestring	12
RAPPORTERING OG PLANLEGGING AV TILTAK	13
Rapportering av utviklingsstatus	13
Utarbeidelse av mål og planlegging av tiltak	14
NORSKE ALDERSNORMER FOR FUNKSJONELLE FERDIGHETER	15
NORSKE ALDERSNORMER FOR HJELPEBEHOV	27
NORSKE SKALERTE SKÅRER	39
Funksjonelle ferdigheter	40
Hjelpebehov	42
NORSKE AKTIVITETSKART FOR FUNKSJONELLE FERDIGHETER	43
NORSKE ALDERSPROFILER FOR OPPGAVEMESTRING	47
REFERANSER	59

BAKGRUNN

PEDI ble utviklet av Haley og kollegaer i Boston i 1992, på en normpopulasjon av 412 barn fra ½ til 7 ½ år uten funksjonsnedsettelse, men kan brukes til eldre barn hvis oppgavene i PEDI er relevante i forhold til barnets funksjonsevne og utviklingsalder. Med Rasch modell analyse ble det utviklet vanskelighetsgradering av PEDI items, og en normativ distribusjon av personskårer for hver aldersgruppe. Personskårene for hver aldersgruppe ble standardisert med et gjennomsnitt på 50 og et standardavvik på 10, og gav tabeller for aldersnormerte skårer.

Verdien av en test kan bli påvirket når den brukes i en annen kultur enn der den opprinnelig ble utviklet. Flere studier har testet krysskulturell validitet av PEDI, både i Tyrkia (Erkin, Elhan, Aybay, Sirzai, & Ozel, 2007), Slovenia (Groleger Sr., Vidmar, & Zupan, 2005), Taiwan (Chen, Tseng, Hu, & Koh, 2010), Nederland (Wassenberg-Severijnen, 2005), Danmark (Stahlhut, Christensen, & Aadahl, 2010) og Norge (Berg, Aamodt, Stanghelle, Krumlinde-Sundholm, & Hussain, 2008), og de har alle rapportert signifikante forskjeller i resultater sammenlignet med de amerikanske normverdiene.

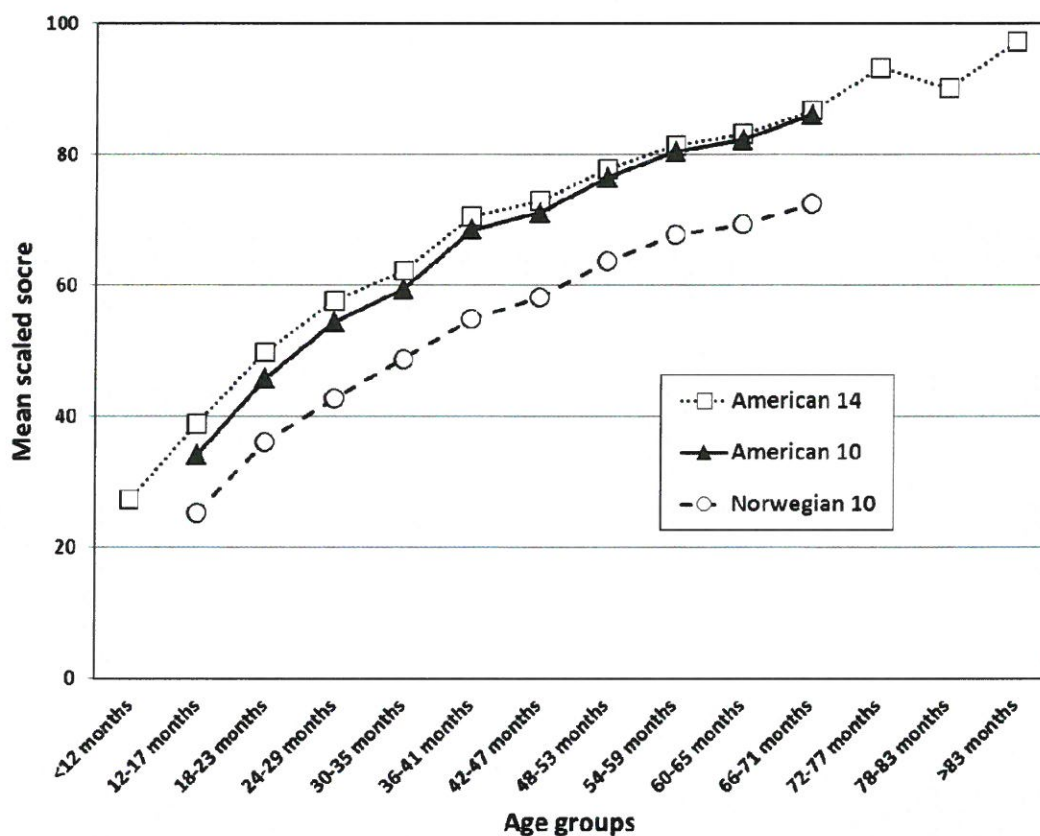
De norske studiene viste et gjennomsnitt på 38.0 til 46.8 mot det amerikanske på 50 for funksjonelle ferdigheter innenfor de tre områdene egenomsorg, forflytning og sosial funksjons se (Berg, Frøslie, & Hussain, 2003; Berg et al., 2008) for mer detaljer). Dette antyder vesentlige kulturelle forskjeller mellom amerikanske og norske barn, og et behov for å undersøke mer i detalj hva forskjellene består i og hvilke konsekvenser disse kan gi for forståelsen av ferdigheter hos barn med funksjonsnedsettelse i Norge. Imidlertid viste en studie av den norske PEDI versjonens reliabilitet (Berg, Jahnsen, Frøslie, & Hussain, 2004) at instrumentet er pålitelig, og at instrumentet er et godt verktøy for å måle effekt av ulike behandlingstiltak.

Parallelt med utvikling av norske normer gjennomførte vi en studie for å avdekke forskjeller, og om norske normer kan være å foretrekke framfor amerikanske. Tilgang til originale PEDI-data fra Boston gjorde det mulig å kjøre nye analyser på både det norske og amerikanske normpopulasjonene. Vi sammenlignet norske og amerikanske personnormer på hvert alderstrinn, og norsk og amerikansk item kalibrering og evaluerte konsekvenser av forskjellene. Resultatet viser med all tydelighet at norske barn skårer ikke bare lavere enn amerikanske, men rekkefølgen på item vanskelighets grad er også forskjellig. Forskjellene innebærer at norske barn med funksjonsnedsettelse får for høye

forventninger til mestring når de sammenlignes med amerikansk norm i PEDI, slik at en nasjonal norm er å foretrekke.

Vi har skrevet en fyldig arbeidsrapport (Kleiven, Berg, Krumlinde-Sundholm, & Dolva, 2012) som gir tilgang til underlaget for normeringsarbeidet. Arbeidsrapporten er utgitt ved Høgskolen i Lillehammer og er tilgjengelig både på www.hil.no og på www.sunnaas/pedi. Vi har også en vitenskapelig artikkel på dette arbeidet under publisering (Berg, Kleiven, Dolva & Krumlinde-Sundholm, i prosess).

Figur 1 viser et eksempel på forskjell i personskårer mellom norske og amerikanske aldersgrupper.

Figur 1. Aldersgjennomsnitt for skalerte skårer innen Egenomsorg for amerikanske og norske aldersgrupper

NORMERINGSARBEIDET

Vi redegjør her kort for normeringsarbeidet som er gjort, og viser for øvrig til arbeidsrapporten og artikkelen som er under publisering.

Det norske normeringsarbeidet omfatter 10 aldersgrupper; fra 1.0 til 5.11 år, mens den amerikanske originalen har 14 aldersgrupper og går fra ½ år til 7.5 år. Valget om et mindre aldersspenn ble tatt fordi svært få oppgaver i PEDI er relevante for barn under 1 år, og fordi de eldste aldersgruppene av barn som ikke har en funksjonshemming når en tak-effekt rundt 6 års alder. Dermed er nytteverdien som sammenligningsgrunnlag for barn med funksjonsnedsettelse relativt mindre for disse 4 aldersgruppene.

Den norske normeringspopulasjonen består av 224 norske barn uten funksjonsnedsettelse; 116 jenter og 108 gutter, og var en sammenslåing av to populasjonsbaserte randomiserte utvalg fra noen norske barnehager (Berg et al., 2003; Berg, 2008). Mødrene til disse barna viste seg ikke å være særlig forskjellige fra norske mødre generelt. Det samlede utvalget synes derfor å være rimelig representativt.

Tilsvarende normeringspopulasjon i den amerikanske versjonen var 313 barn. Ideelt burde hver aldersgruppe bestått av minst 30 barn. Det norske materialet inkluderte imidlertid bare 19-31 barn i hver aldersgruppe, med unntak av de yngste som bare besto av 14. Når vi sammenligner med den amerikanske normpopulasjonen finner vi imidlertid den samme stabile økningen i gjennomsnittsverdier med alder, og omtrent den samme variasjonen rundt gjennomsnittet. Det gjelder for alle de tre funksjonelle domenene. Vi mener derfor at resultatene kan forsvares som gyldige for norske barn, selv om noe større grupper ville ha vært ønskelig.

De fleste analysene ble kjørt i SPSS 18 (Norusis, 2010) og Excel. Rasch analyser ble utført på både det norske og amerikanske materialet med WINSTEPS® program (Linacre, 2011) for å utvikle person ferdigheter (person ability measures) på hvert alderstrinn og item vanskelighetsgradering (item difficulty calibration). Videre ble skalerte personferdigheter for hver aldersgruppe analysert for gjennomsnitt og SD. Dette dannet grunnlaget for aldersnormerte skår for 10 aldersgrupper, som framstår i tabeller bak i manualen sammen med standardfeil som angir skårens nøyaktighet med 95 % sikkerhet.

Videre ble det for hver aldersgruppe gjort prosentvise analyser for hvor mange barn som mestret hvert item. Dette var grunnlaget for figurene som viser mestring av de enkelte item i PEDI med henholdsvis 25 %, 50 % og 100 %.

Utifra kalibrering av item vanskelighetsgrad (item difficulty order) ble det utviklet en 0-100 skala som angir både høyere person ferdighet og høyere vanskelighetsgrad. Denne kalibreringen gir en tabell for skalerte skårer innen de tre domenene, samt aktivitetskart som viser item vanskelighetsgrad langs 0-100 skalaen for hvert domene.

Oppsummert har normeringsarbeidet gitt:

- Tabeller for aldersnormerte skårer for 10 halvårsgrupper, både på funksjonelle ferdigheter og hjelpebehov
- Tabell for skalerte skårer for funksjonelle ferdigheter og hjelpebehov
- Aktivitetskart på funksjonelle ferdigheter
- Figurer som viser når norske barn mestrer ulike items i PEDI

Dette materialet er til bruk sammen med det øvrige norske PEDI materialet; norsk skåringsskjema, norsk tillegg til den amerikanske manualen, og den amerikanske manualen.

BRUK AV ALDERSNORMERTE OG SKALERTE SKÅRER

For generell beskrivelse av PEDI, bruksområde og intervjuguide viser vi til den norske manualen fra 2000. Når det gjelder anvendelse av aldersnormerte og skalerte skårer basert på norske normverdier, vil vi minne om at det er en ansvarsfull oppgave, som krever både kunnskap og etisk vurdering. Ansvaret for valg av instrument, hensikt og tolkning av resultater hviler først og fremst på dem som anvender PEDI.

Det har vært noe uklarhet rundt skåringskriterier på del 1 Funksjonelle ferdigheter i den norske oversettelsen, og vi finner det riktig å presisere disse her:

Skåringskriterier for funksjonelle ferdigheter:

0= Gjør ikke, eller gjør bare delvis i de fleste situasjoner

1= Gjør vanligvis, utfører i de fleste situasjoner, eller har mestret tidligere og er nå kommet lengre i utviklingen.

Alle items må skåres og summeres til det som betegnes som råskårer. Råskåren for hvert domene (egenomsorg, forflytning og sosial funksjon) er utgangspunkt for beregning av både normative og skalerte skårer. For øvrig vises til den norske manualen fra 2000.

Aldersnormerte skårer

Normerte skårer tar hensyn til barnets kronologiske alder, og gir derfor en indikasjon på barnas forventede mestring i forhold til alder. Norsk PEDI har aldersnormer for 10 halvårsgrupper, 1.0 år til 5.9 år. Her er gjennomsnittsverdien satt til 50, og standardavviket til 10. På hvert alderstrinn ligger da 95 % av de norske barna uten funksjonsnedsettelse innenfor 2 standardavvik fra gjennomsnittet, som er mellom 30 og 70. Dette normalområdet er skravert grått på skåringsskjemaet. Når en råskåre konverteres til en aldersnormert skåre, brukes tabellen ut ifra kronologisk alder. Tallet du leser ut gir en indikasjon på hvordan barnet skårer sammenlignet med barn på samme alder uten funksjonsnedsettelse.

En skåre kan imidlertid ikke angis med full sikkerhet. Derfor skal den tilhørende standardfeilen fra tabellen anføres sammen med den normerte skåren. Standardfeil angir intervallet innenfor der hvor barnets "sanne" skåre befinner seg med 95 % sikkerhet.

Skalerte skårer

Råskårene er også utgangspunkt for konvertering til skalerte skårer innen hvert domene. Skalerte skårer tar ikke hensyn til barnets kronologiske alder. Denne skalaen er skalert fra 0 til 100 ut i fra hvilken rekkefølge norske barn har mestret oppgavene i PEDI, dvs. oppgavenes vanskelighetsgrad (item difficulty order) i PEDI. Denne skalaen gir et bilde på hvor mange av aktivitetene barnet mestrer. Ved retest brukes skalerte skårer for å sammenligne barnet med seg selv, og brukes som et effektmål. Skalerte skårer brukes også for å planlegge behandling ved hjelpe av aktivitetskart.

Aktivitetskart

Aktivitetskart brukes for å studere hvilke oppgaver et barn kan/ikke kan utføre, og hvilke oppgaver barnet har innen "rekkevidde". Hva barnet kan gjøre under veiledning kan være et uttrykk for barnets potensielle utviklingsnivå. Avstanden mellom faktisk utviklingsstatus (hva barnet mestrer på egenhånd) og hva barnet mestrer med veiledning kan beskrives som "barnets sone for nærmeste utvikling".

Den norske skalerte skalaen og de norske aktivitetskartene er noe forskjellige fra de amerikanske. Grunnen er at enkelte oppgaver i PEDI har ulik vanskegrad for norske og amerikanske barn. Dette går begge veier, noen er lettere og noen vanskeligere for norske barn versus amerikanske. Ved bruk av aktivitetskartene, vil en få et bilde på om barnet mestrer aktivitetene i samme rekkefølge som norske barn generelt, og hvor barnets utviklingssone er når barnet skal lære nye ferdigheter. Ved å føre inn barnets skalerte skåre og standardfeilen i oppgavekartet, så får man et grafisk bilde på de oppgavene som det vil være lett for barnet å lære i forhold til barnets funksjonsevne.

Aldersprofiler for oppgavemestring

Barn uten funksjonshemming mestrer ulike oppgaver i dagliglivet på forskjellige alderstrinn. Helsepersonell og foreldre til funksjonshemmede barn ønsker ofte å vite hva som er "normal" utvikling av enkeltferdigheter. Aldersprofilene viser i hvilket tidsrom norske barn uten funksjonshemming mestrer oppgavene i PEDI, dvs. på hvilke alderstrinn 25%, 50%, 75% og 100% mestrer oppgaven. Barn med funksjonshemming kan mestre noen men ikke andre oppgaver på samme alderstrinn som andre barn. Aldersprofilene kan derfor brukes til å gi en beskrivelse av hvilke oppgaver barnet trenger å trene på, eller har behov for å få hjelp til.

RAPPORTERING OG PLANLEGGING AV TILTAK

På mange av de PEDI-kursene som er holdt i Norge har det vært spurt etter eksempler på hvordan rapporter basert på kartlegging med PEDI kan utformes. Det har også vært spørsmål om hvordan tiltak basert på dette kan planlegges. Vi har sammenfattet en del innspill fra kursene samt egne erfaringer, og skal skissere noen råd og eksempler. Når det gjelder tolkning av resultater henviser vi til eksempelet i den norske manualen.

Rapportering av utviklingsstatus

PEDI gir både et bilde på hva barnet faktisk mestrer på egenhånd og hva det mestrer med veiledning eller hjelp. Samlet er dette et uttrykk for barnets utviklingsstatus.

- En rapport bør innledningsvis inneholde en målsetting eller henvisningsgrunn.
- Deretter en kort beskrivelse av kartleggingsinstrumentet.

F. eks.: *"Barnets utviklingsstatus har vært kartlagt med Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI). PEDI er et standardisert kartleggingsinstrument med norske normer. PEDI kartlegger både barnets mestring og barnets hjelpebehov innen tre områder; egenomsorg, forflyting og sosial funksjon. Kartleggingen er basert på strukturert intervju med foreldre."*
- Det bør framkomme hvem som var informant og hvem som intervjuet.
- Barnets utviklingsstatus kan rapporteres utifra de ulike skårene i PEDI, avhengig av hva som blir meningsfullt for det enkelte barnet.
 - Aldersnormerte skårer kan være hensiktsmessig å rapportere når disse er innen eller i nærheten av normalområdet (30 til 70). Slike skårer kan refereres til å ligge i *øvre*, *midtre* eller *nedre normalområde*. Her er det viktig å huske at også standardfeilen for skåren skal markeres. Det en kan oppleve, er at barnets skåre (med standardfeil) befinner seg både over og under 30. Dette kan eventuelt rapporteres som at barnet skårer *i nedre del av det som er forventet i forhold til alder*.
 - Når det gjelder aldersnormerte skårer som ligger under 30 (inkludert standardfeil), er vår anbefaling at en da må sammenholde den aldersnormerte skåren med den skalerte skåren og se hvordan dette faller ut på et aktivitetskart. Følger barnet den rekkefølgen i mestring av oppgaver som er gitt i aktivitetskartet? Eller er det "huller" som angir oppgaver som barnet ikke mestrer? Slik informasjon er viktig å få fram i rapporten, og bør bringes videre til tverrfaglig drøfting.

- Om barnets aldersnormerte skårer er < 10 anbefaler vi å heller rapportere skalerte skårer. En vil da kunne knytte mer informasjon til barnets utviklingsstatus med informasjon fra aktivitetskartet. De fleste barn som skårer < 10 har en kjent funksjonsnedsettelse, og det gir da lite tilleggsinformasjon å vurdere barnet mot en norm som gjelder barn uten funksjonsnedsettelse.

PEDI del 2 kartlegger barnets hjelpebehov. Ved rapportering er det mulig å sammenholde barnets mestring på egenhånd (del 1) og barnets mestring relatert til sine omgivelser, både sosialt og fysisk. Barnets muligheter eller begrensninger må tas i betraktning ved rapportering og ikke minst ved planlegging av intervensjon.

Utarbeidelse av mål og planlegging av tiltak

PEDI brukes som et klient-sentrert instrument der foreldres ønsker og perspektiv legges til grunn for å formulere oppnåelige mål for barnet. I denne prosessen kan foreldrene også være aktivt deltagende i å prioritere egne og helsearbeideres tiltak overfor barnet. Erfaringer har vist at det å spørre foreldre om hvor selvstendig barnet deres er i PEDI oppgavene, kan oppleves som en bevisstgjøring på at man som foreldre eventuelt gir for mye hjelp. Slik kan intervjuet føre til at foreldre gir barnet større utfordringer og mindre hjelp, og et PEDI intervju ha effekt som en intervensjon i seg selv. PEDI er en systematisk fremgangsmåte for å planlegge behandlingstiltak i forhold til barnets utviklingssone. Først kartlegges barnets funksjonsevne, og så kan resultatene av kartleggingen brukes til å planlegge helt konkrete tiltak. Både kartleggingen og tiltakene kan deretter evalueres.

Det er de skalerte skårene i PEDI sammen med aktivitetskartene som er til mest praktisk hjelp for å identifisere oppgaver med optimal vanskelighetsgrad, og som dermed kan formuleres som konkrete, evaluerbare mål. Måloppnåelse vil da kunne evalueres ved gjentatt måling med PEDI.

Andre strukturerte aktivitetsbaserte instrumenter slik som for eksempel norsk utgave av Canadian Occupational Performance Measure (COPM) (Law, Carswell, McColl, Polatajko, & Pollock, 2002) kan også være nyttige sammen med PEDI. Det samme gjelder Goal Attainment Scaling (GAS) (King, McDougall, Palisano, Gritzan, & Tucker, 1999) som er en metode for å velge ut og formulere individuelt tilpassede og målbare utfordringer for trening og læring.

NORSKE ALDERSNORMER FOR FUNKSJONELLE FERDIGHETER

NB: Tabellene er gitt for hvert 6 måneders intervall.

Eks.: 1-0-0 til 1-5-30 år = fra 1 år til 1 år, 5 mnd og t.o.m.30 dager

Kronologisk alder regnes ut på side 2 i PEDI skjemaet, slik:

	År	Mnd.	Dag
Intervjudato:	2012	05	15
Fødselsdato:	2009	12	26
Kronologisk alder:	3	04	19

Barnets summerte skåre (råskåre) for hvert område brukes til å avlese normert skåre i tabellen, på riktig alderstrinn.

Funksjonelle ferdigheter - Alder 1-0-0- til 1-5-30

	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
Råskåre	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
< 7	Under 30					
8	32,5	5,1				
9	36,7	5,0	Under 20		Under 30	
10	39,4	4,9	21,4	5,8	30,4	4,9
11	42,5	4,8	26,9	5,7	34,0	4,8
12	45,3	4,7	30,2	5,6	37,6	4,7
13	48,0	4,7	32,4	5,5	40,7	4,6
14	50,5	4,6	34,2	5,4	43,7	4,6
15	53,0	4,5	36,0	5,4	46,6	4,5
16	55,4	4,5	37,9	5,4	49,4	4,5
17	57,7	4,4	39,8	5,3	52,1	4,5
18	60,0	4,3	41,2	5,3	54,6	4,5
19	62,2	4,3	42,7	5,3	57,2	4,5
20	64,3	4,2	44,0	5,3	59,7	4,5
21	66,4	4,2	45,2	5,3	62,1	4,5
22	68,4	4,1	46,5	5,3	64,6	4,5
23	70,3	4,1	47,9	5,2	67,0	4,5
24	72,2	4,1	48,9	5,1	69,5	4,5
25	74,1	4,0	50,0	5,1	71,9	4,5
26	75,9	4,0	51,2	5,0	74,4	4,6
27	77,7	4,0	52,5	5,0	76,9	4,6
28	79,4	3,9	53,4	4,9	79,4	4,6
29	81,2	3,9	54,5	4,9	82,0	4,6
30	82,9	3,9	55,6	4,9	84,5	4,6
31	84,5	3,8	56,7	4,9	87,1	4,6
32	86,2	3,8	57,8	4,9	89,6	4,5
33	87,8	3,8	58,9	5,0	Over 90	
34	89,4	3,8	59,9	5,1		
35	Over 90		61,0	5,2		
36			62,0	5,3		
37			62,9	5,6		
38			63,9	5,8		
39			64,8	6,2		
40			65,8	6,8		
41			66,7	7,5		
42			67,7	8,4		
43			68,6	9,4		
44			69,6	10,3		
45			70,7	10,9		
46			71,7			
47			72,9			
48			74,2			
49			75,6			
50			77,3			
51			79,3			
52			81,7			
53			84,8			
54			88,6			
> 55			Over 90			

Funksjonelle ferdigheter - Alder 1-6-0- til 1-11-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
< 9	Under 10					
10	12,3	4,9			16,6	4,9
11	15,9	4,8			18,9	4,8
12	19,3	4,7			21,3	4,7
13	22,5	4,7			23,3	4,6
14	25,5	4,6			25,4	4,6
15	28,4	4,5			27,2	4,5
16	31,3	4,5			29,1	4,5
17	34,0	4,4			30,9	4,5
18	36,7	4,3	Under 10		32,6	4,5
19	39,3	4,3	10,0	5,3	34,3	4,5
20	41,8	4,2	12,2	5,3	35,9	4,5
21	44,3	4,2	14,0	5,3	37,5	4,5
22	46,7	4,1	16,2	5,3	39,2	4,5
23	49,0	4,1	18,4	5,2	40,8	4,5
24	51,3	4,1	20,0	5,1	42,4	4,5
25	53,5	4,0	21,9	5,1	44,0	4,5
26	55,6	4,0	23,7	5,0	45,7	4,6
27	57,7	4,0	25,8	5,0	47,3	4,6
28	59,8	3,9	27,3	4,9	49,0	4,6
29	61,9	3,9	29,1	4,9	50,7	4,6
30	63,9	3,9	30,9	4,9	52,4	4,6
31	65,9	3,8	32,6	4,9	54,1	4,6
32	67,8	3,8	34,4	4,9	55,8	4,5
33	69,7	3,8	36,1	5,0	57,4	4,5
34	71,6	3,8	37,8	5,1	59,1	4,5
35	73,4	3,8	39,4	5,2	60,8	4,5
36	75,3	3,7	41,0	5,3	62,5	4,5
37	77,1	3,7	42,6	5,6	64,2	4,5
38	78,9	3,7	44,2	5,8	65,8	4,5
39	80,7	3,7	45,7	6,2	67,5	4,5
40	82,4	3,7	47,2	6,8	69,1	4,5
41	84,2	3,7	48,7	7,5	70,8	4,6
42	85,9	3,7	50,2	8,4	72,4	4,6
43	87,6	3,7	51,8	9,4	74,0	4,6
44	89,3	3,7	53,4	10,3	75,7	4,7
45	Over 90		55,0	10,9	77,4	4,8
46			56,8	10,4	79,1	4,9
47			58,6	10,4	80,8	5,0
48			60,7	12,2	82,6	5,1
49			63,0	19,5	84,4	5,2
50			65,6		86,3	5,3
51			68,9		88,3	5,5
52			72,8		Over 90	
53			77,8			
54			83,9			
> 55			Over 90			

Funksjonelle ferdigheter – Alder 2-0-0 til 2-5-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
< 8	Under 10					
9	12,0	5,0				
10	14,2	4,9				
11	16,6	4,8				
12	18,9	4,7				
13	21,0	4,7				
14	23,1	4,6				
15	25,0	4,5				
16	27,0	4,5				
17	28,8	4,4				
18	30,6	4,3			Under 10	
19	32,3	4,3			11,8	4,5
20	34,0	4,2			13,6	4,5
21	35,7	4,2			15,5	4,5
22	37,3	4,1			17,4	4,5
23	38,8	4,1			19,2	4,5
24	40,4	4,1			21,1	4,5
25	41,9	4,0	Under 10		22,9	4,5
26	43,3	4,0	10,8	5,0	24,8	4,6
27	44,7	4,0	12,9	5,0	26,7	4,6
28	46,1	3,9	14,4	4,9	28,6	4,6
29	47,5	3,9	16,3	4,9	30,5	4,6
30	48,9	3,9	18,2	4,9	32,5	4,6
31	50,2	3,8	20,0	4,9	34,4	4,6
32	51,5	3,8	21,8	4,9	36,3	4,5
33	52,8	3,8	23,6	5,0	38,3	4,5
34	54,0	3,8	25,4	5,1	40,2	4,5
35	55,3	3,8	27,1	5,2	42,2	4,5
36	56,5	3,7	28,7	5,3	44,1	4,5
37	57,7	3,7	30,4	5,6	46,0	4,5
38	58,9	3,7	32,0	5,8	47,9	4,5
39	60,1	3,7	33,6	6,2	49,7	4,5
40	61,3	3,7	35,1	6,8	51,6	4,5
41	62,5	3,7	36,7	7,5	53,5	4,6
42	63,7	3,7	38,3	8,4	55,4	4,6
43	64,8	3,7	39,9	9,4	57,3	4,6
44	66,0	3,7	41,5	10,3	59,2	4,7
45	67,1	3,7	43,2	10,9	61,1	4,8
46	68,3	3,8	45,1	10,4	63,0	4,9
47	69,5	3,8	47,0	10,4	65,0	5,0
48	70,6	3,8	49,1	12,2	67,0	5,1
49	71,8	3,8	51,5	19,5	69,1	5,2
50	73,0	3,9	54,3		71,3	5,3
51	74,2	3,9	57,6		73,5	5,5
52	75,4	4,0	61,8		75,9	5,8
53	76,6	4,0	66,9		78,3	6,1
54	77,9	4,1	73,3		80,9	6,5
55	79,1	4,2	80,8		83,7	7,0
56	80,4	4,3	88,3		86,7	7,7
57	81,8	4,4	Over 90		89,9	8,5
58	83,2	4,5			Over 90	
59	84,6	4,7				
60	86,1	4,9				
61	87,7	5,1				
62	89,4	5,4				
> 63	Over 90					

Funksjonelle ferdigheter - Alder 2-6-0- til 2-11-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
< 14	Under 10				Under 10	
15	10,9	4,5			11,1	4,5
16	13,1	4,5			12,6	4,5
17	15,3	4,4			14,0	4,5
18	17,3	4,3			15,3	4,5
19	19,3	4,3			16,6	4,5
20	21,2	4,2			17,9	4,5
21	23,1	4,2			19,1	4,5
22	24,9	4,1			20,4	4,5
23	26,7	4,1			21,7	4,5
24	28,5	4,1			22,9	4,5
25	30,2	4,0			24,2	4,5
26	31,8	4,0			25,5	4,6
27	33,4	4,0	Under 10		26,8	4,6
28	35,0	3,9	10,0	4,9	28,0	4,6
29	36,6	3,9	11,7	4,9	29,3	4,6
30	38,2	3,9	13,5	4,9	30,7	4,6
31	39,7	3,8	15,2	4,9	32,0	4,6
32	41,2	3,8	16,9	4,9	33,3	4,5
33	42,6	3,8	18,6	5,0	34,6	4,5
34	44,1	3,8	20,3	5,1	35,9	4,5
35	45,5	3,8	21,9	5,2	37,2	4,5
36	46,9	3,7	23,5	5,3	38,5	4,5
37	48,3	3,7	25,0	5,6	39,8	4,5
38	49,7	3,7	26,5	5,8	41,1	4,5
39	51,0	3,7	28,0	6,2	42,4	4,5
40	52,4	3,7	29,5	6,8	43,7	4,5
41	53,7	3,7	31,0	7,5	44,9	4,6
42	55,1	3,7	32,5	8,4	46,2	4,6
43	56,4	3,7	34,0	9,4	47,5	4,6
44	57,7	3,7	35,5	10,3	48,8	4,7
45	59,0	3,7	37,2	10,9	50,1	4,8
46	60,4	3,8	38,9	10,4	51,4	4,9
47	61,7	3,8	40,7	10,4	52,7	5,0
48	63,0	3,8	42,7	12,2	54,1	5,1
49	64,4	3,8	45,0	19,5	55,6	5,2
50	65,7	3,9	47,6		57,0	5,3
51	67,1	3,9	50,7		58,5	5,5
52	68,5	4,0	54,6		60,1	5,8
53	69,9	4,0	59,5		61,8	6,1
54	71,3	4,1	65,5		63,5	6,5
55	72,8	4,2	72,6		65,4	7,0
56	74,3	4,3	79,7		67,4	7,7
57	75,8	4,4	86,3		69,7	8,5
58	77,4	4,5	> 90		72,2	9,3
59	79,0	4,7			75,0	10,1
60	80,8	4,9			78,5	12,1
61	82,5	5,1			82,6	19,3
62	84,4	5,4			87,6	
63	86,5	5,8			Over 90	
64	88,7	6,2				
> 65	Over 90					

Funksjonelle ferdigheter – Alder 3-0-0 til 3-5-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
< 15	Under 10					
16	11,7	4,5				
17	13,3	4,4				
18	15,0	4,3				
19	16,6	4,3				
20	18,1	4,2				
21	19,6	4,2				
22	21,1	4,1			Under 10	
23	22,5	4,1			11,4	4,5
24	23,9	4,1			12,9	4,5
25	25,3	4,0			14,4	4,5
26	26,6	4,0			15,9	4,6
27	27,9	4,0			17,4	4,6
28	29,2	3,9			18,9	4,6
29	30,4	3,9			20,5	4,6
30	31,7	3,9			22,0	4,6
31	32,9	3,8			23,6	4,6
32	34,1	3,8			25,1	4,5
33	35,2	3,8			26,7	4,5
34	36,4	3,8			28,2	4,5
35	37,5	3,8			29,8	4,5
36	38,7	3,7	Under 10		31,3	4,5
37	39,8	3,7	11,6	5,6	32,9	4,5
38	40,9	3,7	13,2	5,8	34,4	4,5
39	42,0	3,7	14,9	6,2	35,9	4,5
40	43,1	3,7	16,5	6,8	37,4	4,5
41	44,1	3,7	18,1	7,5	38,9	4,6
42	45,2	3,7	19,7	8,4	40,4	4,6
43	46,3	3,7	21,4	9,4	41,9	4,6
44	47,3	3,7	23,1	10,3	43,5	4,7
45	48,4	3,7	24,8	10,9	45,0	4,8
46	49,4	3,8	26,7	10,4	46,6	4,9
47	50,5	3,8	28,7	10,4	48,2	5,0
48	51,6	3,8	30,9	12,2	49,8	5,1
49	52,6	3,8	33,3	19,5	51,5	5,2
50	53,7	3,9	36,2		53,2	5,3
51	54,8	3,9	39,6		55,0	5,5
52	55,9	4,0	43,9		56,9	5,8
53	57,0	4,0	49,2		58,9	6,1
54	58,2	4,1	55,7		60,9	6,5
55	59,4	4,2	63,4		63,2	7,0
56	60,5	4,3	71,2		65,6	7,7
57	61,8	4,4	78,4		68,2	8,5
58	63,0	4,5	86,7		71,1	9,3
59	64,4	4,7	Over 90		74,6	10,1
60	65,7	4,9			78,6	12,1
61	67,2	5,1			83,5	19,3
62	68,7	5,4			89,4	
63	70,3	5,8			Over 90	
64	72,1	6,2				
65	74,0	6,9				
66	76,1	7,8				
67	78,5	9,2				
68	81,2	12,0				
69	84,5	19,5				
70	88,6					
> 71	Over 90					

Funksjonelle ferdigheter - Alder 3-6-0- til 3-11-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
< 23	Under 10					
24	10,8	4,1				
25	12,5	4,0				
26	14,2	4,0				
27	15,9	4,0				
28	17,5	3,9				
29	19,1	3,9				
30	20,7	3,9				
31	22,2	3,8			Under 10	
32	23,7	3,8			10,6	4,5
33	25,2	3,8			12,6	4,5
34	26,7	3,8			14,6	4,5
35	28,1	3,8			16,6	4,5
36	29,6	3,7			18,6	4,5
37	31,0	3,7			20,6	4,5
38	32,4	3,7			22,6	4,5
39	33,8	3,7			24,5	4,5
40	35,2	3,7			26,5	4,5
41	36,5	3,7			28,4	4,6
42	37,9	3,7			30,4	4,6
43	39,2	3,7	Under 10		32,3	4,6
44	40,6	3,7	11,7	10,3	34,3	4,7
45	41,9	3,7	13,8	10,9	36,3	4,8
46	43,3	3,8	16,1	10,4	38,3	4,9
47	44,6	3,8	18,4	10,4	40,4	5,0
48	46,0	3,8	21,1	12,2	42,5	5,1
49	47,4	3,8	24,0	19,5	44,7	5,2
50	48,7	3,9	27,4		46,9	5,3
51	50,1	3,9	31,6		49,3	5,5
52	51,5	4,0	36,7		51,7	5,8
53	53,0	4,0	43,1		54,3	6,1
54	54,4	4,1	50,9		56,9	6,5
55	55,9	4,2	60,2		59,8	7,0
56	57,4	4,3	69,6		62,9	7,7
57	59,0	4,4	78,2		66,3	8,5
58	60,6	4,5	88,1		70,1	9,3
59	62,3	4,7	Over 90		74,6	10,1
60	64,0	4,9			79,8	12,1
61	65,9	5,1			86,2	19,3
62	67,8	5,4			Over 90	
63	69,9	5,8				
64	72,1	6,2				
65	74,5	6,9				
66	77,2	7,8				
67	80,2	9,2				
68	83,7	12,0				
69	87,9	19,5				
> 70	Over 90					

Funksjonelle ferdigheter - Alder 4-0-0- til 4-5-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
< 34	Under 10					
35	10,2	3,8				
36	12,0	3,7				
37	13,8	3,7				
38	15,5	3,7			Under 10	
39	17,2	3,7			10,7	4,5
40	19,0	3,7			12,8	4,5
41	20,7	3,7			14,9	4,6
42	22,4	3,7			17,0	4,6
43	24,0	3,7			19,2	4,6
44	25,7	3,7			21,3	4,7
45	27,4	3,7			23,5	4,8
46	29,1	3,8	Under 10		25,7	4,9
47	30,8	3,8	11,7	10,4	27,9	5,0
48	32,5	3,8	13,9	12,2	30,2	5,1
49	34,2	3,8	16,4	19,5	32,6	5,2
50	35,9	3,9	19,2		35,0	5,3
51	37,7	3,9	22,7		37,6	5,5
52	39,4	4,0	27,0		40,2	5,8
53	41,2	4,0	32,5		43,0	6,1
54	43,0	4,1	39,1		45,9	6,5
55	44,9	4,2	46,9		49,0	7,0
56	46,8	4,3	54,8		52,4	7,7
57	48,8	4,4	62,1		56,1	8,5
58	50,8	4,5	70,5		60,2	9,3
59	52,9	4,7	81,0		65,0	10,1
60	55,0	4,9			70,7	12,1
61	57,3	5,1			77,7	19,3
62	59,8	5,4			86,0	
63	62,3	5,8			Over 90	
64	65,1	6,2				
65	68,1	6,9				
66	71,5	7,8				
67	75,3	9,2				
68	79,7	12,0				
69	84,9	19,5				
> 70	Over 90					

Funksjonelle ferdigheter - Alder 4-6-0- til 4-11-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
< 26	Under 10					
27	11,1	4,0				
28	12,3	3,9				
29	13,6	3,9				
30	14,8	3,9				
31	15,9	3,8			Under 10	
32	17,1	3,8			11,1	
33	18,2	3,8			12,5	
34	19,3	3,8			13,9	
35	20,4	3,8			15,2	
36	21,5	3,7			16,6	
37	22,5	3,7			17,9	
38	23,6	3,7			19,3	
39	24,6	3,7			20,6	
40	25,7	3,7			22,0	
41	26,7	3,7			23,3	
42	27,7	3,7	Under 10		24,7	
43	28,7	3,7	10,8	9,4	26,0	
44	29,8	3,7	12,1	10,3	27,4	
45	30,8	3,7	13,5	10,9	28,7	
46	31,8	3,8	14,9	10,4	30,1	
47	32,8	3,8	16,5	10,4	31,5	
48	33,8	3,8	18,2	12,2	33,0	
49	34,9	3,8	20,1	19,5	34,5	
50	35,9	3,9	22,4		36,0	
51	36,9	3,9	25,1		37,6	
52	38,0	4,0	28,4		39,3	
53	39,1	4,0	32,6		41,0	
54	40,2	4,1	37,7		42,9	
55	41,3	4,2	43,7		44,9	
56	42,4	4,3	49,8		47,0	
57	43,6	4,4	55,5		49,3	
58	44,8	4,5	62,0		51,9	
59	46,1	4,7	70,1		55,0	
60	47,4	4,9			58,6	
61	48,8	5,1			62,9	
62	50,3	5,4			68,2	
63	51,8	5,8			74,4	
64	53,5	6,2			83,4	
65	55,3	6,9			Over 90	
66	57,3	7,8				
67	59,6	9,2				
68	62,3	12,0				
69	65,4	19,5				
70	69,4					
71	74,7					
72	82,8					
73	Over 90					

Funksjonelle ferdigheter - Alder 5-0-0- til 5-5-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
< 32	Under 10					
33	10,7	3,8				
34	12,0	3,8				
35	13,3	3,8				
36	14,6	3,7				
37	15,8	3,7				
38	17,0	3,7				
39	18,2	3,7				
40	19,4	3,7				
41	20,6	3,7			Under 10	
42	21,8	3,7			10,7	4,6
43	23,0	3,7			12,5	4,6
44	24,2	3,7			14,4	4,7
45	25,3	3,7			16,3	4,8
46	26,5	3,8			18,2	4,9
47	27,7	3,8			20,1	5,0
48	28,9	3,8	Under 10		22,1	5,1
49	30,1	3,8	11,4	19,5	24,2	5,2
50	31,3	3,9	13,6		26,3	5,3
51	32,5	3,9	16,4		28,5	5,5
52	33,7	4,0	19,9		30,8	5,8
53	35,0	4,0	24,2		33,2	6,1
54	36,2	4,1	29,4		35,7	6,5
55	37,5	4,2	35,7		38,4	7,0
56	38,9	4,3	41,9		41,3	7,7
57	40,2	4,4	47,7		44,5	8,5
58	41,6	4,5	54,4		48,1	9,3
59	43,1	4,7	62,8		52,3	10,1
60	44,6	4,9			57,3	12,1
61	46,2	5,1			63,3	19,3
62	47,9	5,4			70,5	
63	49,7	5,8			79,0	
64	51,7	6,2			Over 90	
65	53,8	6,9				
66	56,1	7,8				
67	58,8	9,2				
68	61,8	12,0				
69	65,5	19,5				
70	70,1					
71	76,2					
72	85,6					
73	Over 90					

Funksjonelle ferdigheter - Alder 5-6-0- til 5-11-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
< 37	Under 10					
38	10,0	3,7				
39	11,3	3,7				
40	12,6	3,7				
41	13,8	3,7				
42	15,1	3,7				
43	16,3	3,7			Under 10	
44	17,5	3,7			11,6	4,7
45	18,8	3,7			13,4	4,8
46	20,0	3,8			15,1	4,9
47	21,3	3,8			16,9	5,0
48	22,5	3,8			18,7	5,1
49	23,7	3,8			20,6	5,2
50	25,0	3,9			22,5	5,3
51	26,3	3,9			24,6	5,5
52	27,6	4,0			26,7	5,8
53	28,9	4,0	Under 10		28,9	6,1
54	30,2	4,1	12,1		31,2	6,5
55	31,6	4,2	20,9		33,7	7,0
56	33,0	4,3	29,9		36,3	7,7
57	34,4	4,4	38,1		39,3	8,5
58	35,9	4,5	47,7		42,6	9,3
59	37,4	4,7	59,6		46,4	10,1
60	39,0	4,9			50,9	12,1
61	40,7	5,1			56,4	19,3
62	42,5	5,4			63,1	
63	44,4	5,8			70,9	
64	46,4	6,2			82,3	
65	48,6	6,9			Over 90	
66	51,1	7,8				
67	53,9	9,2				
68	57,1	12,0				
69	60,9	19,5				
70	65,7					
71	72,2					
72	82,0					
73	Over 90					

NORSKE ALDERSNORMER FOR HJELPEBEHOV

NB: Tabellene er gitt for hvert 6 måneders intervall.

Eks.: 1-0-0 til 1-5-30 år = fra 1 år til 1 år, 5 mnd og t.o.m.30 dager

Kronologisk alder regnes ut på side 2 i PEDI skjemaet, slik:

	År	Mnd.	Dag
Intervjudato:	2012	05	15
Fødselsdato:	2009	12	26
Kronologisk alder:	3	04	19

Barnets summerte skåre (råskåre) for hvert område brukes til å avlese normert skåre i tabellen, på riktig alderstrinn.

Hjelpebehov - Alder 1-0-0- til 1-5-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
0	13,2	18,7			30,3	19,0
1	38,0	10,7	Under 10		40,0	11,5
2	53,5	7,8	18,9	8,6	47,2	9,4
3	63,1	6,5	24,5	7,1	53,0	8,9
4	70,2	5,8	30,2	6,4	58,4	8,8
5	76,0	5,3	33,8	6,0	63,8	8,7
6	80,9	5,0	37,6	5,7	68,9	8,5
7	85,3	4,7	39,9	5,4	73,8	8,3
8	89,3	4,5	42,5	5,1	78,5	8,2
9	Over 90		44,9	5,0	83,1	8,1
10			47,1	4,8	87,5	7,9
11			49,5	4,7	Over 90	
12			51,3	4,6		
13			53,3	4,5		
14			55,1	4,4		
15			56,9	4,4		
16			58,7	4,3		
17			60,4	4,2		
18			62,1	4,2		
19			63,7	4,2		
20			65,4	4,2		
21			67,0	4,2		
22			68,7	4,2		
23			70,4	4,3		
24			72,2	4,3		
25			73,9	4,4		
26			75,8	4,5		
27			77,8	4,6		
28			79,9	4,8		
29			82,1	5,0		
30			84,6	5,3		
31			87,4	5,7		
> 32			Over 90			

Hjelpebehov - Alder 1-6-0- til 1-11-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
0	Under 10				15,2	19,0
1	22,3	10,7			25,0	11,5
2	33,8	7,8			32,2	9,4
3	41,0	6,5			37,9	8,9
4	46,4	5,8			43,4	8,8
5	50,7	5,3	Under 10		48,7	8,7
6	54,4	5,0	12,1	5,7	53,9	8,5
7	57,7	4,7	15,2	5,4	58,7	8,3
8	60,6	4,5	18,6	5,1	63,4	8,2
9	63,3	4,3	21,8	5,0	68,0	8,1
10	65,8	4,1	24,8	4,8	72,5	7,9
11	68,1	4,0	28,0	4,7	76,7	7,7
12	70,2	3,9	30,3	4,6	80,6	7,4
13	72,3	3,8	33,0	4,5	84,3	7,1
14	74,2	3,7	35,5	4,4	87,7	6,8
15	76,1	3,6	37,9	4,4	Over 90	
16	77,9	3,6	40,2	4,3		
17	79,7	3,5	42,5	4,2		
18	81,4	3,5	44,7	4,2		
19	83,2	3,5	46,9	4,2		
20	84,9	3,5	49,2	4,2		
21	86,6	3,5	51,4	4,2		
22	88,3	3,5	53,6	4,2		
23	90,0	3,5	55,9	4,3		
24	Over 90		58,2	4,3		
25			60,6	4,4		
26			63,0	4,5		
27			65,7	4,6		
28			68,4	4,8		
29			71,4	5,0		
30			74,7	5,3		
31			78,5	5,7		
32			83,0	6,3		
33			88,8	7,2		
> 34			Over 90			

Hjelpebehov - Alder 2-0-0- til 2-5-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
0	Under 10				12,8	19,0
1	13,5	10,7			19,7	11,5
2	25,0	7,8			24,8	9,4
3	32,2	6,5			28,9	8,9
4	37,5	5,8	Under 10		32,7	8,8
5	41,9	5,3	10,5	6,0	36,5	8,7
6	45,6	5,0	14,1	5,7	40,1	8,5
7	48,9	4,7	16,2	5,4	43,6	8,3
8	51,8	4,5	18,7	5,1	46,9	8,2
9	54,5	4,3	20,9	5,0	50,1	8,1
10	57,0	4,1	23,1	4,8	53,3	7,9
11	59,3	4,0	25,4	4,7	56,3	7,7
12	61,4	3,9	27,0	4,6	59,1	7,4
13	63,4	3,8	28,9	4,5	61,7	7,1
14	65,4	3,7	30,7	4,4	64,1	6,8
15	67,3	3,6	32,4	4,4	66,3	6,6
16	69,1	3,6	34,0	4,3	68,3	6,4
17	70,9	3,5	35,6	4,2	70,3	6,2
18	72,6	3,5	37,2	4,2	72,2	6,2
19	74,3	3,5	38,8	4,2	74,1	6,2
20	76,0	3,5	40,4	4,2	76,0	6,4
21	77,7	3,5	41,9	4,2	78,1	6,7
22	79,4	3,5	43,5	4,2	80,5	7,2
23	81,1	3,5	45,1	4,3	83,3	8,2
24	82,8	3,5	46,8	4,3	87,6	10,8
25	84,5	3,5	48,5	4,4	Over 90	
26	86,2	3,5	50,2	4,5		
27	87,9	3,5	52,1	4,6		
28	89,7	3,5	54,1	4,8		
29	Over 90		56,2	5,0		
30			58,5	5,3		
31			61,2	5,7		
32			64,4	6,3		
33			68,5	7,2		
34			74,2	9,1		
> 35			82,4	15,8		

Hjelpebehov - Alder 2-6-0- til 2-11-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
0					Under 10	
1	Under 10				14,4	11,5
2	18,9	7,8			18,9	9,4
3	25,7	6,5			22,5	8,9
4	30,6	5,8			25,9	8,8
5	34,7	5,3			29,3	8,7
6	38,2	5,0			32,5	8,5
7	41,2	4,7			35,5	8,3
8	44,0	4,5			38,5	8,2
9	46,5	4,3			41,4	8,1
10	48,8	4,1			44,1	7,9
11	51,0	4,0	Under 10		46,8	7,7
12	53,0	3,9	11,9	4,6	49,3	7,4
13	54,9	3,8	14,6	4,5	51,5	7,1
14	56,7	3,7	17,0	4,4	53,7	6,8
15	58,5	3,6	19,4	4,4	55,6	6,6
16	60,2	3,6	21,7	4,3	57,4	6,4
17	61,9	3,5	24,0	4,2	59,2	6,2
18	63,5	3,5	26,1	4,2	60,8	6,2
19	65,1	3,5	28,3	4,2	62,5	6,2
20	66,7	3,5	30,5	4,2	64,2	6,4
21	68,3	3,5	32,7	4,2	66,1	6,7
22	69,9	3,5	34,9	4,2	68,2	7,2
23	71,5	3,5	37,1	4,3	70,7	8,2
24	73,1	3,5	39,4	4,3	74,5	10,8
25	74,6	3,5	41,7	4,4	80,2	18,7
26	76,2	3,5	44,2	4,5	Over 90	
27	77,9	3,5	46,8	4,6		
28	79,5	3,5	49,5	4,8		
29	81,1	3,6	52,4	5,0		
30	82,8	3,6	55,7	5,3		
31	84,6	3,7	59,4	5,7		
32	86,4	3,7	63,9	6,3		
33	88,3	3,9	69,6	7,2		
34	Over 90		77,5	9,1		
35			88,9	15,8		
> 36			Over 90			

Hjelpebehov - Alder 3-0-0- til 3-5-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
0	Under 10					
1	12,9	10,7			Under 10	
2	20,5	7,8			12,4	9,4
3	25,2	6,5			16,2	8,9
4	28,8	5,8			19,7	8,8
5	31,6	5,3			23,2	8,7
6	34,1	5,0			26,6	8,5
7	36,2	4,7			29,8	8,3
8	38,2	4,5			32,8	8,2
9	40,0	4,3			35,8	8,1
10	41,6	4,1			38,8	7,9
11	43,1	4,0			41,5	7,7
12	44,5	3,9			44,1	7,4
13	45,9	3,8			46,5	7,1
14	47,2	3,7			48,7	6,8
15	48,4	3,6			50,8	6,6
16	49,6	3,6			52,7	6,4
17	50,8	3,5	Under 10		54,5	6,2
18	51,9	3,5	10,5	4,2	56,2	6,2
19	53,1	3,5	13,0	4,2	58,0	6,2
20	54,2	3,5	15,4	4,2	59,8	6,4
21	55,3	3,5	17,8	4,2	61,7	6,7
22	56,5	3,5	20,3	4,2	63,9	7,2
23	57,6	3,5	22,8	4,3	66,5	8,2
24	58,7	3,5	25,3	4,3	70,5	10,8
25	59,8	3,5	28,0	4,4	76,4	18,7
26	60,9	3,5	30,7	4,5	Over 90	
27	62,1	3,5	33,6	4,6		
28	63,2	3,5	36,6	4,8		
29	64,4	3,6	39,9	5,0		
30	65,6	3,6	43,6	5,3		
31	66,8	3,7	47,7	5,7		
32	68,1	3,7	52,7	6,3		
33	69,4	3,9	59,0	7,2		
34	70,9	4,0	67,9	9,1		
35	72,5	4,2	80,6	15,8		
36	74,2	4,6	Over 90			
37	76,4	5,1				
38	79,2	6,0				
39	83,8	8,4				
40	Over 90					

Hjelpebehov - Alder 3-6-0- til 3-11-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
1	Under 10					
2	10,2	7,8				
3	15,7	6,5				
4	19,8	5,8				
5	23,1	5,3				
6	25,9	5,0			Under 10	
7	28,4	4,7			13,8	8,3
8	30,7	4,5			18,6	8,2
9	32,8	4,3			23,3	8,1
10	34,6	4,1			27,8	7,9
11	36,4	4,0			32,2	7,7
12	38,1	3,9			36,2	7,4
13	39,6	3,8			39,9	7,1
14	41,1	3,7			43,4	6,8
15	42,5	3,6			46,6	6,6
16	43,9	3,6			49,6	6,4
17	45,3	3,5			52,4	6,2
18	46,6	3,5			55,1	6,2
19	48,0	3,5	Under 10		57,9	6,2
20	49,3	3,5	11,3	4,2	60,7	6,4
21	50,6	3,5	13,7	4,2	63,7	6,7
22	51,9	3,5	16,0	4,2	67,1	7,2
23	53,2	3,5	18,4	4,3	71,3	8,2
24	54,5	3,5	20,8	4,3	77,4	10,8
25	55,7	3,5	23,3	4,4	86,8	18,7
26	57,1	3,5	25,9	4,5	Over 90	
27	58,4	3,5	28,6	4,6		
28	59,7	3,5	31,5	4,8		
29	61,1	3,6	34,7	5,0		
30	62,4	3,6	38,1	5,3		
31	63,9	3,7	42,1	5,7		
32	65,3	3,7	46,8	6,3		
33	66,9	3,9	52,9	7,2		
34	68,6	4,0	61,3	9,1		
35	70,4	4,2	73,4	15,8		
36	72,5	4,6	Over 90			
37	75,0	5,1				
38	78,2	6,0				
39	83,6	8,4				
40	Over 90					

Hjelpebehov - Alder 4-0-0- til 4-5-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
6					Under 10	
7					10,9	8,3
8					14,8	8,2
9					18,6	8,1
10	Under 10				22,4	7,9
11	12,5	4,0			25,9	7,7
12	15,5	3,9			29,2	7,4
13	18,3	3,8			32,3	7,1
14	21,0	3,7			35,1	6,8
15	23,6	3,6			37,7	6,6
16	26,1	3,6			40,1	6,4
17	28,6	3,5			42,4	6,2
18	31,0	3,5			44,7	6,2
19	33,4	3,5			46,9	6,2
20	35,8	3,5	Under 10		49,2	6,4
21	38,2	3,5	11,3	4,2	51,7	6,7
22	40,5	3,5	13,3	4,2	54,5	7,2
23	42,9	3,5	15,5	4,3	57,9	8,2
24	45,2	3,5	17,6	4,3	62,9	10,8
25	47,6	3,5	19,8	4,4	70,5	18,7
26	49,9	3,5	22,1	4,5		
27	52,3	3,5	24,5	4,6		
28	54,7	3,5	27,1	4,8		
29	57,2	3,6	29,9	5,0		
30	59,7	3,6	33,0	5,3		
31	62,2	3,7	36,5	5,7		
32	64,9	3,7	40,7	6,3		
33	67,8	3,9	46,1	7,2		
34	70,8	4,0	53,5	9,1		
35	74,1	4,2	64,3	15,8		
36	77,9	4,6				
37	82,4	5,1				
38	88,3	6,0				
> 39	Over 90					

Hjelpebehov - Alder 4-6-0- til 4-11-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
6	Under 10					
7	10,5	4,7				
8	13,1	4,5				
9	15,4	4,3				
10	17,5	4,1				
11	19,5	4,0			Under 10	
12	21,4	3,9			14,2	7,4
13	23,2	3,8			19,0	7,1
14	24,9	3,7			23,5	6,8
15	26,5	3,6			27,6	6,6
16	28,0	3,6			31,4	6,4
17	29,6	3,5			35,0	6,2
18	31,1	3,5			38,6	6,2
19	32,6	3,5			42,1	6,2
20	34,1	3,5			45,7	6,4
21	35,5	3,5			49,7	6,7
22	37,0	3,5			54,0	7,2
23	38,5	3,5	Under 10		59,4	8,2
24	39,9	3,5	11,5	4,3	67,3	10,8
25	41,4	3,5	14,0	4,4	79,3	18,7
26	42,9	3,5	16,5	4,5		
27	44,4	3,5	19,1	4,6		
28	45,9	3,5	22,0	4,8		
29	47,4	3,6	25,0	5,0		
30	49,0	3,6	28,4	5,3		
31	50,6	3,7	32,2	5,7		
32	52,3	3,7	36,8	6,3		
33	54,0	3,9	42,6	7,2		
34	55,9	4,0	50,8	9,1		
35	58,0	4,2	62,5	15,8		
36	60,3	4,6				
37	63,1	5,1				
38	66,8	6,0				
39	72,8	8,4				
40	83,5	15,9				

Hjelpebehov - Alder 5-0-0- til 5-5-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
10	Under 10					
11	11,4	4,0				
12	13,5	3,9			Under 10	
13	15,5	3,8			12,8	7,1
14	17,3	3,7			16,6	6,8
15	19,1	3,6			20,1	6,6
16	20,9	3,6			23,4	6,4
17	22,6	3,5			26,5	6,2
18	24,2	3,5			29,6	6,2
19	25,9	3,5			32,6	6,2
20	27,5	3,5			35,7	6,4
21	29,2	3,5			39,1	6,7
22	30,8	3,5			42,8	7,2
23	32,4	3,5			47,4	8,2
24	34,0	3,5			54,2	10,8
25	35,7	3,5			64,5	18,7
26	37,3	3,5	Under 10			
27	38,9	3,5	12,4	4,6		
28	40,6	3,5	15,3	4,8		
29	42,3	3,6	18,5	5,0		
30	44,0	3,6	22,0	5,3		
31	45,8	3,7	25,9	5,7		
32	47,7	3,7	30,7	6,3		
33	49,6	3,9	36,7	7,2		
34	51,7	4,0	45,1	9,1		
35	54,0	4,2	57,2	15,8		
36	56,6	4,6				
37	59,7	5,1				
38	63,8	6,0				
39	70,4	8,4				
40	82,2	15,9				

Hjelpebehov - Alder 5-6-0- til 5-11-30

Råskåre	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil	Normert skåre	Standard feil
11					Under 10	
12	Under 10				12,3	7,4
13	10,4	3,8			16,6	7,1
14	12,9	3,7			20,5	6,8
15	15,2	3,6			24,1	6,6
16	17,5	3,6			27,5	6,4
17	19,7	3,5			30,7	6,2
18	21,9	3,5			33,8	6,2
19	24,1	3,5			36,9	6,2
20	26,2	3,5			40,1	6,4
21	28,4	3,5			43,6	6,7
22	30,5	3,5	Under 10		47,4	7,2
23	32,6	3,5	10,1	4,3	52,1	8,2
24	34,7	3,5	12,3	4,3	59,1	10,8
25	36,9	3,5	14,5	4,4	69,7	18,7
26	39,0	3,5	16,8	4,5		
27	41,2	3,5	19,2	4,6		
28	43,3	3,5	21,8	4,8		
29	45,6	3,6	24,6	5,0		
30	47,8	3,6	27,6	5,3		
31	50,1	3,7	31,2	5,7		
32	52,6	3,7	35,4	6,3		
33	55,1	3,9	40,7	7,2		
34	57,8	4,0	48,2	9,1		
35	60,8	4,2	58,9	15,8		
36	64,2	4,6				
37	68,3	5,1				
38	73,7	6,0				
39	82,4	8,4				
40	97,8	15,9				

NORSKE SKALERTE SKÅRER

NB: Tabellen brukes uavhengig av barnets alder.

Barnets summerte skåre (råskåre) for hvert område brukes til å avlese skalert skåre i tabellen.

Funksjonelle ferdigheter

	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
Råskåre	Skalert skåre	Standard feil	Skalert skåre	Standard feil	Skalert skåre	Standard feil
0	0		0			
1	6,9	5,7	5,8	4,7	6,3	5,1
2	11,3	4,2	9,6	3,6	10,3	3,9
3	14,1	3,6	12,3	3,2	12,9	3,3
4	16,3	3,3	14,5	3,0	15,0	3,0
5	18,2	3,1	16,5	2,9	16,8	2,8
6	19,9	2,9	18,4	2,8	18,4	2,7
7	21,4	2,8	20,1	2,7	19,8	2,6
8	22,9	2,8	21,7	2,6	21,1	2,5
9	24,2	2,7	23,3	2,5	22,4	2,4
10	25,5	2,6	24,7	2,5	23,6	2,3
11	26,8	2,6	26,1	2,4	24,7	2,3
12	28,0	2,6	27,5	2,4	25,8	2,3
13	29,2	2,5	28,8	2,4	26,8	2,2
14	30,4	2,5	30,1	2,3	27,8	2,2
15	31,5	2,4	31,3	2,3	28,8	2,2
16	32,6	2,4	32,6	2,3	29,8	2,2
17	33,6	2,4	33,8	2,3	30,7	2,1
18	34,7	2,3	35,0	2,3	31,7	2,1
19	35,7	2,3	36,2	2,3	32,6	2,1
20	36,6	2,3	37,5	2,3	33,6	2,1
21	37,6	2,3	38,7	2,3	34,5	2,2
22	38,5	2,2	39,8	2,3	35,5	2,2
23	39,4	2,2	41,0	2,2	36,5	2,2
24	40,3	2,2	42,2	2,2	37,5	2,2
25	41,2	2,2	43,3	2,2	38,5	2,2
26	42,1	2,2	44,4	2,2	39,4	2,2
27	42,9	2,1	45,5	2,1	40,4	2,2
28	43,8	2,1	46,5	2,1	41,4	2,2
29	44,6	2,1	47,5	2,1	42,4	2,2
30	45,4	2,1	48,6	2,1	43,4	2,2
31	46,2	2,1	49,6	2,1	44,4	2,2
32	47,0	2,1	50,6	2,1	45,4	2,2
33	47,8	2,1	51,7	2,1	46,4	2,2
34	48,5	2,0	52,8	2,2	47,4	2,2
35	49,3	2,0	53,9	2,2	48,3	2,2
36	50,1	2,0	55,1	2,3	49,3	2,2
37	50,8	2,0	56,4	2,4	50,3	2,2
38	51,6	2,0	57,8	2,5	51,2	2,2
39	52,3	2,0	59,3	2,7	52,2	2,2
40	53,0	2,0	61,1	2,9	53,2	2,2
41	53,8	2,0	63,3	3,2	54,2	2,2
42	54,5	2,0	66,0	3,6	55,2	2,2
43	55,3	2,0	69,5	4,0	56,2	2,2
44	56,0	2,0	73,6	4,4	57,2	2,3
45	56,8	2,0	78,5	4,7	58,3	2,3
46	57,5	2,0	83,5	4,5	59,4	2,3
47	58,3	2,0	88,1	4,5	60,6	2,4
48	59,1	2,1	93,4	5,3	61,8	2,4
49	59,9	2,1	100,0	8,39	63,0	2,5
50	60,7	2,1			64,4	2,6
51	61,5	2,1			65,8	2,7
52	62,3	2,1			67,3	2,8
53	63,2	2,2			69,0	2,9
54	64,1	2,2			70,9	3,1
55	65,0	2,3			73,1	3,4
56	65,9	2,3			75,7	3,7

57	67,0	2,4			78,8	4,1
58	68,0	2,4			82,6	4,5
59	69,2	2,5			87,1	4,9
60	70,4	2,6			92,8	5,8
61	71,7	2,8			100.0	9,2
62	73,2	2,9				
63	74,9	3,1				
64	76,8	3,4				
65	79,1	3,7				
66	82,0	4,2				
67	85,8	5,0				
68	91,7	6,5				
69	100.0	10,5				
70						
71						
72						
73						

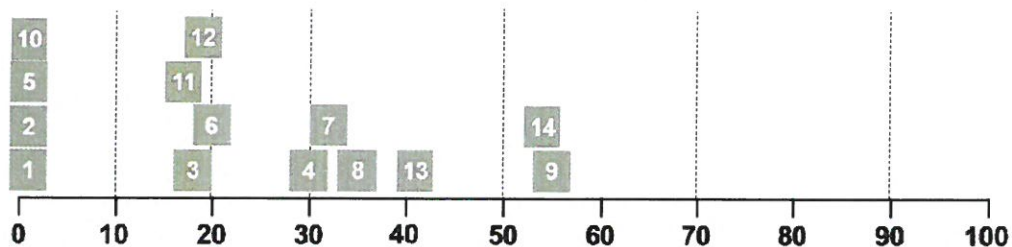
Hjelpebehov

	Egenomsorg		Forflytning		Sosial funksjon	
Råskåre	Skalert skåre	Standard feil	Skalert skåre	Standard feil	Skalert skåre	Standard feil
0	0		0		0	
1	13,4	10,9	12,8	9,9	8,5	6,9
2	21,7	8,0	21,2	7,1	14,8	5,7
3	26,9	6,7	26,3	5,9	19,8	5,4
4	30,8	5,9	30,0	5,3	24,5	5,3
5	33,9	5,4	33,2	5,0	29,2	5,3
6	36,6	5,1	36,0	4,7	33,6	5,1
7	39,0	4,8	38,5	4,5	37,9	5,0
8	41,1	4,6	40,8	4,2	42,0	4,9
9	43,1	4,4	42,9	4,1	46,0	4,9
10	44,9	4,2	44,9	4,0	49,9	4,8
11	46,5	4,1	46,7	3,9	53,5	4,6
12	48,1	3,9	48,6	3,8	57,0	4,5
13	49,6	3,8	50,3	3,7	60,2	4,3
14	51,0	3,8	51,9	3,7	63,1	4,1
15	52,3	3,7	53,5	3,6	65,8	4,0
16	53,7	3,7	55,1	3,5	68,4	3,9
17	54,9	3,6	56,6	3,5	70,8	3,8
18	56,2	3,6	58,0	3,5	73,1	3,7
19	57,5	3,6	59,5	3,5	75,4	3,8
20	58,7	3,6	60,9	3,5	77,8	3,9
21	59,9	3,6	62,4	3,5	80,4	4,0
22	61,2	3,5	63,9	3,5	83,3	4,4
23	62,4	3,5	65,4	3,5	86,8	5,0
24	63,6	3,5	66,9	3,6	92,1	6,5
25	64,8	3,6	68,5	3,6	100,0	11,3
26	66,1	3,6	70,1	3,7		
27	67,3	3,6	71,8	3,8		
28	68,6	3,6	73,6	4,0		
29	69,9	3,6	75,6	4,1		
30	71,2	3,7	77,8	4,4		
31	72,5	3,7	80,3	4,7		
32	73,9	3,8	83,3	5,2		
33	75,4	3,9	87,1	6,0		
34	76,9	4,1	92,4	7,5		
35	78,7	4,3	100,0	13,0		
36	80,6	4,7				
37	83,0	5,2				
38	86,1	6,2				
39	91,1	8,6				
40	100,0	16,3				

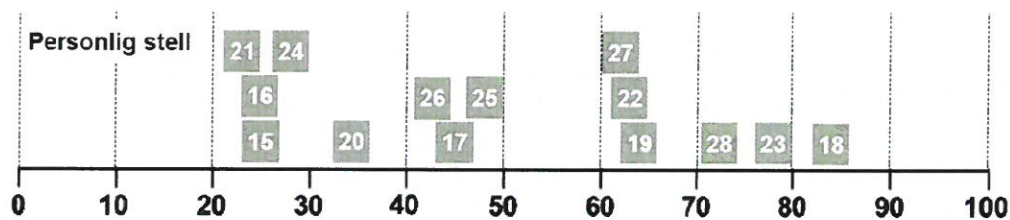
NORSKE AKTIVITETSKART FOR FUNKSJONELLE FERDIGHETER

EGENOMSORG

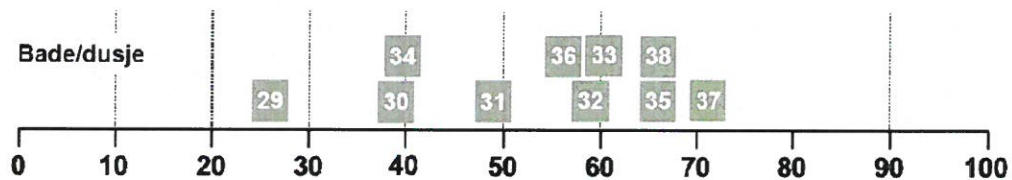
Spise/drikke

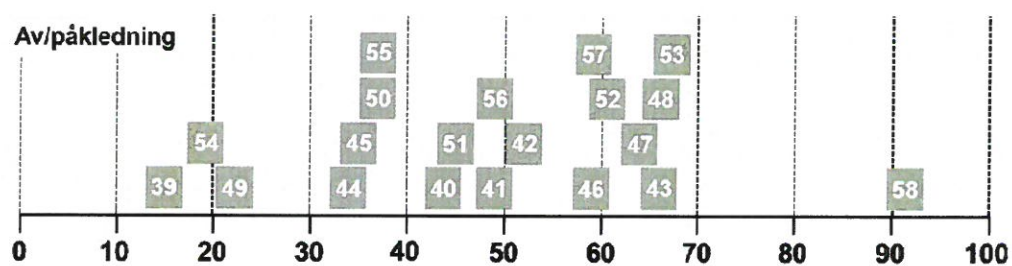
Personlig stell

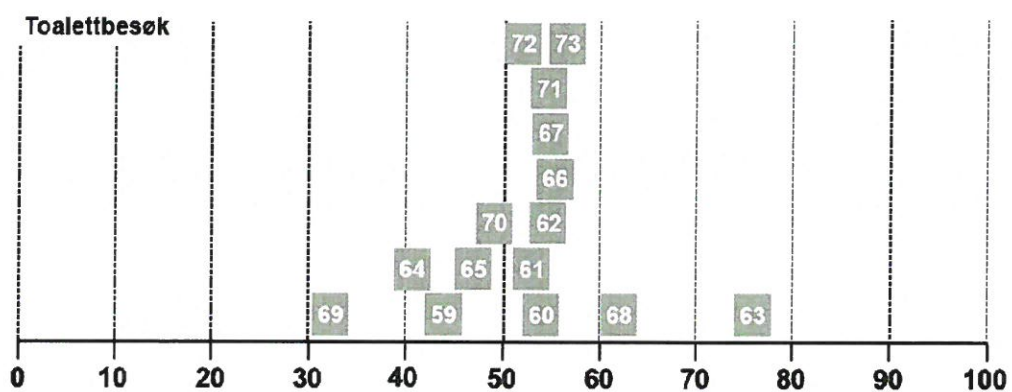
Bade/dusje

Av/påkledning

Toalettbesøk

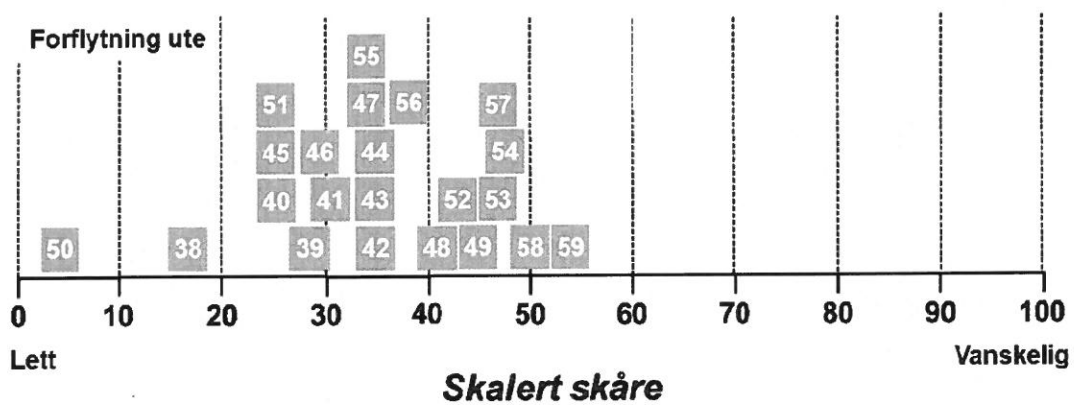
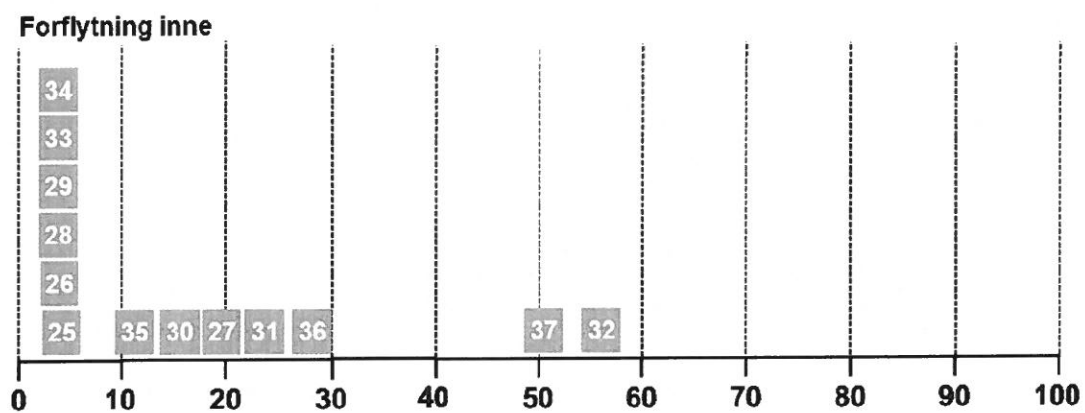
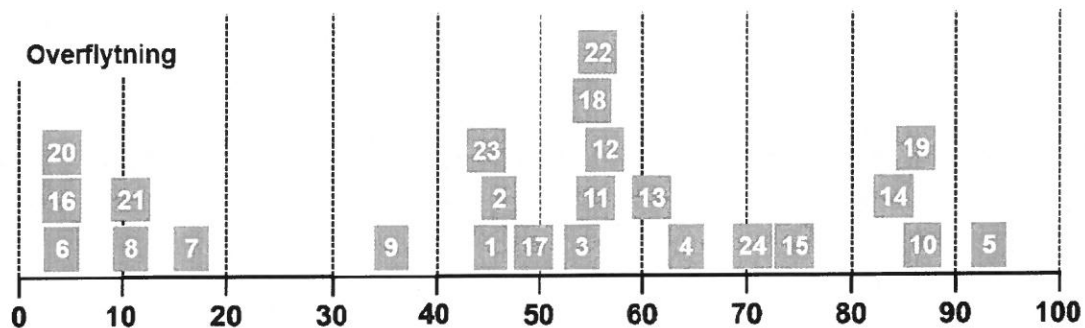

Lett

Skalert skåre

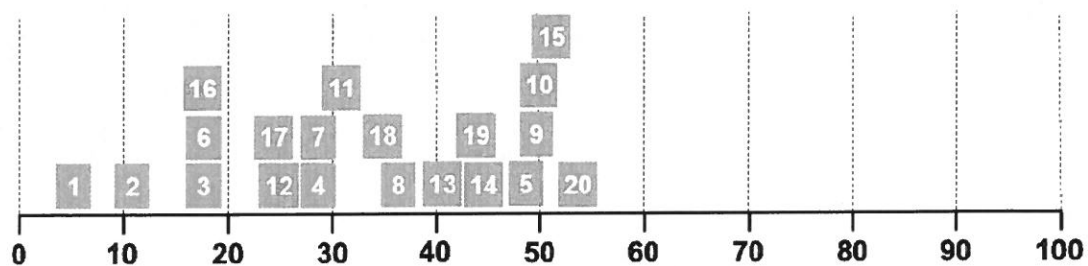
Vanskelig

FORFLYTNING

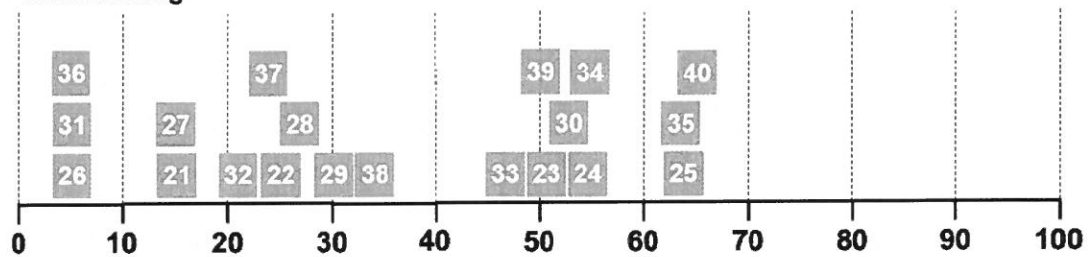

SOSIAL FUNGERING

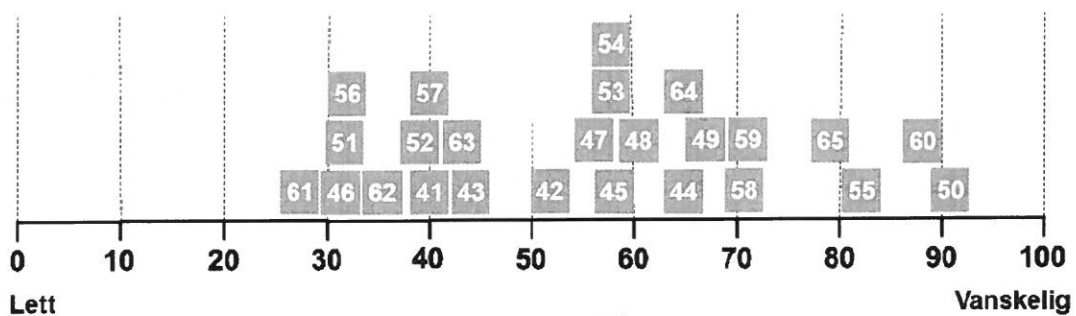
Kommunikasjon

Samhandling

Nærmiljø

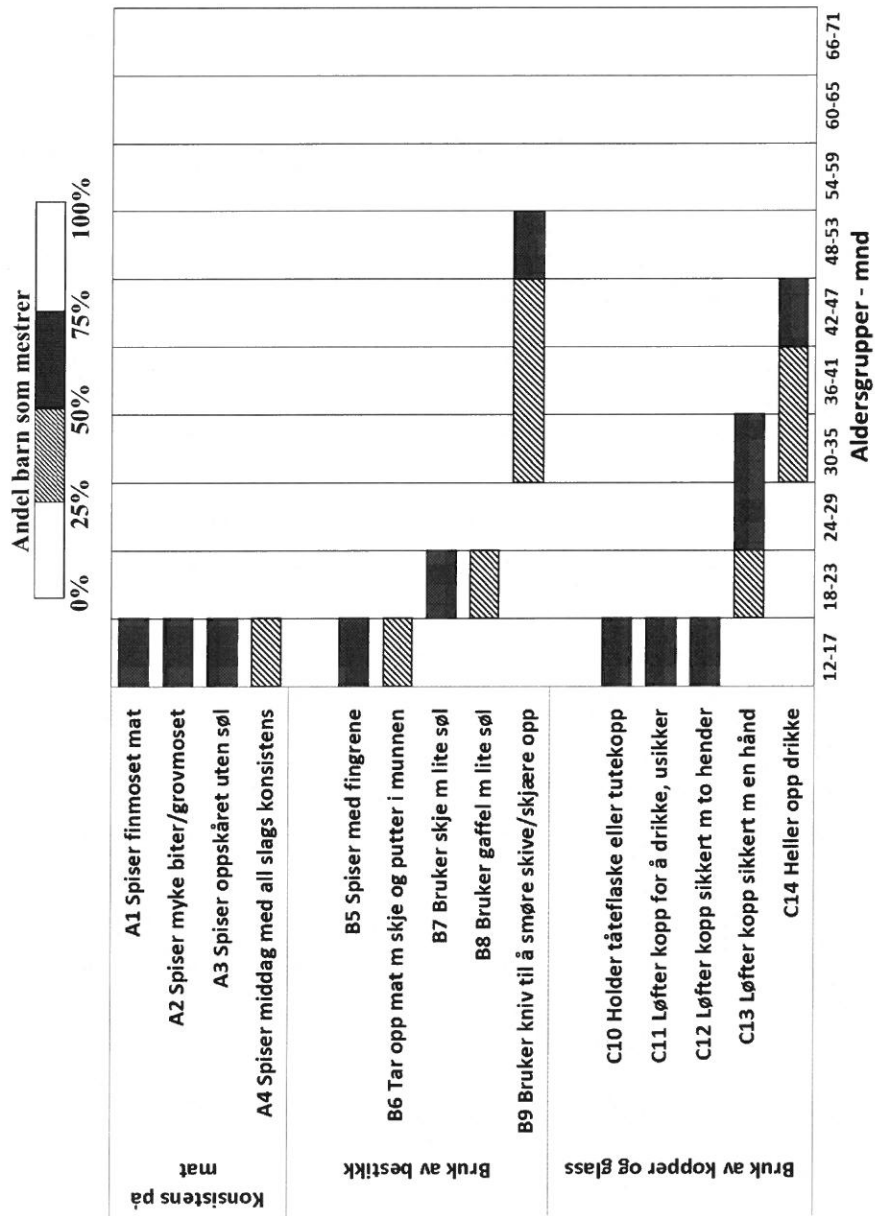
Lett

Skalert skåre

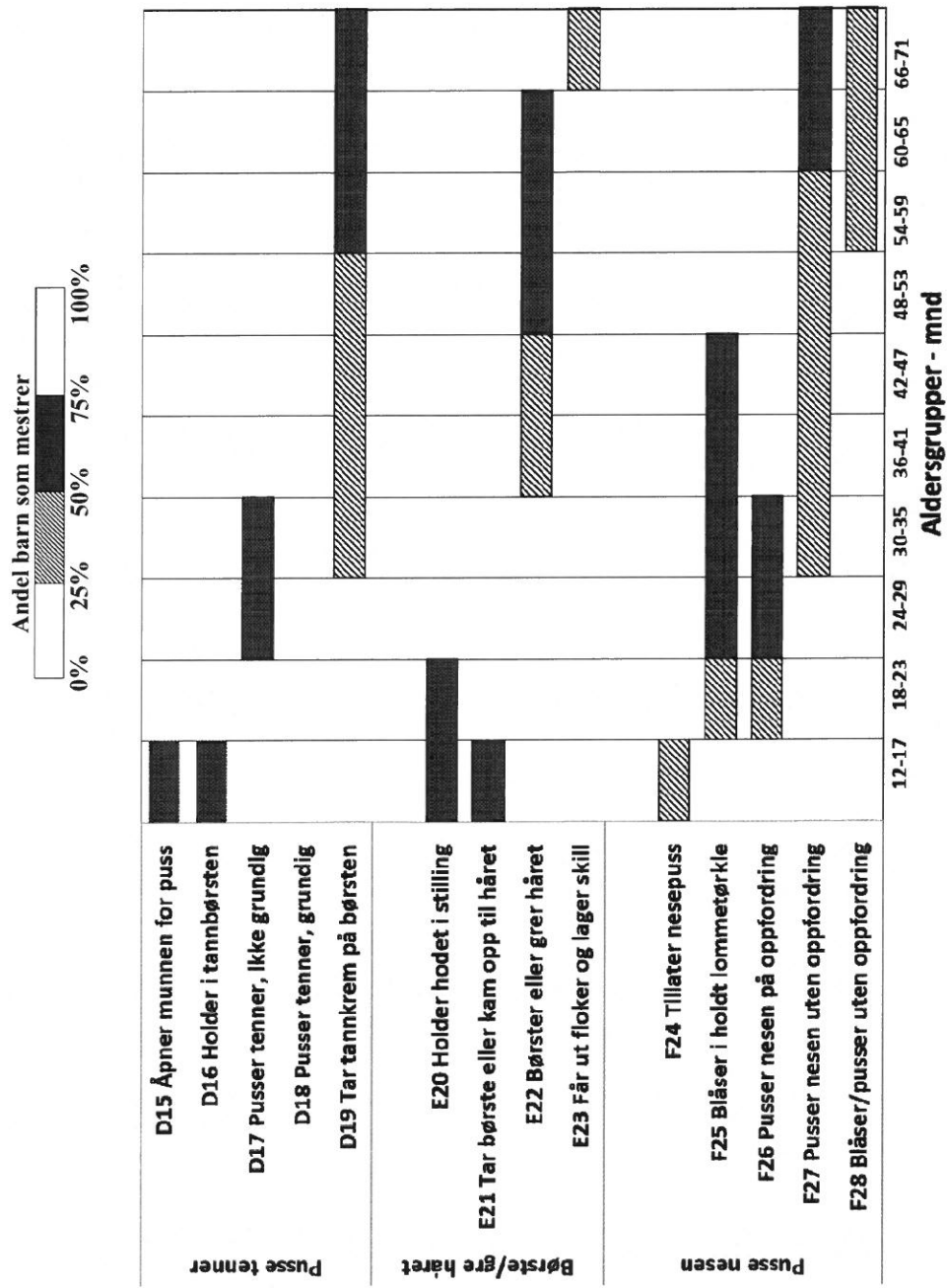
Vanskelig

NORSKE ALDERSPROFILER FOR OPPGAVEMESTRING

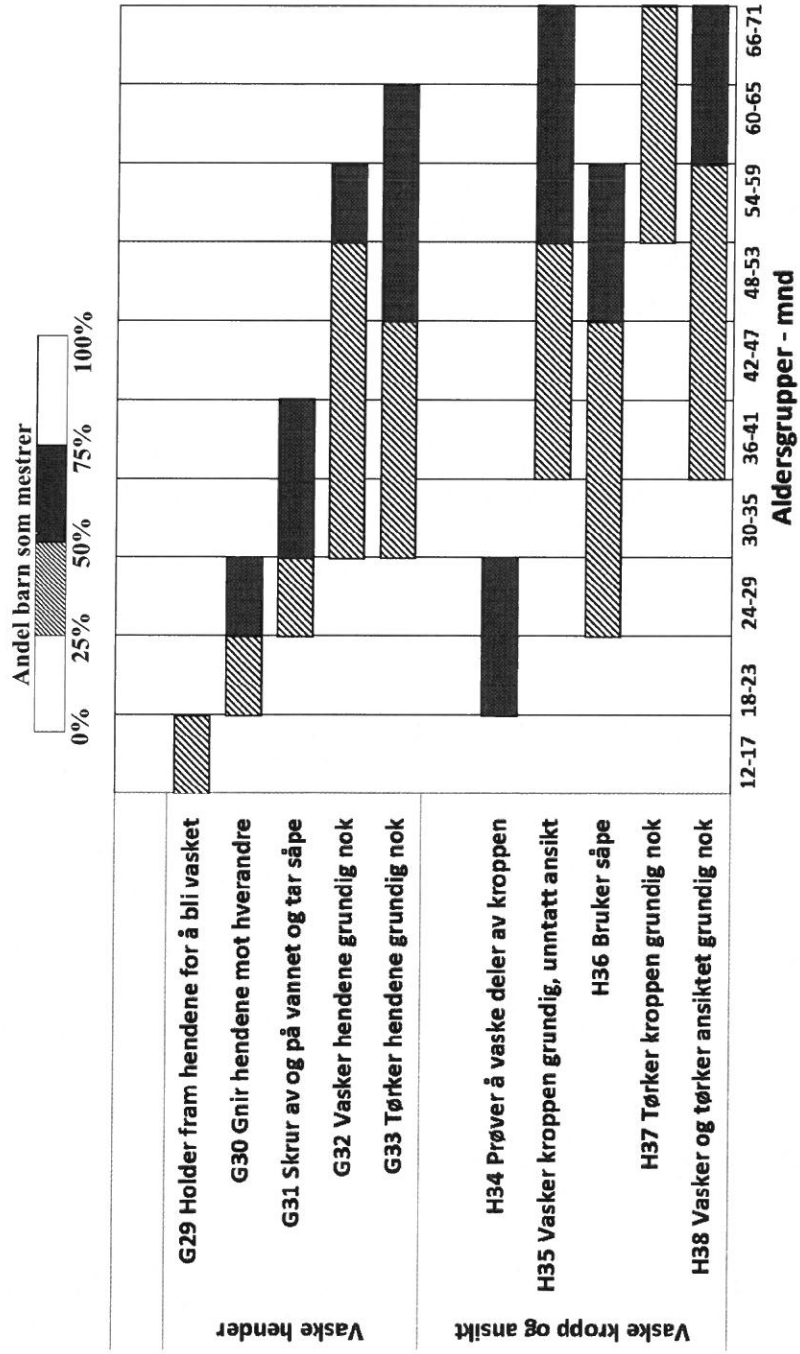
EGENOMSORG: A. Konsistens på mat, B. Bruk av bestikk og C. Bruk av kopper og glass

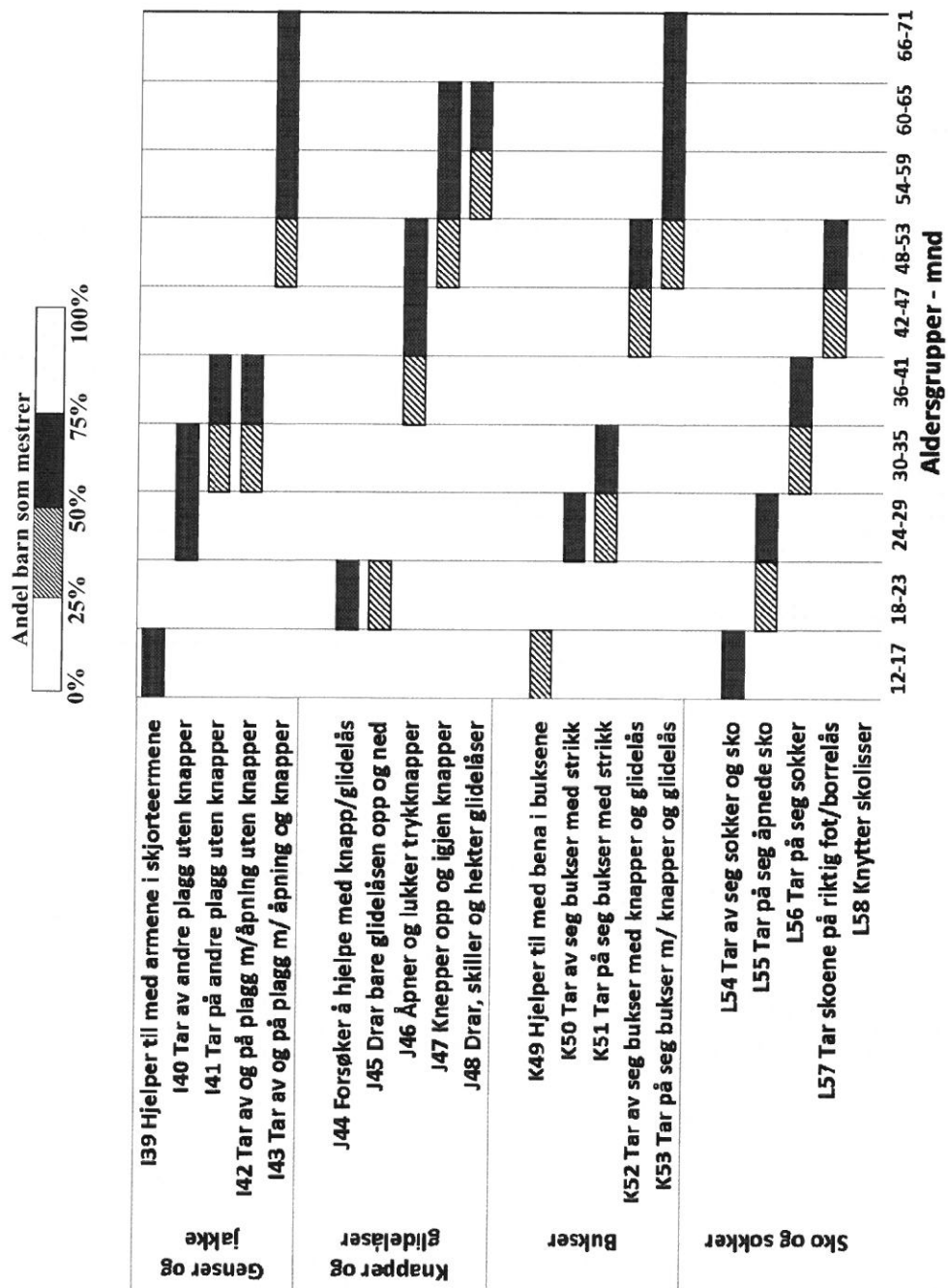
EGENOMSORG: D. Pusse tenner, E. Børste/gre håret, F. Pusse nesen

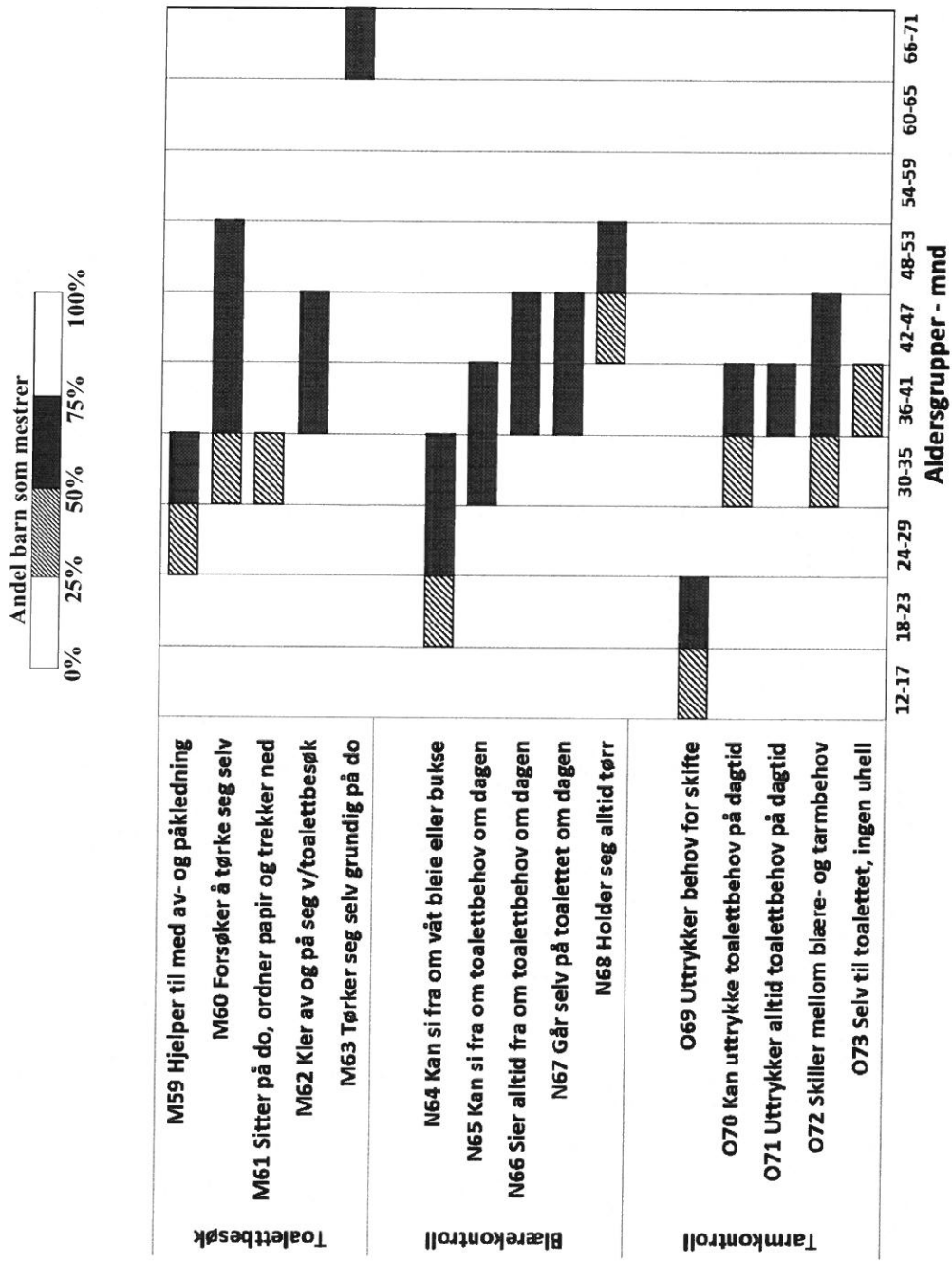
EGENOMSORG: G. Vaske hender, H. Vaske kropp og ansikt

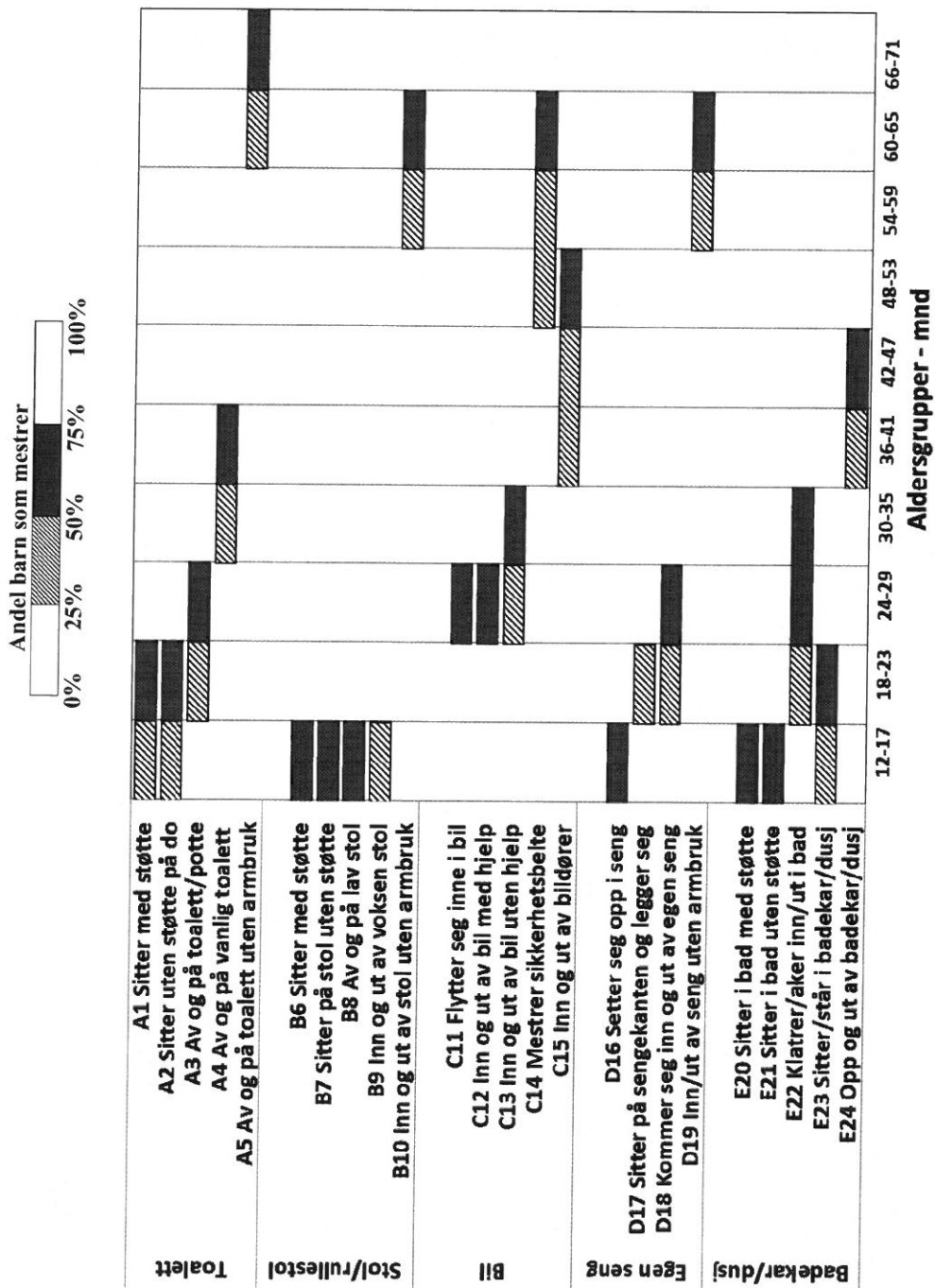
EGENOMSORG: I. Genser og jakke, J. Knapper og glidelåser, K. Bukser, L. Sko og sokker

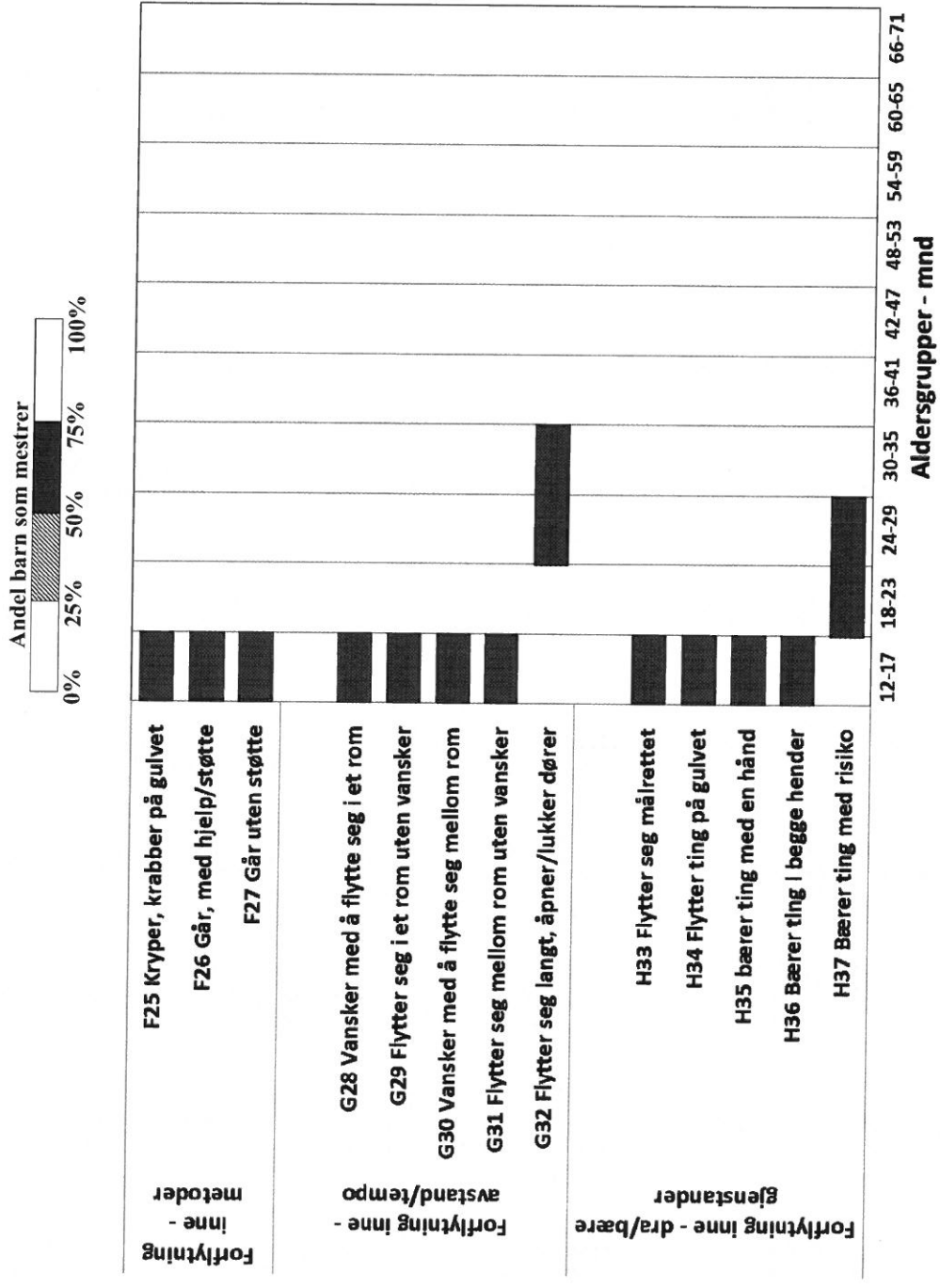
EGENOMSORG: M. Toalettbesøk, N. Blærekontroll, O. Tarmkontroll

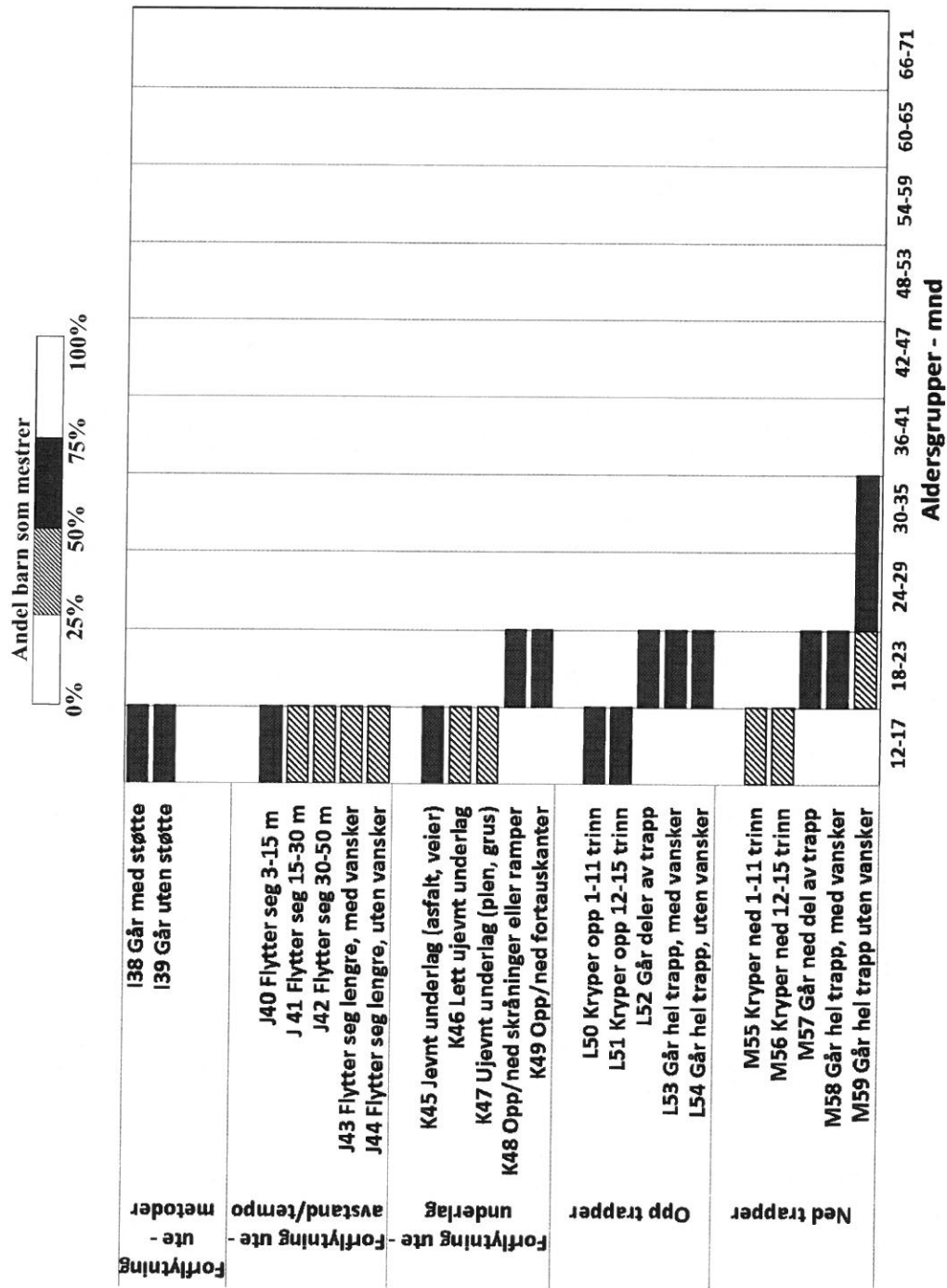
FORFLYTNING. A. Toalett, B. Stol/rullestol, C. Bil, D. Egen seng, E. Badekar/dusj

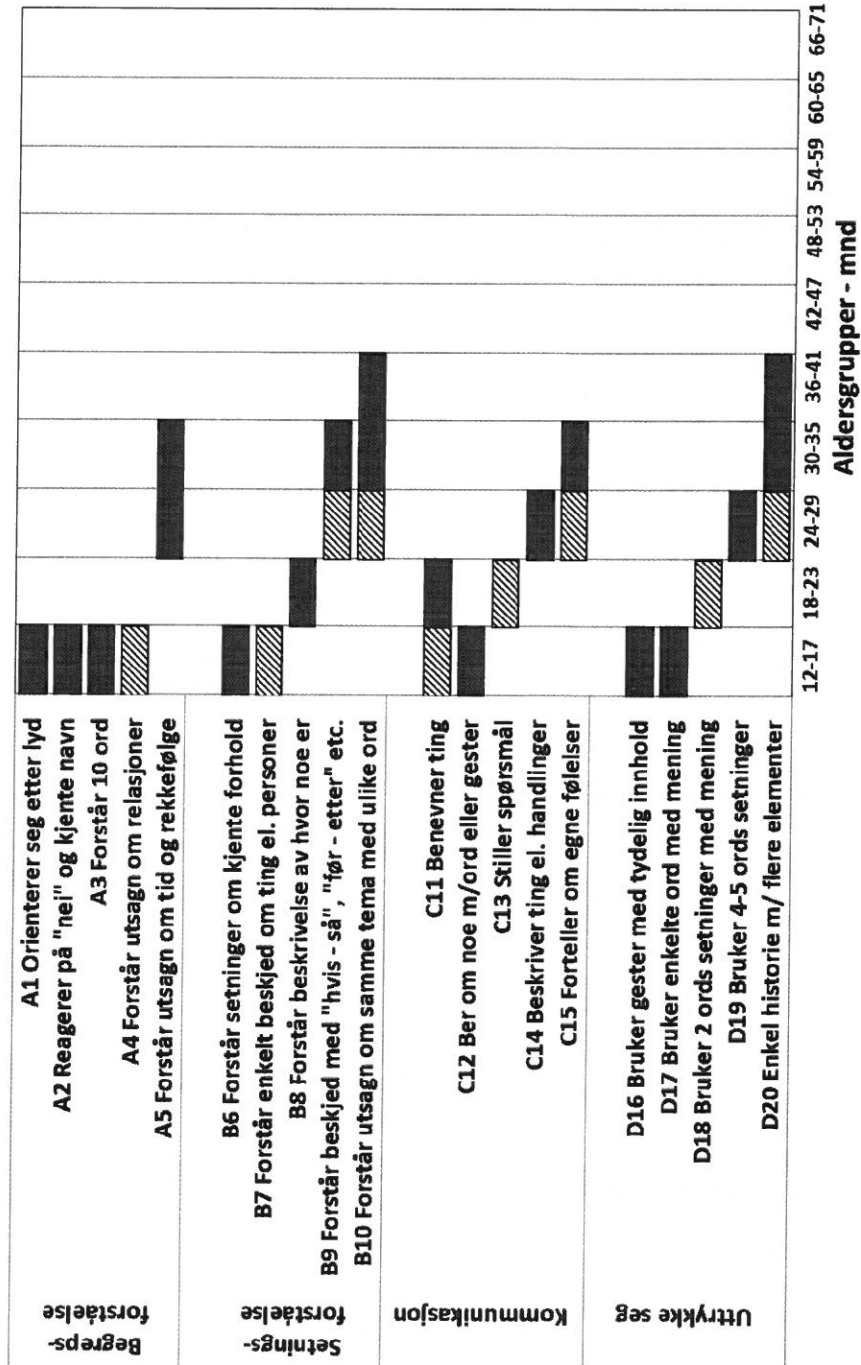
FORFLYTNING. F. Innendørs, G. Avstand/tempo H. Dra/bære

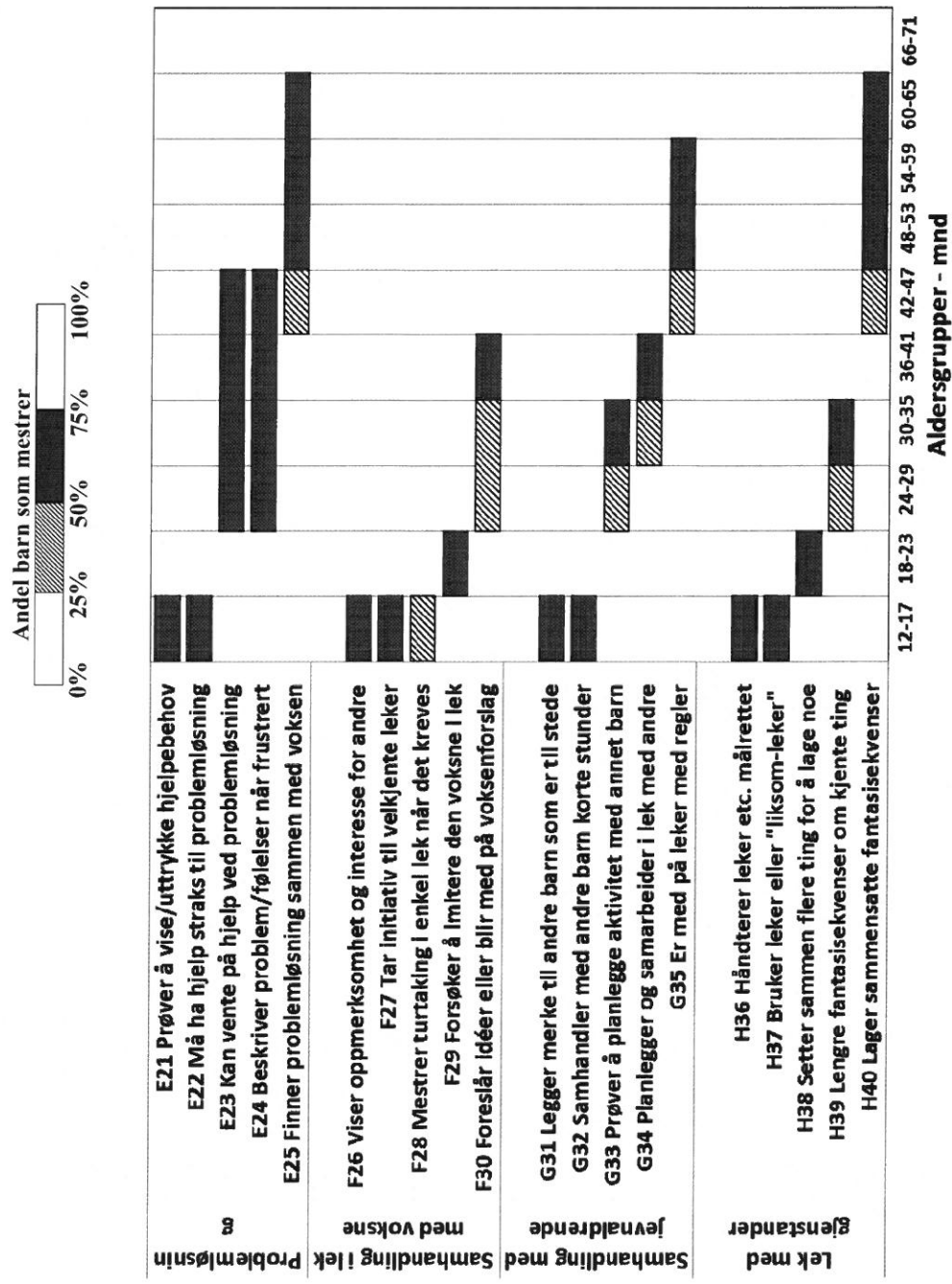
FORFLYTNING. I. Utendørs, J. Avstand/tempo, K. Underlag, L Opp trapper, M. Ned trapper

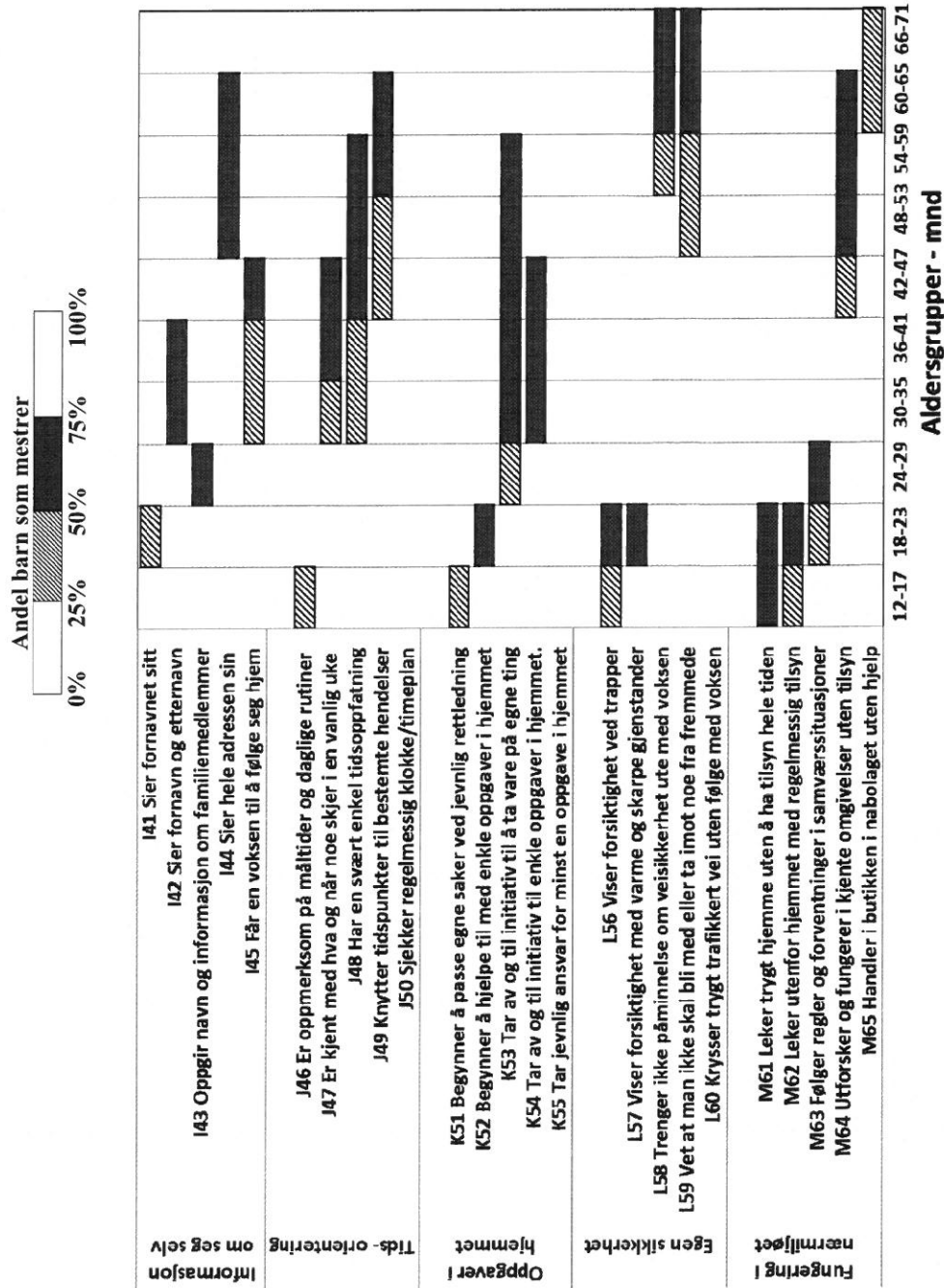
SOSIAL FUNGERING. A. Begrepsforståelse, B. Setningsforståelse, C. Kommunikasjon, D. Uttrykke seg

SOSIAL FUNGERING: E. Problemløsning, F. Samhandling voksne, G. Samhandling barn, H. Lek m/gjenstander

SOSIAL FUNGERING: I. Info om seg selv, J. Tidsorientering, K. Oppgaver i hjemmet, L. Egen sikkerhet, M. Fungering i nærmiljøet

REFERANSER

- Berg, M., Frøslie, K. F., & Hussain, A. (2003). Applicability of pediatric evaluation of disability inventory in Norway. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 10(3), 118-126. doi: 10.1080/11038120310013330
- Berg, M., Jahnsen, R., Frøslie, K. F., & Hussain, A. (2004). Reliability of the Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI) *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics*, 24(3), 61-77.
- Berg, M., Aamodt, G., Stanghelle, J., Krumlinde-Sundholm, L., & Hussain, A. (2008). Cross-cultural validation of the Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI) norms in a randomized Norwegian population. *Scandinavian Journal of Occupational Therapy*, 15(3), 143-152.
- Chen, K. L., Tseng, M. H., Hu, F. C., & Koh, C. L. (2010). Pediatric Evaluation of Disability Inventory: A cross-cultural comparison of daily function between Taiwanese and American children. *Research in Developmental Disabilities*, 31(6), 1590-1600. doi: S0891-4222(10)00115-0 [pii]
10.1016/j.ridd.2010.05.002
- Erkin, G., Elhan, A. H., Aybay, C., Sirzai, H., & Ozel, S. (2007). Validity and reliability of the Turkish translation of the Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI). *Disability and Rehabilitation*, 29(16), 1271-1279. doi: 780754540 [pii]
10.1080/09638280600964307
- Groleger Sr., K., Vidmar, G., & Zupan, A. (2005). Applicability of the Pediatric Evaluation of Disability Inventory in Slovenia. *Journal of Child Neurology*, 20(5), 411-416.
- Haley, S. M., Coster, W. J., Dumas, H. M., Fragala-Pinkham, M. A., & Moed, R. (2012). *PEDI-CAT 1.3.6 Manual. Development, standardization and administration*. Boston, MA: CREcare, LLC.
- King, G. A., McDougall, Palisano, R. J., Gritzan, J., & Tucker, M. A. (1999). Goal Attainment Scaling: Its use in Evaluating Pediatric Programs. *Physical & Occupational Therapy in Pediatrics*, 19(2), 31-52.
- Kleiven, J., Berg, M., Krumlinde-Sundholm, L., & Dolva, A.-S. (2012). The Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI) - Differences between the US and the Norwegian Normative Samples *Working paper 195/2012* (Vol. 195). Lillehammer: Lillehammer University College.
- Law, M., Carswell, A., McColl, M. A., Polatajko, H., & Pollock, N. (2002). *Canadian Occupational Performance Measure, norsk utgave*: Oslo: NRRK.
- Linacre, J. M. (2011). *Winsteps® Rasch measurement computer program*. Beaverton, Oregon Winsteps.com.
- Norusis, M. J. (2010). *PASW Statistics 18 Guide to Data Analysis*. Upper Saddle River, NJ, USA: Prentice-Hall.
- Stahlhut, M., Christensen, J., & Aadahl, M. (2010). Applicability and intrarespondent reliability of the pediatric evaluation of disability inventory in a random Danish sample. *Pediatric Physical Therapy*, 22(2), 161-169. doi: 10.1097/PEP.0b013e3181dbf965
00001577-201002220-00004 [pii]
- Wassenberg-Severijnen, J. (2005). *Pediatric Evaluation of Disability Inventory (PEDI). Calibrating the Dutch version*. PhD Doctoral thesis, Universiteit Utrecht, Utrecht.

Del 3

SKÅRINGSSKJEMA

Norsk oversettelse og bearbeidelse

av Reidun Jahnsen, Marie Berg,
Anne-Stine Dolva og Randi Høyem

NORSK
PSYKOLOGFORENING

Om barnet

ID#

Om respondenten

Navn _____

Adresse _____

Telefon _____

Kjønn M ☐ K ☐

Alder _____ År _____ Måned _____ Dag _____

Intervjudato _____

Fødselsdag _____

Kronologisk alder _____

Diagnose _____

ICD-10 koder _____

Primær

Tillegg

Navn _____

Kjønn M ☐ K ☐

Forhold til barnet _____

Yrke _____

Ant. utd. år. _____

Om intervjueren

Navn _____

Stilling _____

Avd. _____

Om undersøkelsen

Henvist av _____

Henvisningsgrunn _____

Skole/barnehage _____

Klasse _____

Notater _____

Generelle retningslinjer

Nedenfor er angitt generelle retningslinjer for skåring. Alle oppgavene har spesifikke beskrivelser. Sjekk skåringskriteriene i manualen for hvert spørsmål.

Del I Funksjonelle ferdigheter:

197 funksjonelle ferdigheter innen Egenomsorg, Forflytning, Sosial fungering

0 = Gjør ikke eller har begrenset mulighet til å utføre i de fleste situasjoner.

1 = Gjør vanligvis/Utfører i de fleste situasjoner, eller har mestret tidligere og er nå kommet lenger i utviklingen.

Del II Hjelpetbehov:

20 sammensatte funksjonelle aktiviteter innen Egenomsorg, Forflytning, Sosial fungering

5 = Selvstendig

4 = Tilsyn/tilrettelegging

3 = Minimalt hjelpebehov

2 = Moderat hjelpebehov

1 = Stort hjelpebehov

0 = Totalt hjelpebehov

Del III Kategorier for tilrettelegging:

20 sammensatte funksjonelle aktiviteter innen Egenomsorg, Forflytning, Sosial fungering

I = Ingen tilrettelegging

B = Barneutstyr

T = Tekniske hjelpemidler

O = Omfattende tilrettelegging/tilpasning

KONTROLLER AT DU HAR BESVART ALLE SPØRSMÅLENE

Del I: Funksjonelle ferdigheter

EGENOMSORG

Sett kryss for hver oppgave
0 = gjør ikke, 1 = gjør vanligvis

A. Konsistens på mat

0 1

1. Spiser finmoset mat
2. Spiser myke biter/grovmoset mat
3. Spiser oppskåret mat uten søl
4. Spiser middag med all slags konsistens uten søl

B. Bruk av bestikk

0 1

5. Spiser med fingrene
6. Tar opp mat med skje og putter i munnen
7. Bruker skje med lite søl
8. Bruker gaffel med lite søl
9. Bruker kniv til å smøre på brødslice og skjære opp myk mat

C. Bruk av kopper og glass

0 1

10. Holder tåteflaske eller tutekopp
11. Løfter en kopp for å drikke, men er usikker
12. Løfter en kopp sikkert med to hender
13. Løfter en kopp sikkert med en hånd
14. Heller opp drikke fra kartong eller mugge

D. Pusse tenner

0 1

15. Åpner munnen for å få pusset tennene
16. Holder i tannbørsten
17. Pusser tennene, men ikke grundig nok
18. Pusser tennene grundig nok
19. Tar tannkrem på tannbørsten

E. Børste og gre håret

0 1

20. Holder hodet rett mens håret blir børstet
21. Tar børste eller kam opp til håret
22. Børster eller grer håret
23. Får ut floker og lager skill

F. Pusse nesen

0 1

24. Tillater at nesen blir pusset
25. Blåser i et lommetørkle som blir holdt foran barnets nese
26. Pusser nesen med et lommetørkle på oppfordring
27. Pusser nesen med et lommetørkle uten oppfordring
28. Blåser og pusser nesen uten oppfordring

G. Vaske hender

0 1

29. Holder fram hendene for å bli vasket
30. Gnir hendene mot hverandre for å vaske dem
31. Skrubber av og på vannet og tar såpe
32. Vasker hendene grundig nok
33. Tørker hendene grundig nok

H. Vaske kropp og ansikt

0 1

34. Prøver å vaske deler av kroppen
35. Vasker kroppen grundig, unntatt ansiktet
36. Tar såpe
37. Tørker kroppen grundig nok
38. Vasker og tørker ansiktet grundig nok

I. Genser og jakke

0 1

39. Hjelper til med å ta armene inn i skjorteermene
40. Tar av seg T-skjorte, kjole eller genser (plagg uten knapper)
41. Tar på seg T-skjorte, kjole eller genser (plagg uten knapper)
42. Tar av og på seg plagg med åpning foran, ikke inkludert knapper
43. Tar av og på seg plagg med åpning foran, inkludert knapper

J. Knapper og glidelåser

0 1

44. Prøver å hjelpe til med knapper og glidelåser
45. Drar glidelåser opp og ned, men kan ikke skille eller hekte dem sammen
46. Åpner og lukker trykknapper
47. Knepper opp og igjen knapper
48. Drar opp og ned glidelåser og hefter dem sammen

K. Bukser

0 1

49. Hjelper til med å putte bena ned i buksene
50. Tar av seg bukser med strikk i livet
51. Tar på seg bukser med strikk i livet
52. Tar av seg bukser inkludert knapper og glidelås
53. Tar på seg bukser inkludert knapper og glidelås

L. Sko og sokker

0 1

54. Ta av seg sokker og åpne sko
55. Ta på seg åpne sko (ofte på feil fot)
56. Ta på seg sokker
57. Tar skoene på riktig fot, og mestrer borrelåser
58. Knyter skosliss

M. Toalettbesøk

0 1

59. Hjelper til med av- og påklledning
60. Forsøker å tørke seg selv
61. Sitter på toalettet, får tak i toalettapapir og skyller ned etter seg
62. Kler av og på seg før og etter toalettbesøket
63. Tørker seg selv grundig etter å ha hatt avføring

N. Blærekontroll

0 1

64. Gir uttrykk for at bleien eller buksen er våt
65. Uttrykker av og til behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid)
66. Uttrykker alltid behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid)
67. Kommer seg på toalettet selv for å tømme blæren
68. Holder seg alltid tørr, dag og natt

O. Tarmkontroll

0 1

69. Uttrykker behov for å bli skiftet på
70. Uttrykker av og til behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid)
71. Uttrykker alltid behov for å komme på toalettet i tide (på dagtid)
72. Skiller mellom behov for å tømme blæren og å tømme tarmen
73. Kommer seg til toalettet selv og har ingen uhell med avføring

Sum egenomsorg

Kontroller at du har svart på alle spørsmålene

FORFLYTNING

Sett kryss for hver oppgave
0 = gjør ikke, 1 = gjør vanligvis

A. Forflytning – toalett

0 1

1. Sitter med støtte fra hjelpemiddel eller fra omsorgsperson
2. Sitter uten støtte på toalett eller potte
3. Kommer seg av og på lavt toalett eller potte
4. Kommer seg av og på vanlig toalett
5. Kommer seg av og på vanlig toalett uten å bruke armene

B. Forflytning – stol/rullestol

0 1

6. Sitter med støtte fra hjelpemidler eller omsorgsperson
7. Sitter uten støtte på stol eller benk
8. Kommer seg av og på lav stol eller andre møbler
9. Kommer seg inn og ut av stol/rullestol med voksen støtte
10. Forflytter seg inn og ut av stol uten å bruke armene

C. Forflytning – bil

0 1

11. Forflytter seg i bil; aker seg på bilsetet eller kommer seg inn og ut av barnesetet
12. Kommer seg inn og ut av bil med litt hjelp eller instruksjon
13. Kommer seg inn og ut av bil uten hjelp eller instruksjon
14. Mestrer sikkerhetsbeltet
15. Kommer seg inn og ut av bil, og åpner og lukker bildører

D. Forflytning – egen seng

0 1

16. Setter seg opp i egen seng
17. Setter seg opp på sengekanten
18. Kommer seg inn og ut av egen seng
19. Kommer seg inn og ut av egen seng uten å bruke armer

E. Forflytning – badekar/dusj

0 1

20. Sitter i badekar/dusj eller balje med støtte fra hjelpemidler eller omsorgsperson
21. Sitter uten støtte og forflytter seg i badekar/dusj
22. Klatrer eller aker seg inn og ut av badekar/dusj
23. Setter seg ned og reiser seg opp i badekar/dusj
24. Går/forflytter seg inn og ut av et vanlig badekar/dusj

F. Forflytning innendørs

0 1

25. Ruller, aker, kryper eller krabber på gulvet
26. Går, men holder seg i møbler, vegger, omsorgsperson eller ganghjelpemiddel
27. Går uten støtte

G. Forflytning innendørs

– avstand/ tempo

0 1

28. Forflytter seg i et rom med vansker (faller, langsam for alderen)
29. Forflytter seg i et rom, uten vansker
30. Forflytter seg fra rom til rom, med vansker (faller, langsam for alderen)
31. Forflytter seg fra rom til rom, uten vansker
32. Forflytter seg innendørs (15 m eller mer); åpner og lukker inner- og ytterdør

H. Forflytning innendørs

– dra/bære gjenstander

0 1

33. Forflytter seg målrettet
34. Forflytter gjenstander bortover gulvet
35. Bærer små gjenstander i en hånd
36. Bærer store gjenstander med to hender
37. Bærer gjenstander som kan gå i stykker eller forårsake søl

I. Forflytning utendørs

0 1

38. Går, men støtter seg til gjenstander, omsorgsperson eller hjelpemidler
39. Går uten støtte

J. Forflytning utendørs

– avstand/tempo

0 1

40. Forflytter seg 3 – 15 m
41. Forflytter seg 15 – 30 m
42. Forflytter seg 30 – 50 m
43. Forflytter seg 50 m eller lenger, men med vansker (snubler, langsam for alderen)
44. Forflytter seg 50 m eller lenger uten vansker

K. Forflytning utendørs

– underlag

0 1

45. Jevnt underlag (asfalterte fortau, veier)
46. Lett ujevnt underlag (ujevn asfalt)
47. Ujevnt underlag (gressplen, grusvei)
48. Opp og ned slakke skråninger eller ramper
49. Opp og ned fortauskanter

L. Forflytning opp trapper

0 1

50. Aker seg eller krabber opp deler av trapp (1 – 11 trinn)
51. Aker seg eller krabber opp en hel trapp (12 – 15 trinn)
52. Går opp deler av trapp
53. Går opp en hel trapp med vansker (langsom for alderen)
54. Går opp en hel trapp uten vansker

M. Forflytning ned trapper

0 1

55. Aker seg eller krabber ned deler av trapp (1 – 11 trinn)
56. Aker seg eller krabber ned en hel trapp (12 – 15 trinn)
57. Går ned deler av trapp
58. Går ned en hel trapp med vansker (langsom for alderen)
59. Går ned en hel trapp uten vansker

Sum forflytning

Kontroller at du har svart på alle spørsmålene

SOSIAL FUNGERING

Sett kryss for hver oppgave
0 = gjør ikke, 1 = gjør vanligvis

A. Begrepsforståelse

0 1

1. Orienterer seg etter lyd
2. Reagerer på «nei», gjenkjenner sitt eget navn eller navn på familiemedlemmer
3. Forstår 10 ord
4. Forstår når du snakker om relasjoner mellom mennesker og/eller ting som er synlige
5. Forstår når du snakker om tid og rekkefølgen av hendelser

B. Setningsforståelse

0 1

6. Forstår korte setninger om kjente ting og mennesker
7. Forstår en enkel beskjed med ord som beskriver ting el. personer
8. Forstår utsagn som beskriver hvor noe er
9. Forstår 2-leddet beskjed der det anvendes «hvis – så», «før – etter» etc.
10. Forstår 2 setninger som handler om samme tema med forskjellige ord

C. Kommunikasjon

0 1

11. Benevner ting
12. Bruker ord eller gester for å be om noe
13. Søker informasjon ved å stille spørsmål
14. Beskriver gjenstander eller handlinger
15. Forteller om egne følelser eller tanker

D. Uttrykke seg

0 1

16. Bruker gester med tydelig innhold
17. Bruker enkelte ord som gir mening
18. Bruker 2 ords setninger som gir mening
19. Bruker 4 – 5 ords setninger
20. Formidler en enkel historie med flere elementer

E. Problemløsning

0 1

21. Prøver å vise deg hva som er problemet eller uttrykker hva det trenger hjelp til
22. Når det oppstår et problem må barnet få hjelp med en gang
23. Når det oppstår et problem kan barnet søke hjelp og vente litt dersom det er nødvendig
24. Barnet beskriver vanligvis problemet og følelsene sine når det er frustrert
25. Når barnet møter et vanlig problem, finner det fram til en løsning sammen med en voksen

F. Samhandling i lek med voksne

0 1

26. Viser oppmerksomhet og interesse for andre
27. Tar initiativ til velkjente leker
28. Mestrer turtaking i enkel lek når det kreves
29. Forsøker å imitere den voksne i lekeaktiviteter
30. Barnet foreslår nye idéer i løpet av leken eller bli med på en voksens forslag til ny idé

G. Samhandling med jevnaldrende

0 1

31. Legger merke til andre barn som er tilstede, lager lyd og gester til jevnaldrende
32. Samhandler med andre barn korte stunder
33. Prøver å planlegge en enkel aktivitet med et annet barn
34. Planlegger og samarbeider i lek med andre barn, leken er sammensatt og varig
35. Er med på leker og spill som har regler

H. Lek med gjenstander

0 1

36. Håndterer leker, gjenstander eller koppen på en målrettet måte
37. Bruker leker eller «liksom-leker» i enkle fantasisekvenser
38. Setter sammen flere ting for å lage noe
39. Finner på lengre fantasisekvenser som handler om ting barnet har kjennskap til
40. Lager sammensatte fantasisekvenser

I. Informasjon om seg selv

0 1

41. Sier fornavnet sitt
42. Sier fornavn og etternavn
43. Oppgir navn og informasjon om familiemedlemmer
44. Sier hele adressen sin. Hvis barnet er på sykehuset, kan det navnet på sykehuset og romnummeret
45. Får en voksen til å følge seg hjem eller tilbake til rommet på sykehuset

J. Tidsorientering

0 1

46. Er oppmerksom på måltider og daglige rutiner
47. Har en viss oppfatning om rekkefølgen på kjente begivenheter i en vanlig uke
48. Har en svært enkel tidsoppfatning
49. Assosierer spesielle tidspunkter til spesielle hendelser
50. Sjekker regelmessig hva klokken er eller spør for å følge med på timeplanen

K. Oppgaver i hjemmet

0 1

51. Begynner å passe på sakene sine selv hvis det får instruksjon og rettledning hele tiden
52. Begynner å hjelpe til med enkle oppgaver i hjemmet hvis det får instruksjon og rettledning hele tiden
53. Tar av og til initiativ til å ta vare på sine egne ting, kan trenge fysisk hjelp eller påminnelser for å fullføre oppgavene
54. Tar av og til initiativ til enkle oppgaver i hjemmet. Kan trenge fysisk hjelp eller påminnelser for å fullføre dem
55. Tar hele tiden initiativ til og utfører minst en oppgave i hjemmet som omfatter flere trinn og avgjørelser

L. Egen sikkerhet

0 1

56. Viser tilstrekkelig forsiktighet ved trapper
57. Viser tilstrekkelig forsiktighet i forhold til varme og skarpe gjenstander
58. Når barnet krysser veien med en voksen tilstede, trenger det ikke påminnelser om sikkerhetsregler
59. Vet at man ikke skal bli med i bil eller ta imot mat eller penger fra fremmede
60. Krysser trygt trafikkert vei uten følge med voksen

M. Fungering i nærmiljøet

0 1

61. Leker trygt hjemme uten å ha tilsyn hele tiden
62. Leker utenfor hjemmet i kjente omgivelser med regelmessig tilsyn for sikkerhets skyld
63. Følger regler og forventninger i skole- og andre samværssituasjoner
64. Utforsker og fungerer i kjente omgivelser uten tilsyn
65. Handler i butikken i nabolaget uten hjelp

Sum sosial fungering .

Kontroller at du har svart på alle spørsmålene

Del II og III: Hjelpebehov og kategorier for tilrettelegging

Sett ring rundt riktig tall for hjelpebehov og kategori for tilrettelegging for hver oppgave

EGENOMSORG

	Skala for hjelpebehov						Kategorier for tilrettelegging			
	Selvstendig	Tilsyn/tilrettel.	Minimal	Moderat	Stort	Total	Ingen	Barneutstyr	Tekn. hj.m	Omfattende
	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
A. Spise og drikke: spiser og drikker et vanlig måltid; omfatter ikke hjelp til å skjære opp kjøtt, åpne kartonger/bokser eller forsyne seg fra serveringsfat	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
B. Personlig stell: pusser tenner, børster eller grer håret og pusser nesen	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
C. Bade/dusje/vaske seg: vasker og tørker ansikt og hender, bader eller dusjer; omfatter ikke å komme inn og ut av badekar eller dusj, tappe i vann, vaske håret eller ryggen	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
D. Av- og påkledning overkropp: omfatter alle inneklær uten lukking bak. Omfatter hjelp til å ta av og på ortoser eller proteser. Omfatter ikke å finne fram klær fra skap eller skuffer.	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
E. Av- og påkledning nedre del av kroppen: omfatter alle inneklær. Omfatter hjelp til å ta av og på ortoser eller proteser. Omfatter ikke å finne fram klær fra skap eller skuffer.	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
F. Toalettbesøk: omfatter av- og påkledning, sitte på toalettet, eventuelt bruk av hjelpemidler og å tørke seg selv. Omfatter ikke forflytning av og på toalettet, håndvask, huske på faste dotider eller stell etter uhell	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
G. Blærekontroll: omfatter skift etter uhell, huske på faste dotider og å være tørr både dag og natt	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
H. Tarmkontroll: omfatter bleieskift og stell etter uhell, og/eller oppfølging av faste dotider	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O

Sum egenomsorg

Antall tilrettelegginger

FORFLYTNING

	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
A. Forflytning – stol/rullestol og toalett: vanlig stol, toalett eller barnets rullestol	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
B. Forflytning – bil: forflytning inne i bil, komme seg inn og ut av bil, feste/åpne sikkerhetsbelte og åpne og lukke bildører	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
C. Forflytning – egen seng: skifte stilling i sengen og forflytte seg inn og ut av seng	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
D. Forflytning – badekar/dusj: komme inn og ut av vanlig badekar/dusj	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
E. Forflytning innendørs: Forflytter seg 15 m (3 – 4 rom); omfatter ikke å åpne dører eller bære gjenstander	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
F. Forflytning utendørs: Forflytter seg 50 m, fokuser på fysisk evne til å bevege seg utendørs (omfatter ikke sikkerhet som for eksempel å krysse veien)	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
G. Trapper: kommer seg opp og ned trapper (12 – 15 trinn)	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O

Sum forflytning:

Antall tilrettelegginger

SOSIAL FUNGERING

	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
A. Språkforståelse forstår beskjeder og instruksjoner	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
B. Uttrykke seg: uttrykker seg klart om dagligdagse temaer og egne leker; omfatter også tydelig uttale	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
C. Problemløsning: sier klart i fra hva som er i veien når et vanlig problem oppstår (en leke som er blitt borte, uenighet om valg av klær), foreslår fornuftige løsninger og/eller forhandler seg fram til en akseptabel løsning	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
D. Lek med jevnaldrende: tar initiativ til lek, planlegger og løser konflikter med barn på sin egen alder	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O
E. Egen sikkerhet: barnet oppfører seg trygt i forhold til trafikk, trapper, skarpe og varme gjenstander	5	4	3	2	1	0	I	B	T	O

Sum sosial fungering

Antall tilrettelegginger

Kommentarer
EGENOMSORG

FORFLYTNING

SOSIAL FUNGERING

Pediatric Evaluation of Disability Inventory

VERSJON 1.0 – NORSK UTGAVE

Navn _____ Test dato _____ Alder _____

ID# _____ Respondent/intervjuer _____

OPPSUMMERING AV SKÅRINGEN

Total Skåre

		Råskåre	Normert standard skåre	Standard feil	Skalert skåre	Standard feil	Fit score*
Område							
Egenomsorg	Funksjonelle ferdigheter						
Forflytning	Funksjonelle ferdigheter						
Sosial fungering	Funksjonelle ferdigheter						
Egenomsorg	Hjelpebehov						
Forflytning	Hjelpebehov						
Sosial fungering	Hjelpebehov						

* Bare tilgjengelig ved bruk av eget soft-ware program

Egenomsorg (8 punkter)				Forflytning (7 punkter)				Sosial fungering (5 punkter)			
Ingen	Barne utstyr	Tekn. hj.m	Om fattende	Ingen	Barne utstyr	Tekn. hj.m	Om fattende	Ingen	Barne utstyr	Tekn. hj.m	Om fattende

Skåringsprofil

		Normert standard skåre				Skalert skåre			
Område									
Egenomsorg	Funksjonelle ferdigheter	10	30	50	70	90	0	50	100
Forflytning	Funksjonelle ferdigheter	10	30	50	70	90	0	50	100
Sosial fungering	Funksjonelle ferdigheter	10	30	50	70	90	0	50	100
Egenomsorg	Hjelpebehov	10	30	50	70	90	0	50	100
Forflytning	Hjelpebehov	10	30	50	70	90	0	50	100
Sosial fungering	Hjelpebehov	10	30	50	70	90	0	50	100